

**Pla per la Igualtat d'Oportunitats i la gestió de les
diversitats de Xaló 2017- 2021.**

Índex

1. Introducció.
2. Marc Jurídic.
3. Principis Rectors del Pla d'Igualtat i diversitat.
4. Metodologia.
5. Diagnòstic
 - 5.1. Població
 - 5.2. Dades socioeconòmiques
 - 5.3. Organització municipal
 - 5.4. Educació i cultura
 - 5.5. Esports
 - 5.6. Salut
 - 5.7. Participació ciutadana
 - 5.8. Serveis socials
 - 5.9. Violència de gènere
6. Estratègia I Pla per la Igualtat d'oportunitats i la gestió de les diversitats.
Xaló 2017-2021.

1. Introducció

Al llarg de la història, les dones i els homes hem mantingut relacions desiguals i jerarquitzades en les quals el poder s'ha articulat perquè la posició de la dona sempre haja estat inferior. L'exercici i manteniment d'eixe poder, corresponent al sistema patriarcal, en l'actualitat encara es manté vigent en qüestions tan importants com les diferències salarials, les tasques domèstiques, la responsabilitat en l'atenció a la dependència, i un llarg etcètera.

L'esforç de moltes dones, que al llarg de la història han treballat per aconseguir la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, ha permés que es modifiquen i, fins i tot, es creen noves formes de relació més equilibrades i justes. Però, malgrat els èxits aconseguits en la consecució de societats més igualitàries, és de degut compliment, per instància dels poders públics, corregir les discriminacions i les desigualtats que encara avui, al segle XXI, pateixen les dones. Amb aquest objectiu es presenta aquest I Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de Xaló 2017-2021.

La igualtat d'oportunitats entre dones i homes és una qüestió de drets humans i la seua consecució resulta imprescindible per a aconseguir una societat més justa i democràtica. Així, doncs, és amb aquest Pla d'Igualtat que es pretén contribuir al desenvolupament i aprofundiment de la democràcia per a garantir que es faça efectiu el ple dret de la ciutadania de Xaló.

Un Pla d'Igualtat concreta en un temps determinat una Política Local d'Igualtat engegant un procés de treball, i mitjançant l'assignació de recursos econòmics i humans. Això vol dir que s'adquireixen compromisos per canviar la realitat de desigualtat entre dones i homes en aquest municipi. Un Pla d'Igualtat ha de servir per a provocar canvis en la realitat.

La finalitat del Pla és avançar en la igualtat real i efectiva entre dones i homes, contribuint a eliminar les barreres que fomenten les desigualtats, afavorint la eradicació de les diverses formes de discriminació contra les dones i impulsant un canvi de paradigma respecte al lloc que aquestes ocupen en la societat.

L'eficàcia d'un pla d'igualtat dependrà de l'anàlisi de la realitat del municipi en el qual es vol engegar aquest Pla. Aquesta anàlisi facilitarà l'estudi de qüestions com les característiques sociodemogràfiques més significatives del municipi, ocupacionals, associatives, recursos existents en relació a les Polítiques d'Igualtat, etc.

El diagnòstic previ a la realització del Pla d'Igualtat comporta una recerca amb un enfocament de gènere que té els seus propis criteris:

- Tot el procés de recerca ha d'incloure l'anàlisi de la comparació de la situació i la posició de les dones i els homes en la realitat, així com les seues necessitats, interessos i expectatives.
- Si en la comparació es produeixen diferències significatives, és necessari visibilitzar les seues causes.
- Així mateix, cal també visibilitzar els mecanismes socials de discriminació que poden estar presents.

2. Marc jurídic

L'article 14 de la Constitució Espanyola de 1978 estableix: *Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaldre cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.* D' igual forma, l'article 9.2. de la carta magna indica: *Correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixen o dificulten la seua plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social.*

Sota aquestes premisses constitucionals es desenvolupa l'actual legislació d'igualtat d'oportunitats sobre la qual s'ha basat el II Pla d'Igualtat de Xaló. Així mateix, la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, pretén lluitar contra la discriminació per raó de sexe en qualsevol àmbit de la vida, fent efectiu el dret d'igualtat de tracte i condicions entre homes i dones.

Tal com assenyala en l'Exposició de Motius, la novetat més gran d'aquesta llei radica en la prevenció de conductes discriminatòries i en el disseny de polítiques actives per a fer efectiu el principi d'igualtat. La llei contempla un dels principis rectors que apareixen en el present pla, la transversalitat, que pretén adaptar la perspectiva de gènere en tots els àmbits i polítiques que es porten a terme des de l'Estat, independentment de l'àmbit o espai.

Pel que fa a l'àmbit autonòmic, la Llei 9/2003, de 2 d'abril, per a la igualtat entre dones i homes a la Comunitat Valenciana, ve a reforçar la Llei Estatal en la nostra Comunitat Autònoma, en el compliment de la transversalitat com a eina per a la consecució de la igualtat d'oportunitats.

Per altra banda, la violència de gènere és una de les manifestacions més clares de la desigualtat, i la seua prevenció un dels objectius fonamentals de qualsevol estratègia per a l'eliminació de la discriminació contra les dones.

La Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere té com a objectiu proporcionar una resposta global sobre la violència que s'exerceix sobre les dones. La seua exposició de motius comença: “La violència de gènere no és un problema que afecte l'àmbit privat. Al contrari, es manifesta com el símbol més brutal de la desigualtat existent en la nostra societat. Es tracta d'una violència que es dirigeix sobre les dones pel fet mateix de ser-ho, pel fet de ser considerades, pels seus agressors, mancades dels drets mínims de llibertat, respecte i capacitat de decisió.” En el punt II: “Els poders públics no poden ser aliens a la violència de gènere, que constitueix un dels atacs més flagrants a drets fonamentals com ara la llibertat, la igualtat, la vida, la seguretat i la no-discriminació, proclamats en la nostra Constitució. Aquests mateixos poders públics, d'acord amb el que disposa l'article 9.2 de la Constitució, tenen l'obligació d'adoptar mesures d'acció positiva per fer reals i efectius aquests drets, remonent els obstacles que n'impedeixen o en dificulten la plenitud.”

Per tot l'exposat, l'eradicació de les violències masclistes mitjançant la prevenció i l'atenció i protecció de les víctimes ha de ser un dels propòsits principals de qualsevol estratègia institucional que tinga com a fi la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i serà matèria d'un dels àmbits d'actuació del present Pla d'Igualtat.

3. Principis rectors del Pla d'Igualtat i diversitat.

El I Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre homes i dones de Xaló suposa el compromís amb la consecució d'una societat més justa i igualitària. Aquest enfocament suposa l'acceptació d'uns principis bàsics, que seran la base per a l'articulació de les accions i programes del Pla i, per tant, li donaran sentit:

- **Justícia Social:** assumir el Pla d'Igualtat com l'eina per a articular el compromís i el deure que la corporació municipal posseeix per a evitar els obstacles socials que dificulten la llibertat i integritat de les dones i impedeixen l'avanç de la societat justa i democràtica.
- **La igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre les dones i homes:** treballar per a aconseguir l'absència de les discriminacions per raó de sexe en qualsevol àmbit de la vida social, econòmica o política d'àmbit municipal.
- **Transversalitat:** un dels principis bàsics del I Pla d'Igualtat ha de ser incorporar la perspectiva de gènere en totes les àrees i polítiques de l'Ajuntament de Xaló com a eix fonamental del desenvolupament d'una política igualitària.

L'aplicació de la transversalitat permet abordar les desigualtats entre homes i dones des de tots els àmbits municipals i, d'aquesta forma, aplicar de forma integral accions que milloren l'efectivitat de les estratègies i, per tant, els seus beneficis socials. En l'actualitat hi ha situacions superades gràcies al fet que els mandats de gènere són més flexibles, però tot i això les desigualtats persisteixen i, en conseqüència, és necessari abordar-les des de totes les àrees de treball de l'Ajuntament. És necessària la participació del nombre més gran possible d'agents socials, àrees municipals, grups polítics, etc.

- Coordinació: assumir el treball cap a la igualtat d'oportunitats de l'Ajuntament de Xaló dins de les polítiques municipals. Aquest comporta, en una primera instància, l'aprovació del mateix Pla i implica, de forma clara i contundent, la coordinació de les diferents àrees municipals en la seua consecució, materialitzant aquest principi en el model organitzatiu del Pla d'Igualtat.

- Diversitat: les polítiques d'igualtat deuen contemplar la diversitat des del seu concepte més ampli, això és, tenint en compte que la diversitat no només es correspon amb una sola condició, sinó que és fruit de combinacions socials més complexes en les quals està present la cultura i el gènere.

Des d'aquest punt de vista cal tenir en compte que no tots els homes són iguals, ni tampoc totes les dones. Ser conscients d'aquest principi implica valorar la diversitat entre les dones més enllà de la nacionalitat, cultura, situació econòmica, etc., atenent diferents interessos per la seua condició econòmica, nivell de formació, etc., però també valorant els interessos similars i/o comuns.

Aquest principi, per tant, ha de convidar a la participació de la ciutadania en totes aquelles accions i propostes d'accions que del Pla d'Igualtat es desprenguen.

- La desaparició dels estereotips i rols de gènere: com a majors obstacles per al desenvolupament personal i individual de les persones es troben els estereotips de gènere que intervenen en les decisions individuals sobre l'educació, les relacions, l'ocupació, la reproducció, etc., i, per tant, el Pla contempla com a principi bàsic l'eliminació dels estereotips de gènere.

Assumir, reconèixer i portar a terme els principis ací exposats té una importància bàsica, ja que des d'aquest punt de partida es podrà assumir un treball integral, coherent, participatiu, democràtic i igualitari.

4. Metodologia

L'objectiu principal d'aquest diagnòstic és dibuixar un mapa de la realitat de la igualtat entre homes i dones de Xaló, i així detectar oportunitats de millora i dissenyar una intervenció global a favor de la igualtat. Quant als objectius específics se n'han marcat quatre relacionats amb les àrees de treball:

- Documentar l'estructura femenina poblacional de Xaló i la seua participació en els diferents espais de relacions socials en condicions d'igualtat d'oportunitats.
- Estudiar la situació de la dona al mercat laboral, referint tant l'esfera global com la local.
- Recollir informació relacionada amb la violència de gènere amb l'objectiu de prevenir aquest tipus de violència entre la població femenina de Xaló.
- Conèixer la situació de la salut de les dones de Xaló i la seua dedicació a l'atenció a tercers.
- Conèixer la distribució de la població de Xaló en les àrees d'educació, cultura i esports.

Pel que fa a l'elaboració del Diagnòstic, a l'hora de marcar les línies de treball s'han tingut en compte els següents aspectes, que han estat possibles gràcies a la col·laboració del personal tècnic de l'Ajuntament i d'altres organismes públics:

A. El context local de la igualtat:

- a. El context territorial: factors demogràfics, econòmics i organitzatius (padró municipal, CREAMA, INE, RRHH Ajuntament de Xaló).
- b. El context institucional: factors organitzatius de l'Ajuntament que promouen el Pla (Regidoria d'Igualtat i Diversitat).

B. El concepte d'igualtat entre dones i homes a la població de Xaló:

- a. Els rols: productiu remunerat, productiu no remunerat, comunitari associatiu (CREAMA, SEPE, INE).

- b. Recursos: públics, privats, comunitaris (Escola Municipal d'Esports, Escola Municipal de Dansa i Música, Biblioteca Pública, Participació ciutadana).
- c. Expectatives: grups de discussió, necessitats pràctiques i estratègies sobre igualtat.

C. El concepte d'igualtat des de l'administració local:

- a. Precedents sobre polítiques d'igualtat: activitats realitzades, programes d'igualtat portats a cap.
- b. Expectatives des de l'Ajuntament: activitats realitzades per la promoció de la igualtat entre homes i dones (Regidoria d'Igualtat).

Per últim, cal assenyalar que s'han utilitzat distintes fonts i tècniques de recollida d'informació per a elaborar el diagnòstic:

1. Fonts secundàries. Estadístiques dels diferents organismes públics, estudis d'experts, etc. És un pas imprescindible que ens proporciona el marc de treball (INE, CIS, estadístiques de l'Institut de la Dona...).
2. Informació bàsica. Estadístiques dels diferents departaments i àrees de l'Ajuntament de Xaló. A partir d'aquesta informació podem elaborar el mapa de la situació real tocant a la igualtat entre homes i dones a Xaló.
3. Grups de discussió. La visió de les mateixes ciutadanes i ciutadans ha ajudat a entendre millor els distints àmbits socials del poble. S'han realitzat dos grups de discussió, un de dones i un altre d'homes. L'elecció de les persones que van formar aquests grups es va basar en una representació dels diferents grups d'edat, donant-li més pes a aquells on la proporció de població és major en el municipi de Xaló.
4. Observació participant i entrevistes informals. Des del punt de vista qualitatiu l'observació i les entrevistes informals a agents clau ens han proporcionat informació sobre la situació de la igualtat entre homes i dones de Xaló.

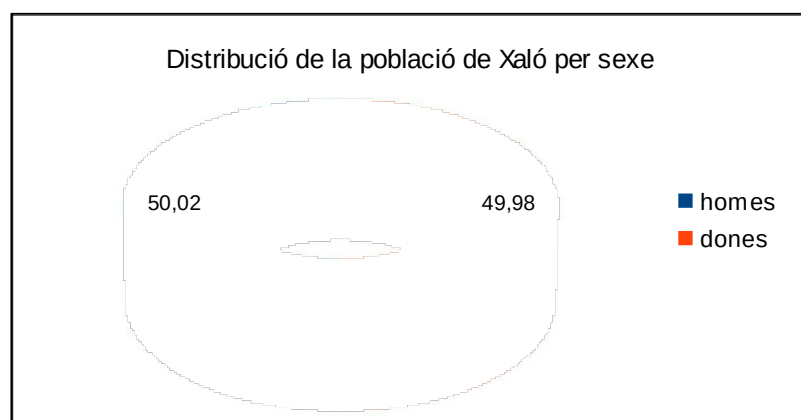
5. Diagnòstic

5.1. Població

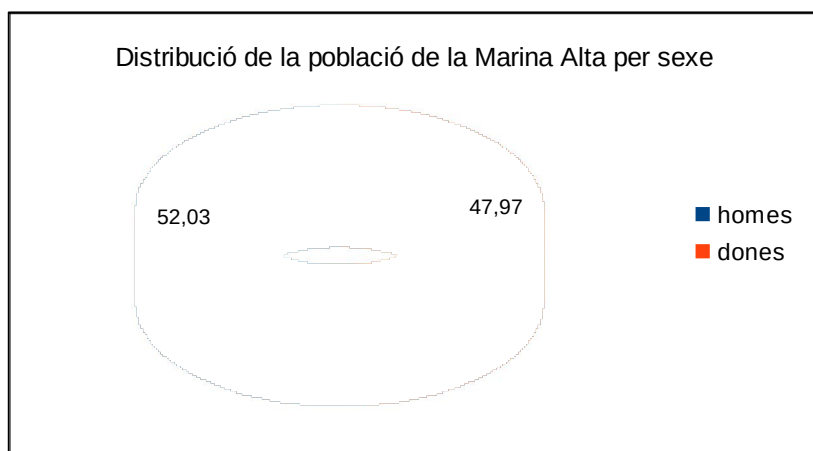
5.1.1. Dades sociodemogràfiques

Xaló és un municipi de la Comunitat Valenciana situat en el nord-est de la província d'Alacant, a la comarca de la Marina Alta. Xaló té una població de 2675 persones al desembre del 2015, que es concentren bàsicament en el seu nucli urbà i en les partides del Pla.

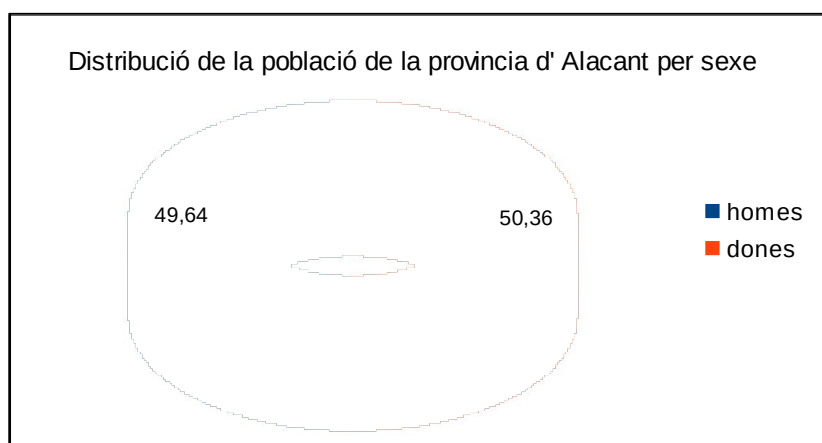
El municipi compta amb una distribució equitativa per sexe. En les gràfiques 1, 2 i 3 observem una distribució molt propera al 50% d'homes i 50% de dones, tant a Xaló, com a la Marina Alta i a la província d'Alacant.

Gràfica 1. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Institut Nacional d'Estadística. 2015

Gràfica 2. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Institut Nacional d'Estadística. 2015

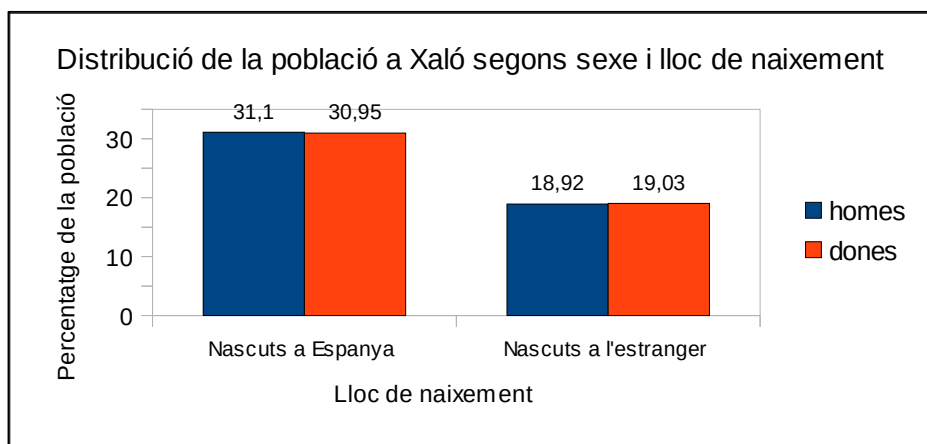
Gràfica 3. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Institut Nacional d'Estadística. 2015

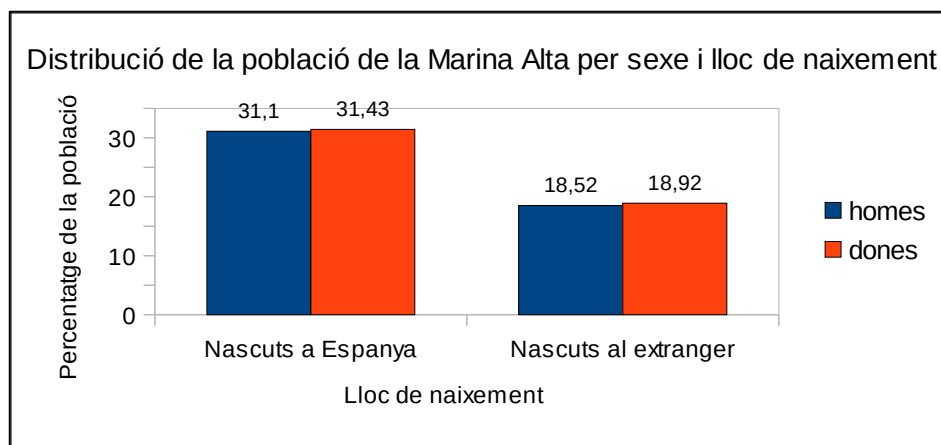
5.1.2. Població i lloc de naixement

Respecte al lloc de naixement de la població de Xaló, s'observa que el 62% té nacionalitat espanyola mentre que el 38% té nacionalitat estrangera. En indagar sobre la distribució de la població segons sexe i lloc de naixement trobem equilibris entre la població estrangera i espanyola en els tres àmbits geogràfics que estudiem. Xaló té una notable presència de població estrangera amb un 38% del total i una distribució per sexe corresponent a un 18,9% d'homes i un 19% de dones. La Marina Alta també té un percentatge similar d'estrangers que Xaló, un 37,5%, mentre que el percentatge de la província és menor sent un 22%. La comarca de la Marina Alta es caracteritza per un assentament important de persones estrangeres.

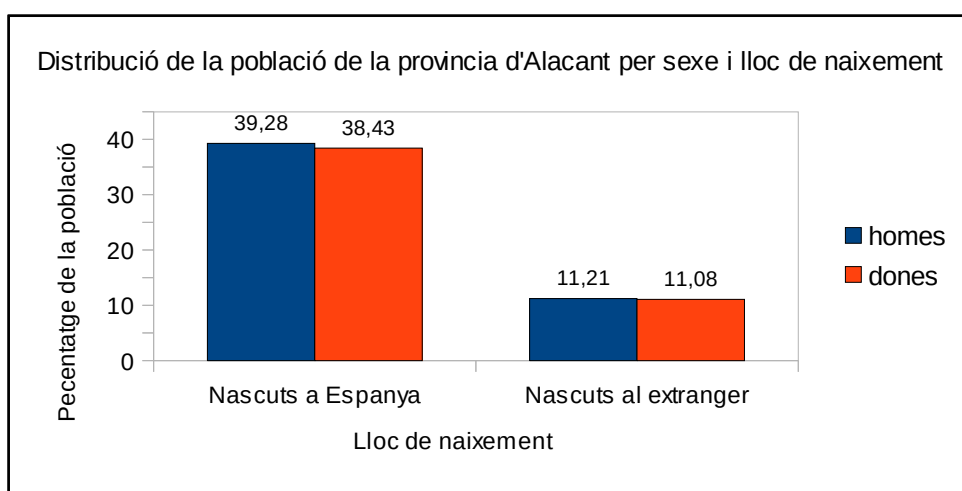
En indagar sobre la composició per sexe de persones estrangeres podem observar en les gràfiques 4, 5 i 6 que existeix una distribució equitativa entre homes i dones. Aquest fenomen també es mostra a la Marina Alta i a la província d'Alacant. Per tant, l'arribada de persones immigrants no ha generat un desequilibri respecte a la distribució per sexe als tres espais geogràfics que comparem.

Gràfica 4. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

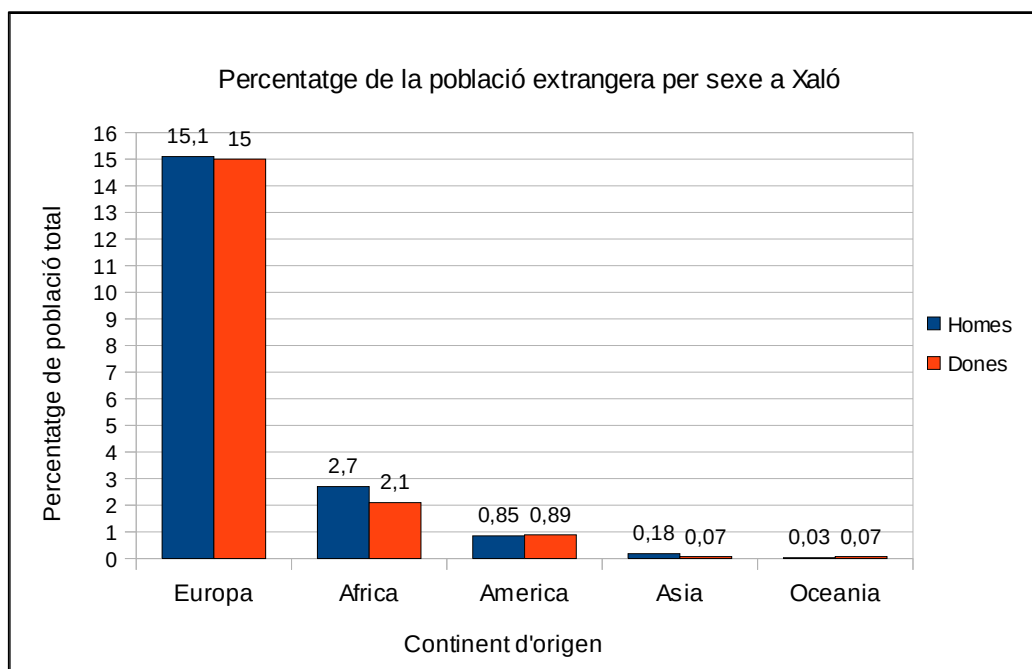

Gràfica 5. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

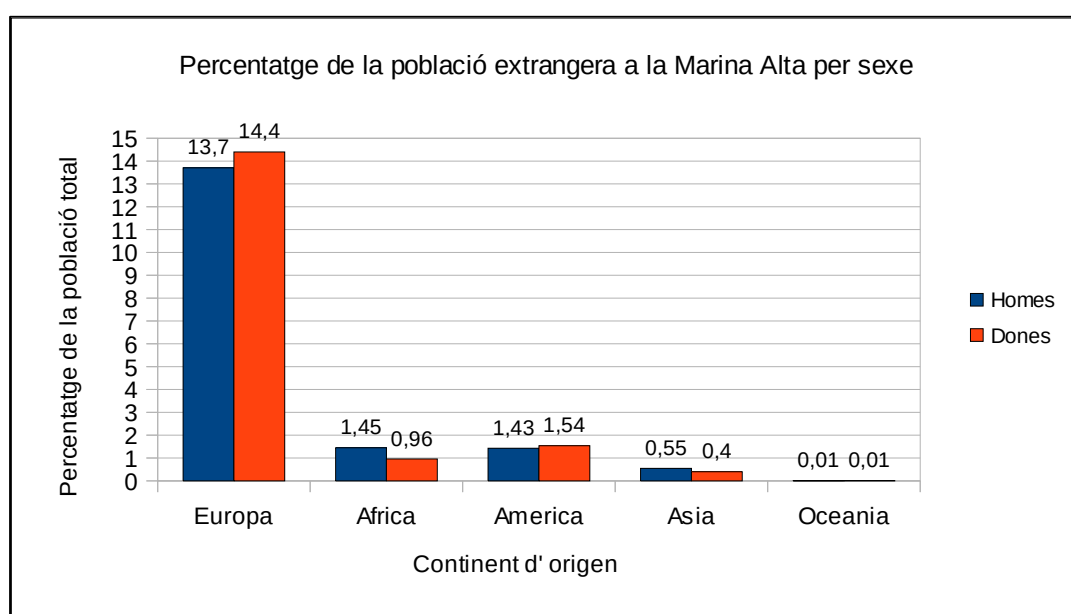
Gràfica 6. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

En desgranar l'origen de la població estrangera empadronada de Xaló per continents (gràfica 7) observem que del 38% d'aquesta població, el 30,1% és d'origen europeu amb un 15,1% d'homes i un 15% de dones. El segon continent que té més presència a Xaló és Àfrica amb un 4,8% on el 2,7% són homes i el 2,1% són dones. Els estrangers d'Amèrica, Àsia i Oceania tenen una presència inferior a l'1% respecte al total.

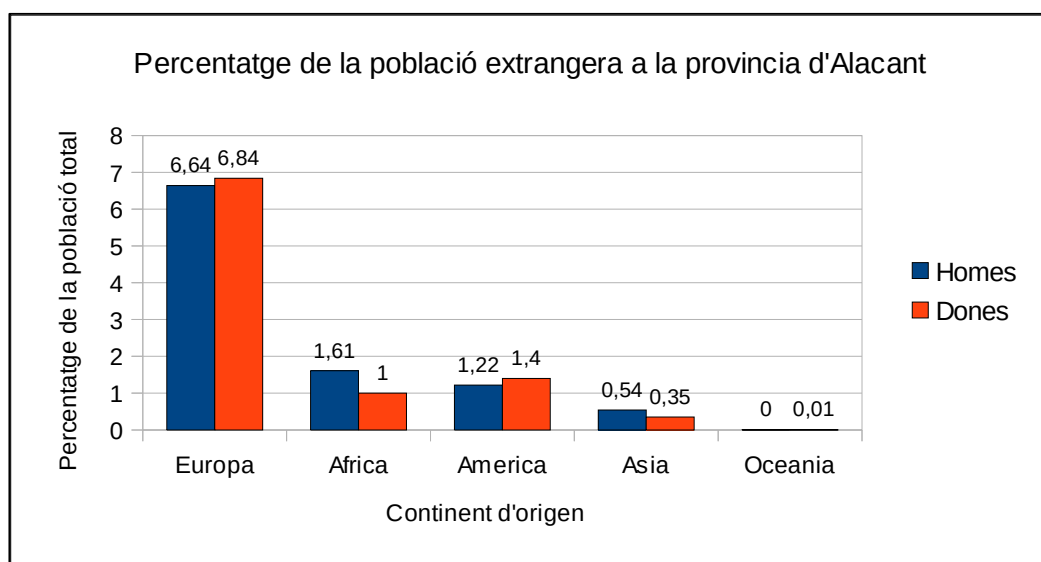
Gràfica 7. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

Les taxes de població estrangera empadronada a la Marina Alta (gràfica 8) són similars a les de Xaló. El percentatge d'homes europeus a la comarca és inferior al de Xaló en 1,5 punts, mentre que la diferència de les dones és menor, amb un 0,7% menys respecte a Xaló. Quant a la població africana també és inferior en 1,2 punts i s'equipara a la població d'origen americà. En proporció, la Marina Alta acull més persones d'origen asiàtic i d'Oceania que Xaló.

Gràfica 8. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

La gràfica 9 presenta les dades de la població estrangera empadronada en el 2015 a la província d'Alacant. La província alberga un 13,5% de població estrangera d'origen europeu, menys de la meitat que la Marina Alta i Xaló. A través d'aquestes dades es veu que la comunitat estrangera europea té un important assentament tant a la Marina Alta com a Xaló. Respecte a la resta de persones estrangeres empadronades dels quatre continents es manté una proporció similar als tres espais geogràfics estudiats.

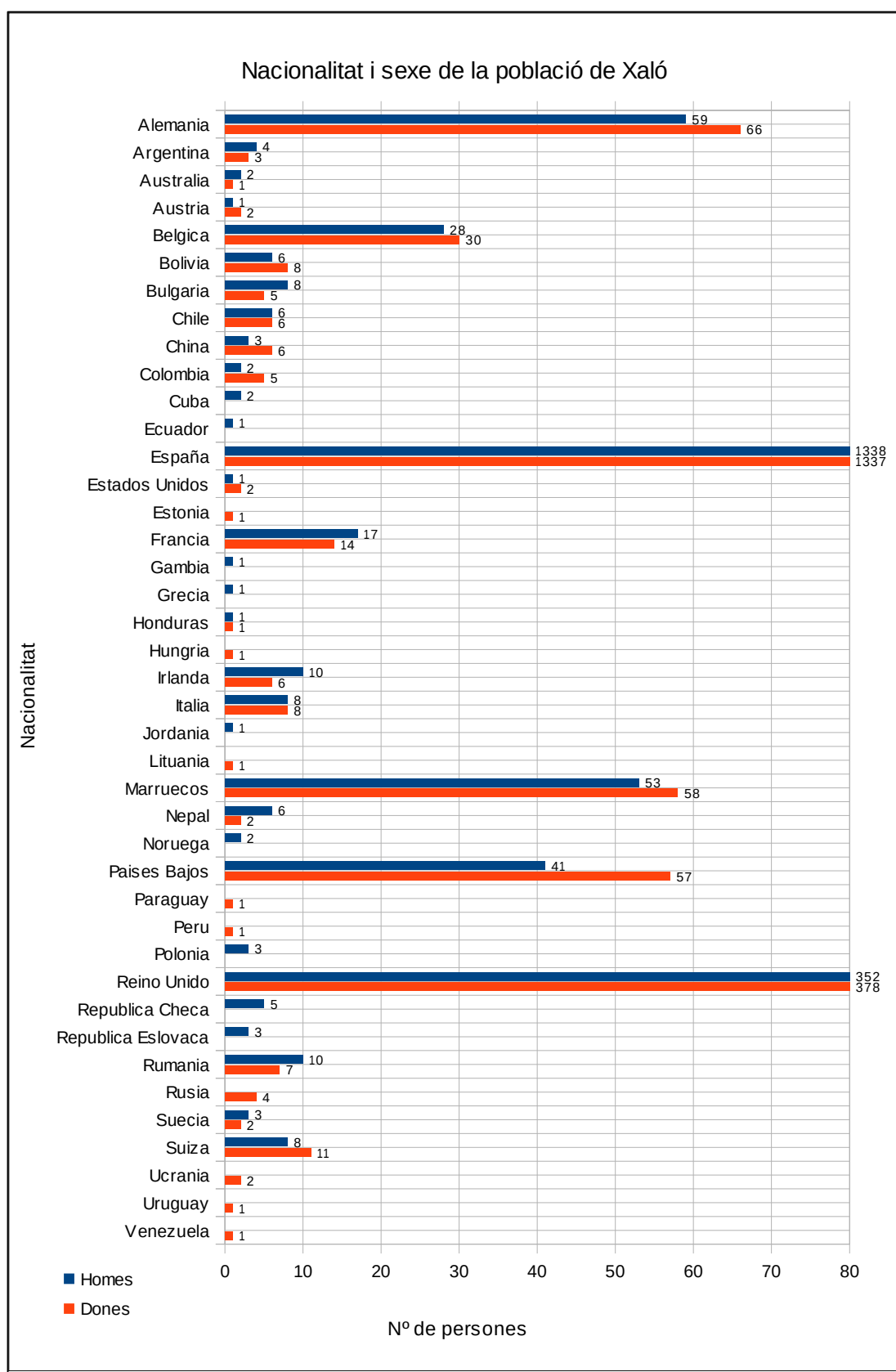

Gràfica 9. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

A continuació presentem la gràfica 10 que mostra les diferents nacionalitats dels estrangers empadronats a Xaló. Podem observar que el país amb més presència a Xaló és Regne Unit amb una taxa del 27,2% del total de la població a Xaló. El segon i tercer país amb més persones estrangeres empadronades són Alemanya i el Marroc. Respecte a la relació entre homes i dones dels països amb més presència no es troben desequilibris importants. Durant el 2015 va haver-hi més dones angleses, alemanyes, mentre que es van empadronar més marroquins homes que dones.

La gràfica 10 es presenta amb valors absoluts, és a dir, el nombre exacte de persones estrangeres segons la nacionalitat. Presentem les dades d'aquesta forma, ja que hi ha nacionalitats que es presentarien amb el 100% de població femenina com Ucraïna, Uruguai i Veneçuela però aquestes dades s'expliquen pel baix nombre de persones d'aquestes nacionalitats. També trobem països dels quals només hi ha població masculina com la

República Txeca i Equador, però s'explica també pels mateixos motius que el cas anterior.

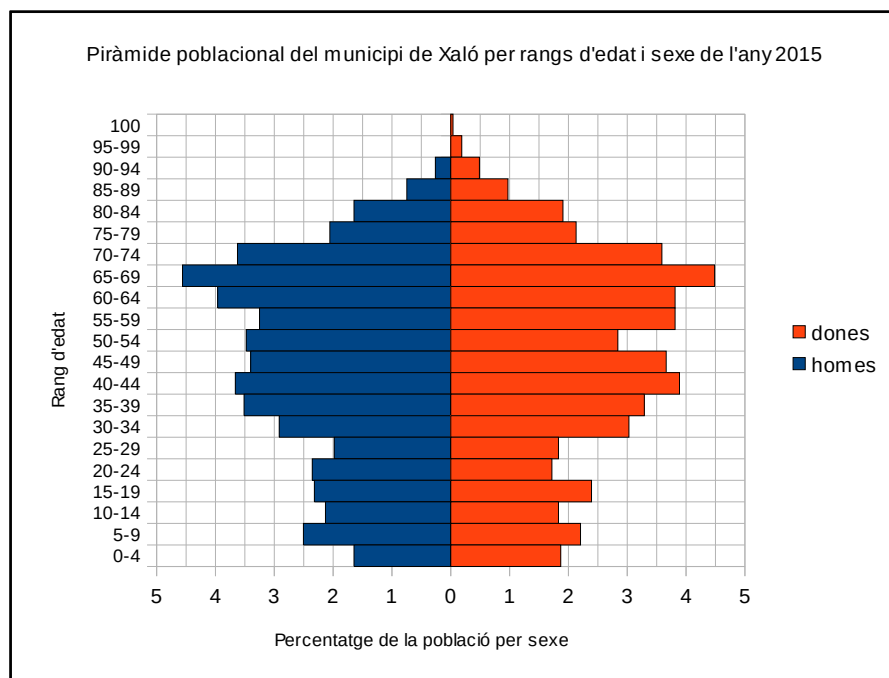
Gràfica 10. Font: elaboració pròpia a partir de les dades municipals de Xaló. 2015

5.1.3. Les piràmides de població

Les piràmides de població són gràfics de barres disposades horitzontalment, la longitud de les quals és proporcional al percentatge de persones que representen un segment d'edat i sexe de la població.

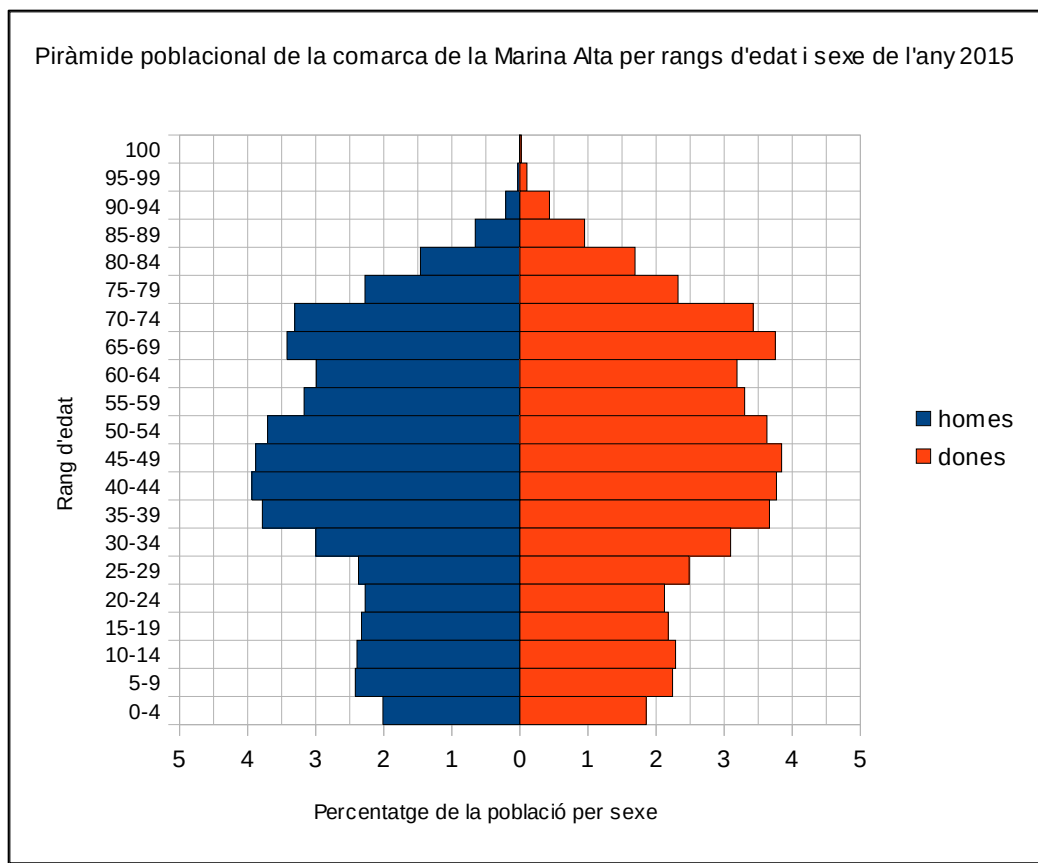
En la piràmide poblacional de Xaló representada en la gràfica 11 s'observa que la concentració més gran de persones resideix en la població entre 65 i 69 anys. Aquest fenomen demogràfic es denomina piràmide invertida i s'explica per una baixa natalitat i una molt baixa taxa de mortalitat amb una major esperança de vida. L'impacte que pot tenir aquesta tendència demogràfica és l'envelliment de la població i la falta de reemplaçament generacional que sostinga l'estat de benestar.

En el cas de Xaló, des de la perspectiva de gènere, la piràmide invertida estaria relacionada amb la presència important d'una població envellida, amb una socialització, pel que fa a la construcció de gènere, que pertany a un context sociopolític determinat. Els rols eren més estàtics, i l'atribució a cada sexe una clara divisió sexual de treball, cures, tasques domèstiques, representació diferenciada de l'ús de l'espai públic i de l'espai privat, etc. En el rang d'edat de 70 a 74 anys existeix un 0,04% d'homes més que de dones però a partir dels 74 anys s'inverteix la proporció sent les dones més nombroses que els homes.

Gràfica 11. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

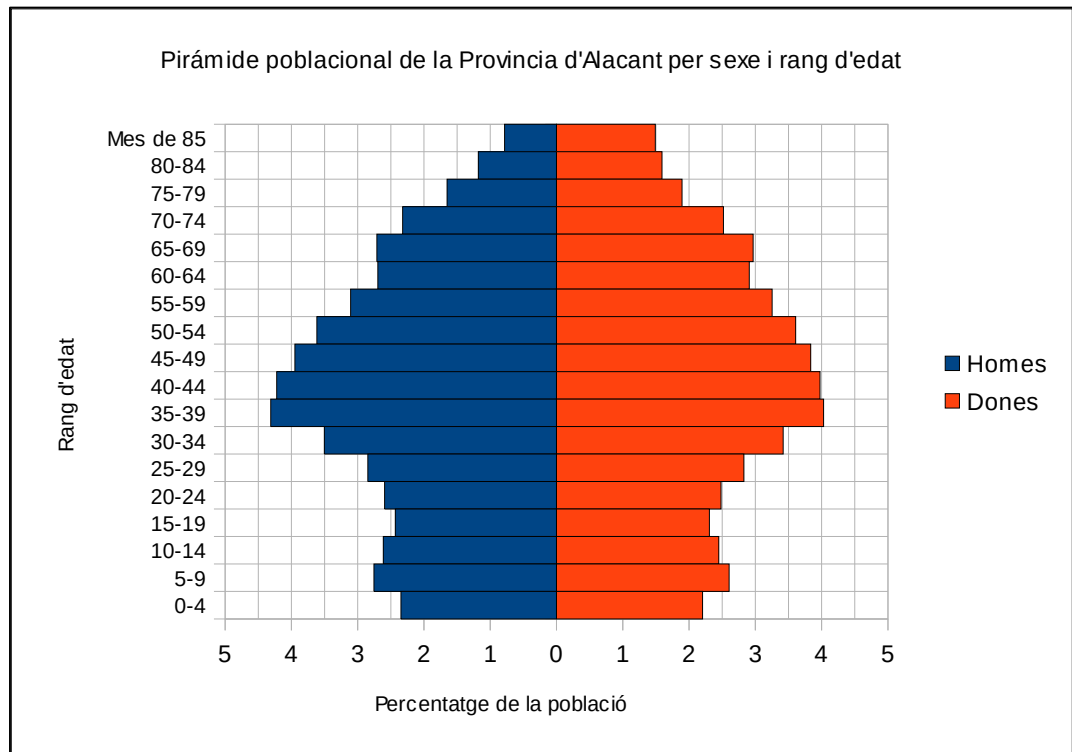
Si observem les piràmides de població de la Marina Alta (gràfica 12) veiem que es diferencien de la de Xaló en el fet que la població que més representació té és la que està entre els 40 i 44 anys. Per tant, són piràmides poblacionals menys envellides que la de Xaló. Respecte a la diferència entre dones i homes s'observa que el rang entre 50 a 54 anys hi ha una mínima diferència de 0,08% més d'homes que de dones, però a partir d'aquest rang existeix un punt d'inflexió i els rangs superiors d'edat comença a haver-hi més dones que homes des dels 55 anys fins a més de 100.

Gràfica 12. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

La piràmide poblacional de la província d'Alacant (gràfica 13) és la menys envellida de les tres circumscripcions espacials estudiades al diagnòstic. El rang d'edat amb major nombre de persones correspon entre els 35 a 39 anys tant en dones com en homes. La piràmide poblacional de la província d'Alacant és bastant simètrica respecte al percentatge de dones i

homes en els diferents rangs d'edat. El rang on més es diferencia hi ha, és en el de més de 85 anys, on les dones gairebé dupliquen als homes.

Gràfica 13. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

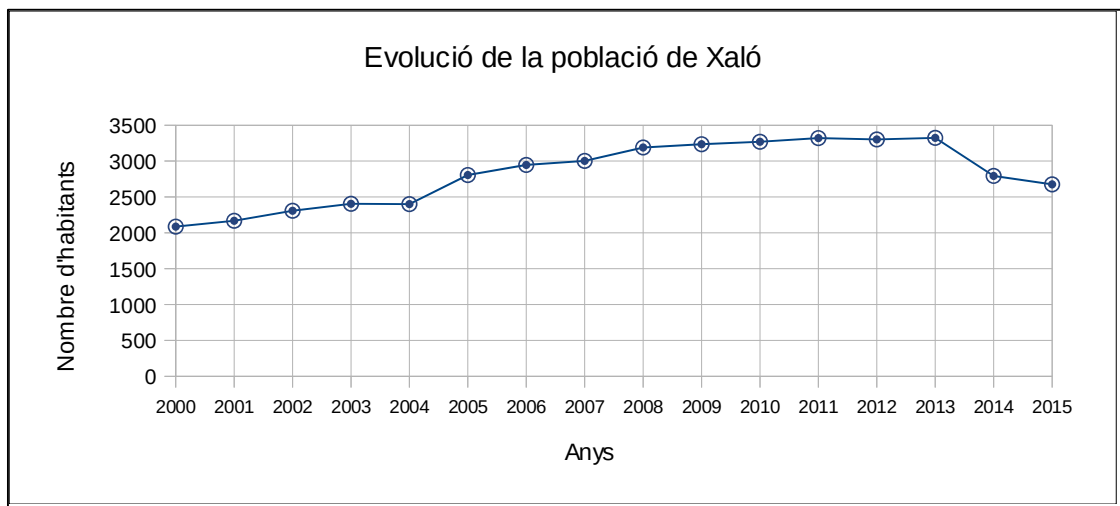
5.1.4. Evolució de la població

Les gràfiques que presentem a continuació marquen l'evolució de la població en els tres àmbits territorials en un període de 15 anys, des de l'any 2000 fins al 2015.

L'evolució que ha tingut la població de Xaló (gràfica 14) ha estat un creixement continu des de l'any 2000 amb una població de 2.086 persones fins a l'any 2015 amb una població de 2.675 persones. El creixement obtingut en el període de 15 anys és d'un 28,2%. Es pot considerar que el comportament en l'evolució de la població en aquest període a Xaló ha tingut tres etapes.

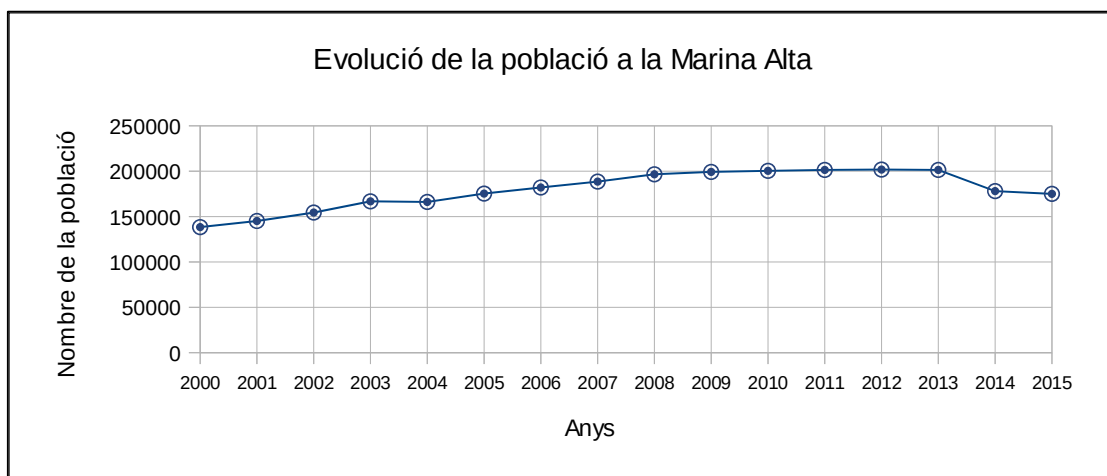
La primera d'elles des de l'any 2000 fins al 2008 amb un creixement considerable i constant

que aconseguix un 52,9% i passa de 2.086 persones a 3.189. Aquesta evolució no ha estat aliena a la crisi econòmica i social que ha patit Espanya a partir del 2008. La gràfica mostra cert estancament en el creixement en el període del 2008 al 2013. En aquesta segona etapa el creixement va ser d'un 4,2% passant d'una població l'any 2008 de 3.189 persones a 3.323 l'any 2013. La tercera etapa es pot considerar a partir de l'any 2013 on la població comença a decreixer. Amb una població en aquest any de 3.189 va descendir fins a les 2.675 persones l'any 2015, això representa un creixement negatiu de -19,5%.

Gràfica 14. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

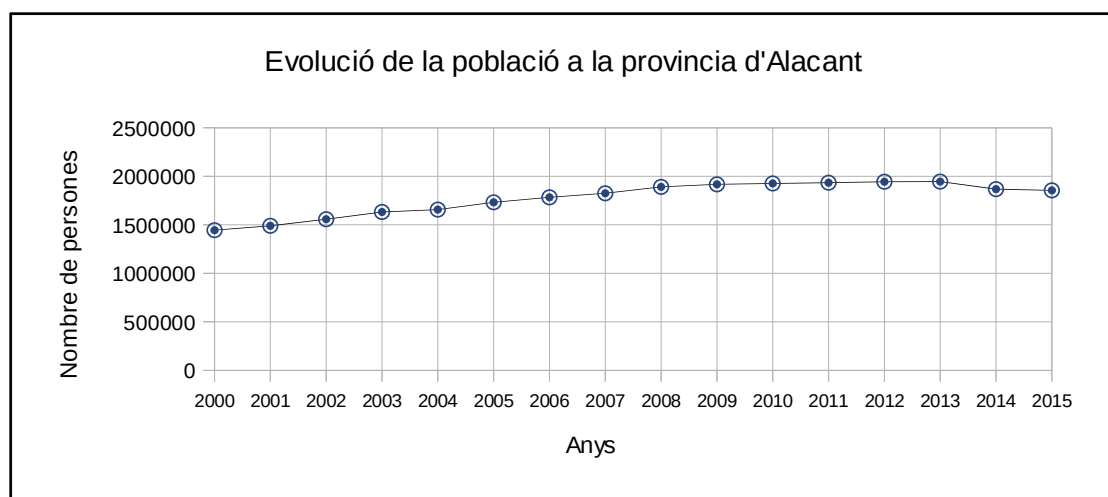
La gràfica 15 mostra l'evolució de la població en la Marina Alta en el període entre l'any 2000 i 2015. Podem observar que segueix una tendència molt similar a la de Xaló. De l'any 2000 fins al 2008 veiem una etapa de creixement constant de la població. Del 2008 fins al 2013 una altra etapa diferenciada en el creixement on pràcticament es podria parlar d'estacament. I finalment l'etapa del 2013 al 2015 on descendeix la població. Des de l'any 2000 fins al 2015 la població es va veure augmentada en un 26,6%.

Gràfica 15. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

La gràfica 16 ens mostra l'evolució de la població a la província d'Alacant en el mateix període que a Xaló i la comarca. Observem que la tendència en els patrons d'evolució de la població són molt similars. L'any 2000 estaven empadronades 1.445.144 persones a la província d'Alacant i l'any 2015 la xifra va ascendir fins a 1.855.047. Aquest augment va ser d'un 28,3% d'habitants empadronats pràcticament el mateix que Xaló amb un 28,2%, mentre que la comarca de la Marina alta va augmentar la seua població en un 26,4%.

La diferència més gran entre les tres circumscripcions resideixen en el període del 2013 al 2015, és a dir, amb el descens de la població, ja que Xaló va obtenir un resultat de -19,5%, la comarca de la Marina alta un -13,1% i la província d'Alacant un -4,6%. Tot i això, en els tres casos es compleix la mateixa tendència a la baixa.

Gràfica 16. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

5.1.5. Indicadors sociodemogràfics

A continuació presentem alguns indicadors demogràfics els quals faciliten una lectura ràpida de certs fenòmens socials que succeïxen en el municipi que investiguem en l'any 2015, així com els dos espais geogràfics que serveixen de marc comparatiu.

INDICADORS DEMOGRÀFICS		Xaló	Marina Alta	Província d'Alacant
Dependència	(Pob. < 15 anys + Pob. > 64 anys) / Pob. de 15 a 64 anys) x 100. Relació entre el grup de població activa i els grups d'individus econòmicament depenents.	61,7	59,1	51,7
Longevitat	(Pob. > 74 anys / Pob. > 64 anys) x 100. Indicador de l'envelliment demogràfic. Permet mesurar el grau de supervivència dels ancians	39,9	42,3	44,9
Maternitat	(Pob. de 0 a 4 anys / Dones de 15 a 49 anys) x 100. Població menor de cinc anys respecte de les dones en edat fèrtil. Pot considerar-se una aproximació a la taxa global de fecunditat.	18,8	18,6	19,9
Tendència	(Pob. de 0 a 4 anys / Pob. de 5 a 9 anys) x 100. Indicador de la dinàmica demogràfica. Per a valors >100 reflecteix descens de la natalitat, menor creixement demogràfic i envelliment.	86,7	85,5	84,9
Renovació població activa	(Pob. de 20 a 29 anys / Pob. de 55 a 64 anys) x 100. Relació grandària grups en edat d'incorporar-se a l'activitat amb els quals es produeix la sortida.	54,6	75,3	89,8
Envelliment	(Pob. > 64 anys / Pob. < 15 anys) x 100. Relació població dependent anciana amb població infantil.	217,6	182,2	112,4

Tabla 1. Font: elaboració propia a partir de les dades de la Diputació d'Alacant. 2015

L'indicador de dependència és un indicador de dependència econòmica potencial que mesura la població en edats teòricament inactives en relació a la població en edats teòricament actives. En el cas de Xaló, trobem un alt índex de dependència, amb un 61,7, i això vol dir que per cada 100 persones en edat de treballar, 61,7 estan en edats inactives. L'explicació d'aquest elevat índex ve donat no per l'alt nombre de persones menors de 15 anys, sinó per l'elevat nombre de persones amb més de 64 anys com indicava la piràmide de població de Xaló.

Com es pot veure a la taula, Xaló té un major percentatge de població dependent que la comarca de la Marina Alta i que la província d'Alacant.

L'indicador de longevitat de Xaló permet calcular el grau de supervivència de les persones ancieanes. Mesura el nombre de persones de 75 anys o més per cada 100 persones de 65 anys o més.

L'indicador de maternitat sovint es pren com una aproximació a la taxa de fecunditat. A Xaló, de cada 100 dones en edat fèrtil hi ha 18 xiquets/es, és a dir, hi ha una baixa fecunditat. Com es mostra en la taula 1, Xaló té en proporció menys xiquets/es que la Marina Alta i que la Província d'Alacant. Aquestes dades també es poden observar a la piràmide poblacional, on el menor percentatge de xiquetes i xiquets entre 0 i 4 anys correspon al municipi de Xaló.

L'indicador de tendència augmenta a mesura que de descendeix la natalitat, un menor creixement demogràfic i per tant un envelliment de la població. En el cas de Xaló podem observar que té l'índex de tendència més alt que la comarca i la província. Aquest indicador marca una lògica continuïsta a Xaló amb els anteriors indicadors, que mostren l'envelliment de la població i la baixa natalitat.

L'indicador de renovació de la població activa relaciona els grups d'edat que han d'incorporar-se a l'activitat laboral amb els que surten d'aquesta. Com més gran és l'indicador, significa que hi ha un nombre més elevat de persones que s'incorporen al mercat de treball. Xaló té el nombre més baix dels tres àmbits geogràfics que estudiem amb un 54,6.

L'indicador d'envelliment mesura la relació entre població anciana amb la població infantil. Xaló té un índex d'envelliment molt alt amb 217,6, la qual cosa significa que per cada 100 xiquets/es menors de 15 anys hi ha 217 persones majors de 64 anys. La comarca de la Marina Alta també posseeix un elevat índex d'envelliment, encara que menor que Xaló, amb 182,2. L'indicador d'envelliment a la província d'Alacant és gairebé la meitat que el de Xaló, amb un 112,4.

5.2. Dades socioeconòmiques.

Les dades que recullen les enquestes i els informes elaborats per l'Enquesta de Població Activa (EPA), l'Institut Nacional d'Estadística (INE), l'Institut de la Dona i Comissions Obreres, ens donen la possibilitat de conèixer la distribució segons el sexe en els diversos aspectes laborals. Alguns d'aquests aspectes desglossats per sexe són: la distribució de l'activitat al mercat laboral, el sector laboral productiu, els tipus de contracte, la durada de la jornada, les taxes d'atur, les demandants d'ocupació, la retribució salarial, i altres indicadors que mostren les diferències entre homes i dones.

Aquestes institucions públiques segueixen afirmant categòricament que existeix una divisió sexual del treball, una bretxa salarial entre homes i dones, i que les dones segueixen sense tenir les mateixes oportunitats d'accés al mercat de treball en comparació amb la població masculina.

Al 2015, per primera vegada des del segon trimestre del 2008, el nombre de parats homes és menor que el de dones. Segons dades del 2015 de la EPA, l'atur entre els homes a Espanya es redueix en 71.200 en aquest any i passa a ser de 2.387.600 homes, front a les 2.391.900 dones. La taxa d'atur masculina baixa 0,41 punts i se situa en el 19,49%, mentre que la femenina es redueix 0,17 punts fins al 22,52%. En el 2015 l'ocupació s'ha incrementat en 525.100 persones, de les quals 305.100 han estat llocs ocupats per homes i 220.000 per dones.

La bretxa salarial entre homes i dones s'incrementa amb l'edat, els homes cobren un 8,9% més que les dones en el tram dels treballadors menors de 25 anys l'any 2013 i la diferència augmenta fins a un valor provisional de 25,9% superior en homes sobre dones en el tram dels treballadors de 55 a 64 anys.

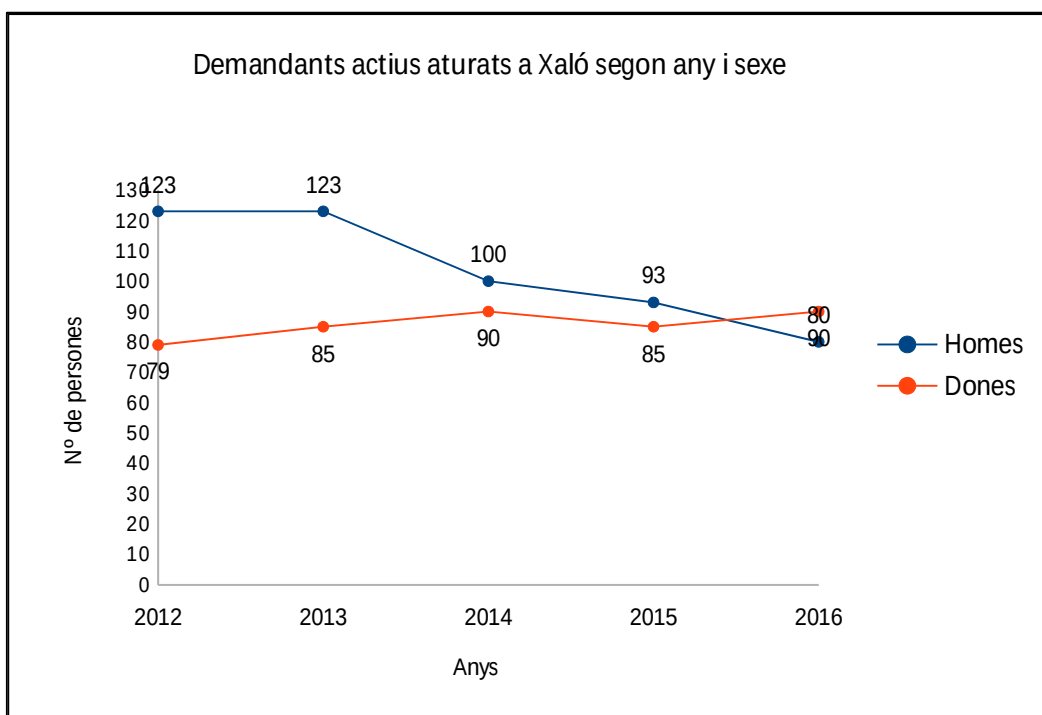
Segons la taula 1, on mostra la població espanyola major de 16 anys en relació a l'activitat laboral, hi ha més dones majors de 16 anys que homes, però el nombre és menor a l'hora de contemplar quantes estan actives. Pel que fa a persones actives ocupades, la taxa més gran l'ocupen els homes, mentre que les dones tenen majors taxes de desocupació.

Població de 16 anys i més i relació amb l'activitat econòmica. 2015		
	Homes	Dones
Població de 16 anys i més	18.741.300	19.748.300
Persones actives	12.250.900	10.622.800
Persones actives ocupades	9.893.000	8.230.800
Persones actives parades	2.387.600	2.391.900
Persones inactives	6.490.400	9.125.600
Taula 1. Font: Elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de població activa. Quart trimestre 2015.		

5.2.1. Demandants d'ocupació

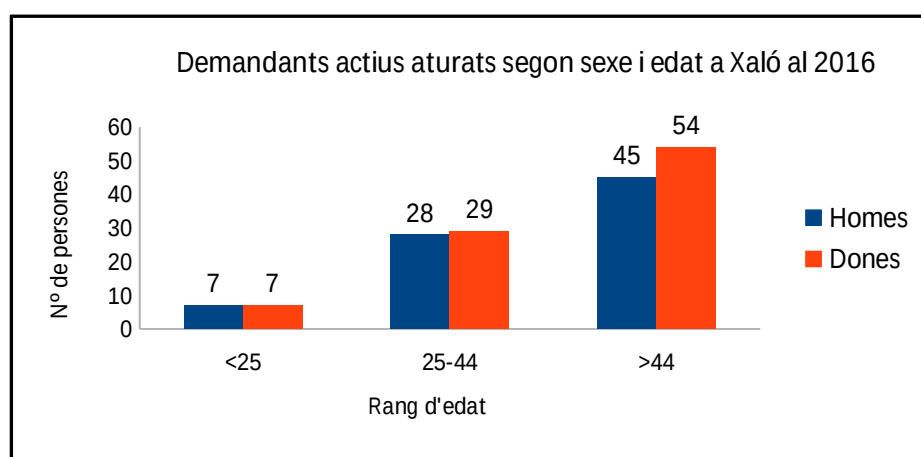
A continuació presentem una sèrie de gràfiques amb dades sobre persones demandants d'ocupació i persones contractades de Xaló, la comarca de la Mariana Alta i la província d'Alacant per a l'anàlisi del comportament laboral entre tots dos sexes.

En la gràfica 1 podem observar l'evolució del nombre de persones demandants d'ocupació a Xaló en els últims 5 anys. L'evolució del nombre d'homes demandants d'ocupació marca un clar descens a partir de l'any 2012, mentre que el de les dones ha anat creixent lentament fins superar als homes a meitat del 2015. Veiem com la tendència que marca la trajectòria de les dones demandants d'ocupació és ascendent.

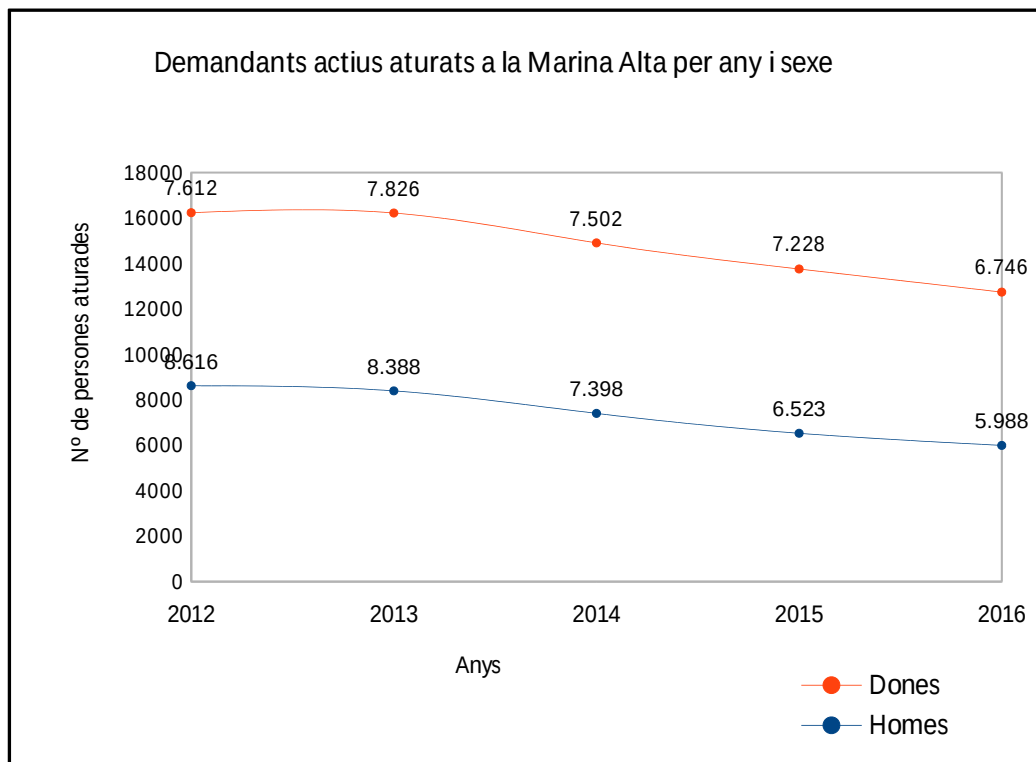
Gràfica 1. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

En la gràfica 2 es presenta la distribució de persones demandants d'ocupació al maig del 2016, per sexe i edat, a Xaló. Dels tres rangs d'edat exposats en la gràfica, és el de més de 44 anys on es produeix el desequilibri més gran entre els dos sexes.

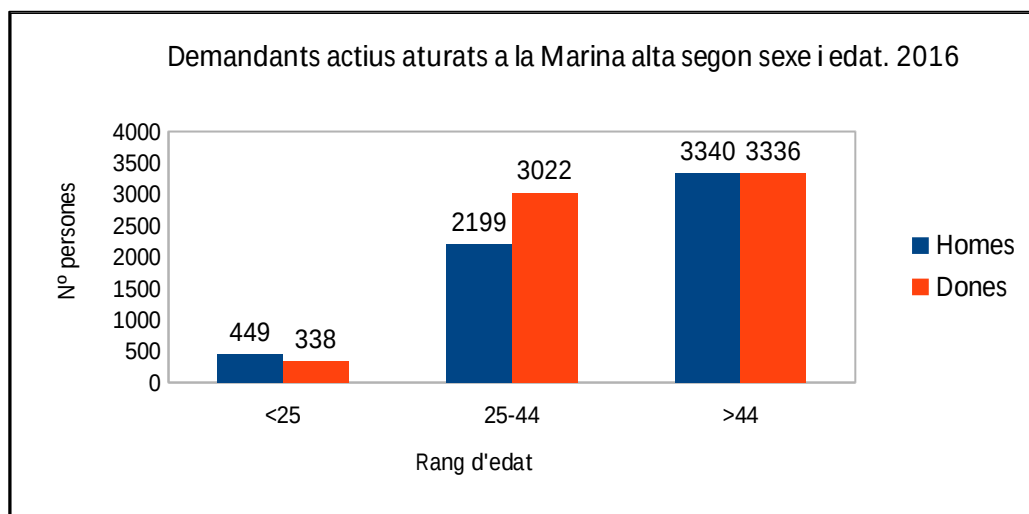
Gràfica 2. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

L'evolució del nombre de persones demandants d'ocupació a la comarca de la Marina Alta (gràfica 3) segueix un decreixement constant des del 2012 fins al 2016, tant en homes com en dones. No obstant això, es produeix un major decreixement en els homes, sent l'any 2014 quan el nombre de dones demandants d'ocupació és major que el dels homes. Aquest punt d'inflexió s'accentua en els següents anys 2015 i 2016 i es produeix una major distància entre el nombre d'homes i dones demandants d'ocupació.

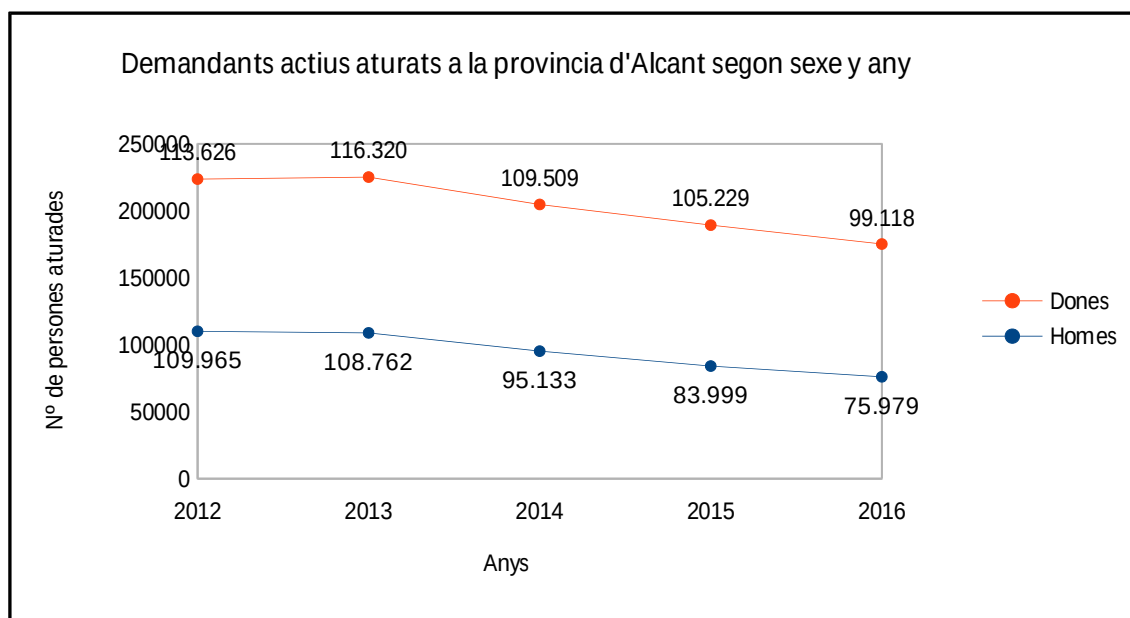
Gràfica 3. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

En la gràfica 4 es mostra la distribució dels demandants actius aturats per sexe i edat de la Marina Alta, i s'observa que el rang d'edat on existeix un desequilibri és entre les dones de 25 a 44 anys, a diferència de Xaló, on hem vist que és en el rang de dones de més de 44 anys on hi ha un nombre més elevat.

Gràfica 4. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

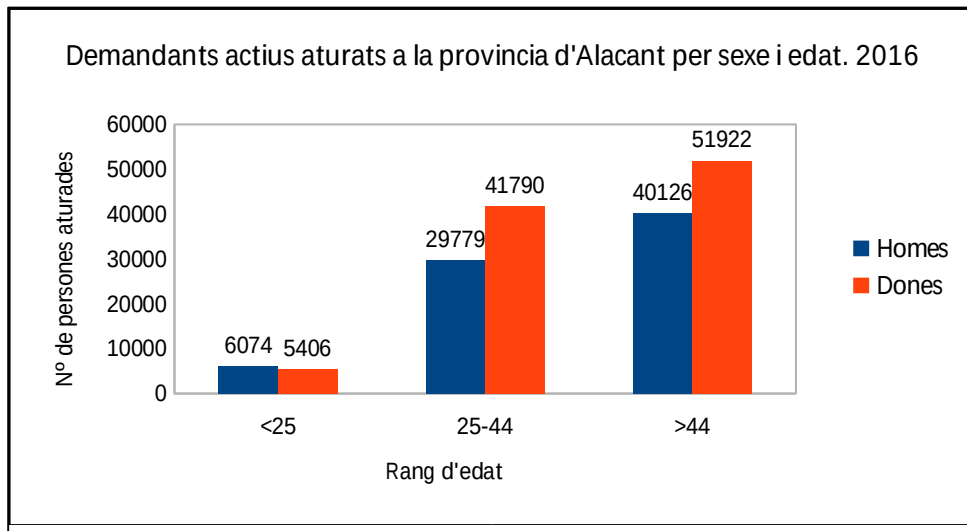
En la gràfica 5, s'observa que l'evolució del nombre de persones de tots dos sexes en cerca d'ocupació decreix des del 2012. No obstant això, el descens és major en homes que en dones i es produeix una tendència a l'augment en el nombre de persones parades entre tots dos sexes.

Gràfica 5. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

Respecte a la distribució dels demandants d'ocupació de la província d'Alacant podem veure en la gràfica 6 que en el rang de 25 a 44 anys i en el de més de 44 anys són les dones les que

presenten el major nombre de demandants d'ocupació.

Gràfica 6. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

De l'estudi dels tres àmbits geogràfics, podem concloure que les dones estan més afectades per la desocupació i, concretament, les majors de 25 anys. Aquesta tendència hauria d'observar-se, ja que podria generar desequilibris importants entre tots dos sexes.

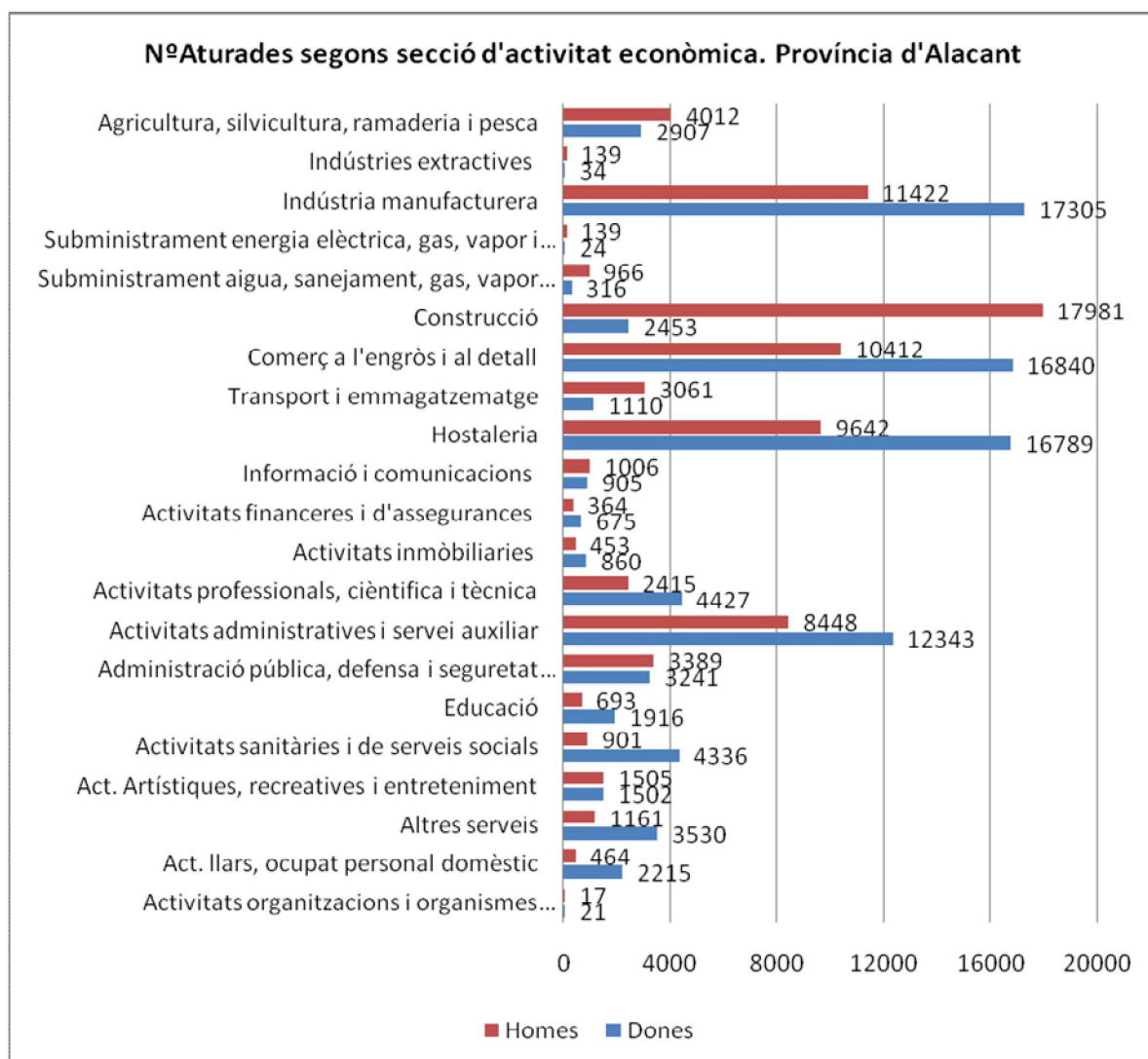
En aquest sentit podem utilitzar dades de l'àmbit provincial, ja que no disposem de les dades locals, per tal de veure on estan les persones aturades per sector econòmic i així poder entendre les dades anteriorment comentades respecte a l'ocupació per sexes.

La gràfica 7 mostra el nombre de persones parades segons l'activitat econòmica a la província d'Alacant en el 2015 i podem observar clarament com les dones tenen majors taxes d'atur que els homes en els diferents sectors econòmics.

Només hi veiem dues excepcions on el nombre d'homes aturats és major que el de les dones: el sector de la construcció i el d'agricultura, ramaderia i pesca. Cal senyalar que es tracta de sectors que han estat ocupats exclusivament o majoritàriament per homes i, per tal, la taxa d'atur masculina és major. En el cas concret del sector de la construcció, aquest ha estat molt afectat per la crisi econòmica dels darrers anys i mostra uns índex d'atur molt elevats.

Aquesta gràfica evidència la desigualtat entre homes i dones a l'hora de trobar treball i posa de

manifest la divisió sexual del treball. El nombre més gran de dones parades correspon als sectors de l'hostaleria, la indústria manufacturera, comerç a l'engròs i al detall, i les activitats administratives i els serveis auxiliars.

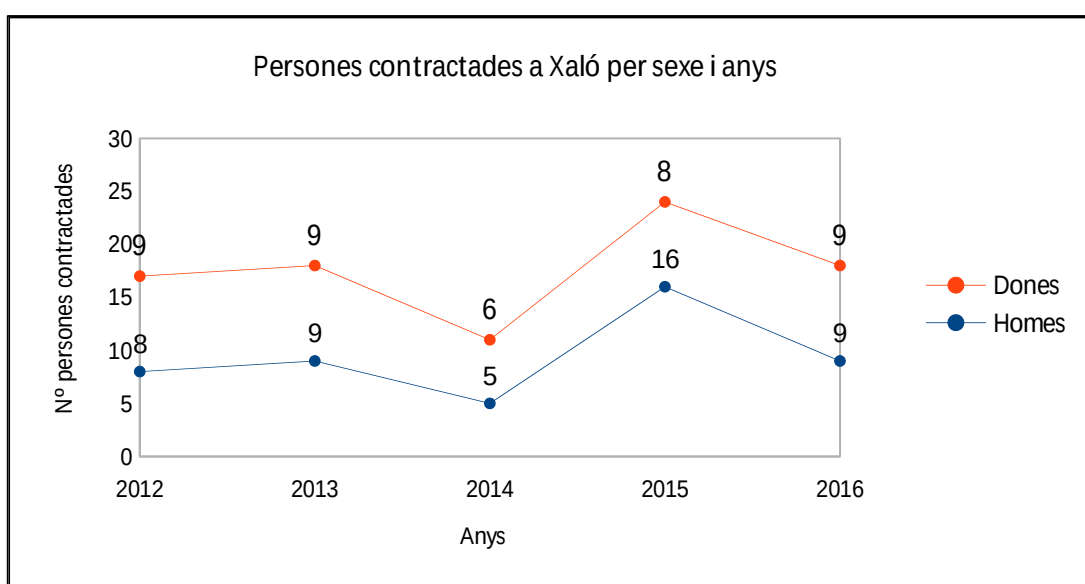
Gràfica 7. Font: elaboració pròpia a partir de l'Informe del mercat de treball d'Alacant. Servei Públic d'Ocupació Estatal. Tot l'any 2015

5.2.2. Persones contractades.

A continuació presentem la sèrie de gràfiques amb dades sobre les persones contractades a Xaló, a la comarca de la Mariana Alta i a la província d'Alacant per a la seua comparació i anàlisi del comportament laboral entre tots dos sexes. L'ocupació a Xaló, a la Marina Alta i a la

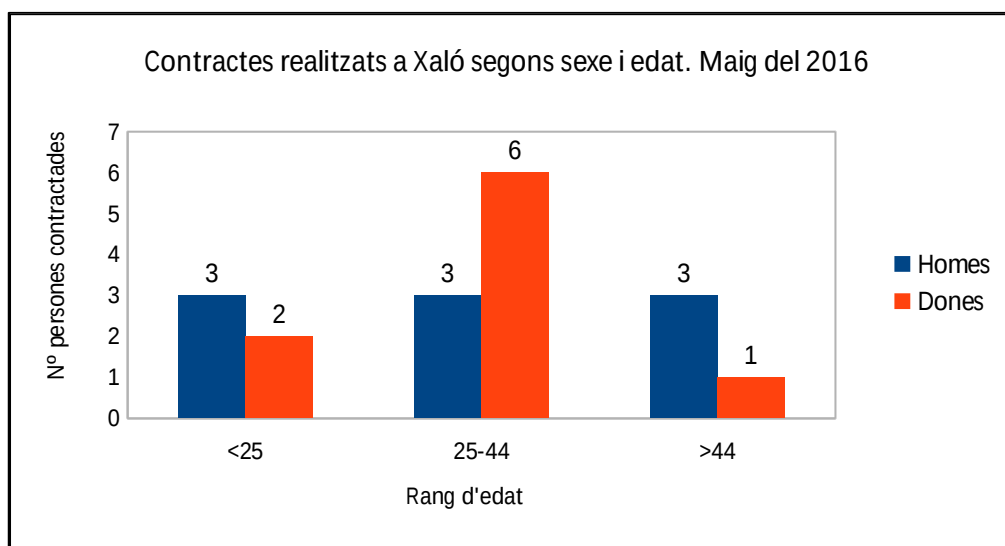
província d'Alacant està marcada per una forta estacionalitat a causa del turisme als mesos d'estiu. És per aquest motiu que hem optat per comparar les dades del mes de maig, que queden fora de l'època estival.

En la gràfica 8 s'exposa el nombre de persones contractades per sexe i any a Xaló en el mes de maig entre 2012 i 2016. Podem observar que en els darrers anys la comparació per sexe no indica quasi diferències, exceptuant el 2015 quan la contractació d'homes duplica a la de les dones.

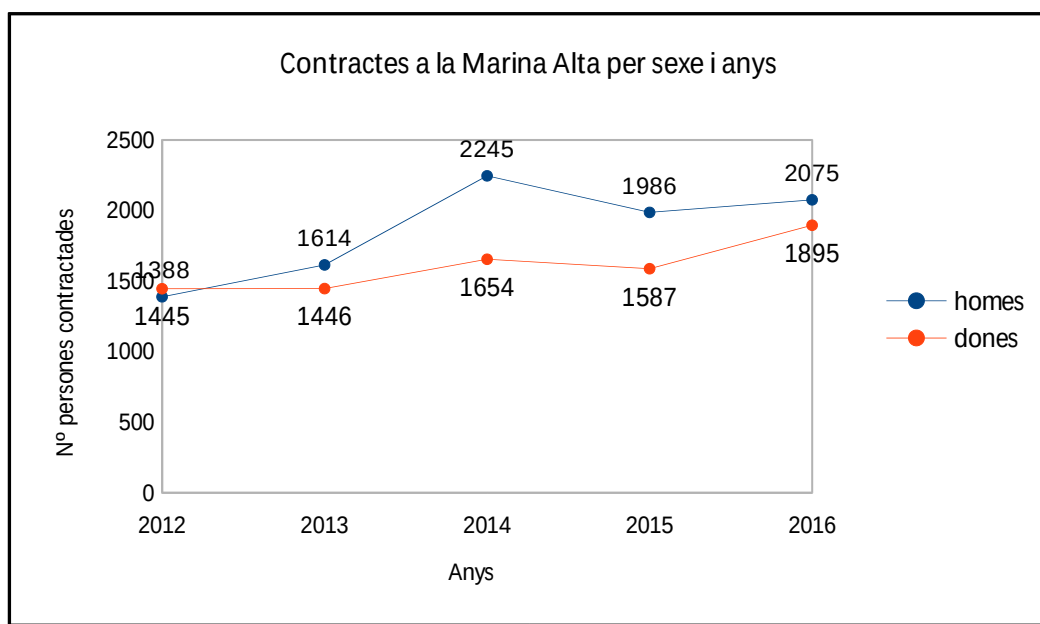
Gràfica 8. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

Respecte a la distribució de contractes realitzats al maig del 2016 a Xaló, gràfica 9, cal destacar que va haver un nombre major de contractes fets a dones, el doble que a homes.

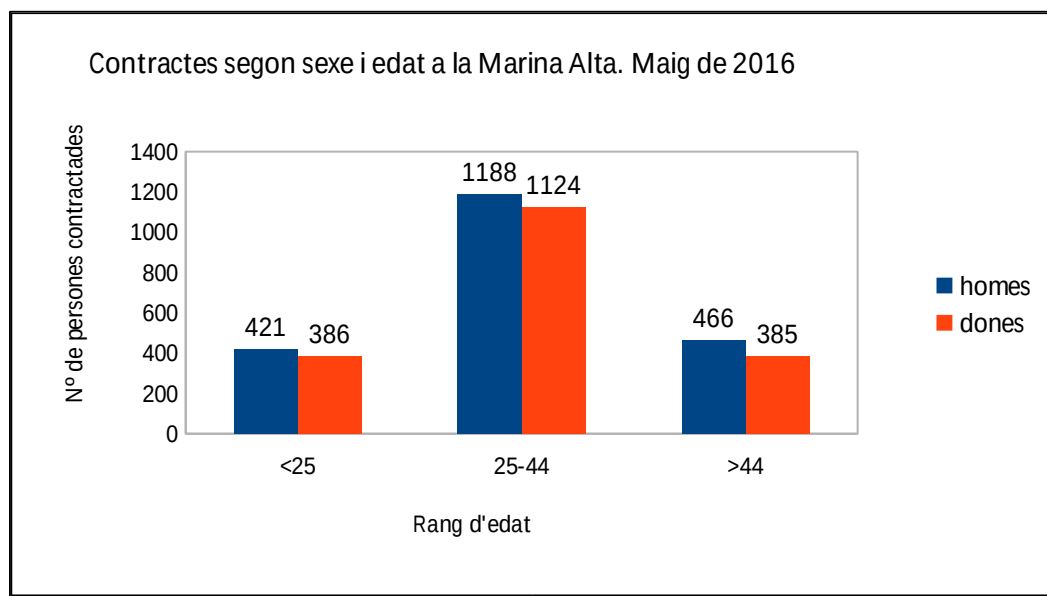
Gràfica 9. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

La dinàmica que segueix la contractació diferenciada per sexe en la Marina Alta difereix de Xaló en els últims 5 anys (gràfica 10). En aquest cas observem un equilibri l'any 2012, però un augment en els contractes realitzats a homes sobre les dones entre el 2013 i el 2016.

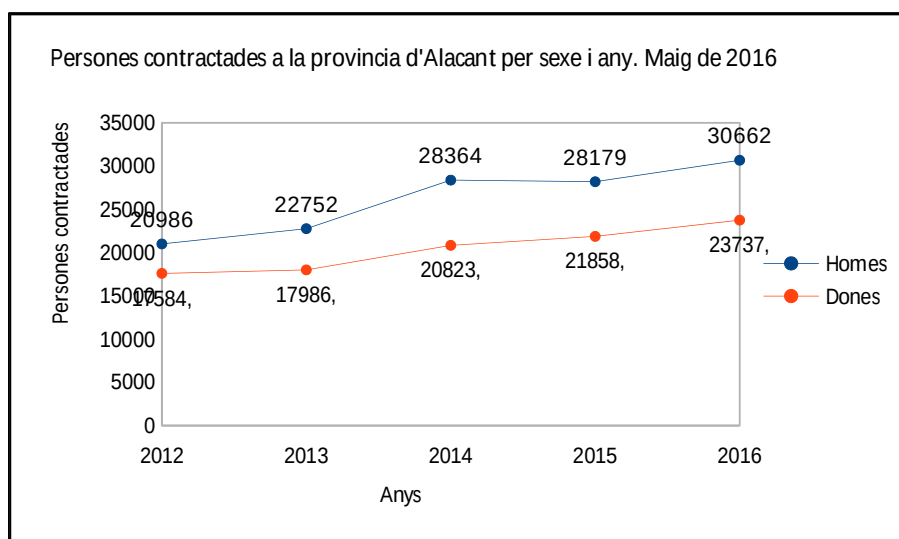
Gràfica 10. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

La distribució dels contractes realitzats a la Marina Alta al maig del 2016 (gràfica 11) tendeix a un major equilibri entre sexes que en anys precedents, tot i així podem veure que al maig del 2016 els homes han aconseguit més contractes que les dones en tots els rangs d'edat.

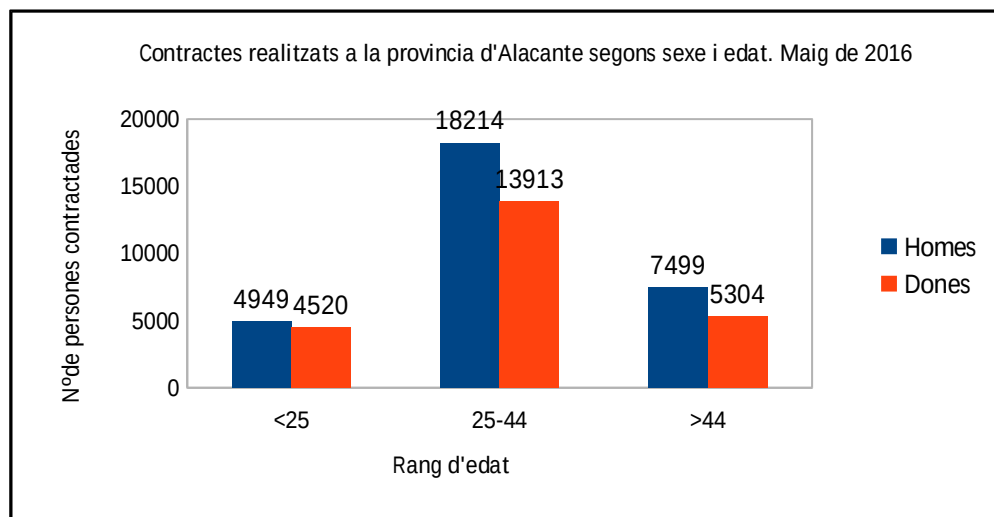
Gràfica 11. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

La gràfica 12 corresponent a les persones contractades de la província d'Alacant i mostra els contractes realitzats per sexe i any, en els mesos de maig. La tendència entre tots dos sexes és l'increment gradual dels contractes respecte a anys anteriors. La diferència resideix que es manté constant el nombre més gran de contractes d'homes respecte al de contractes de dones.

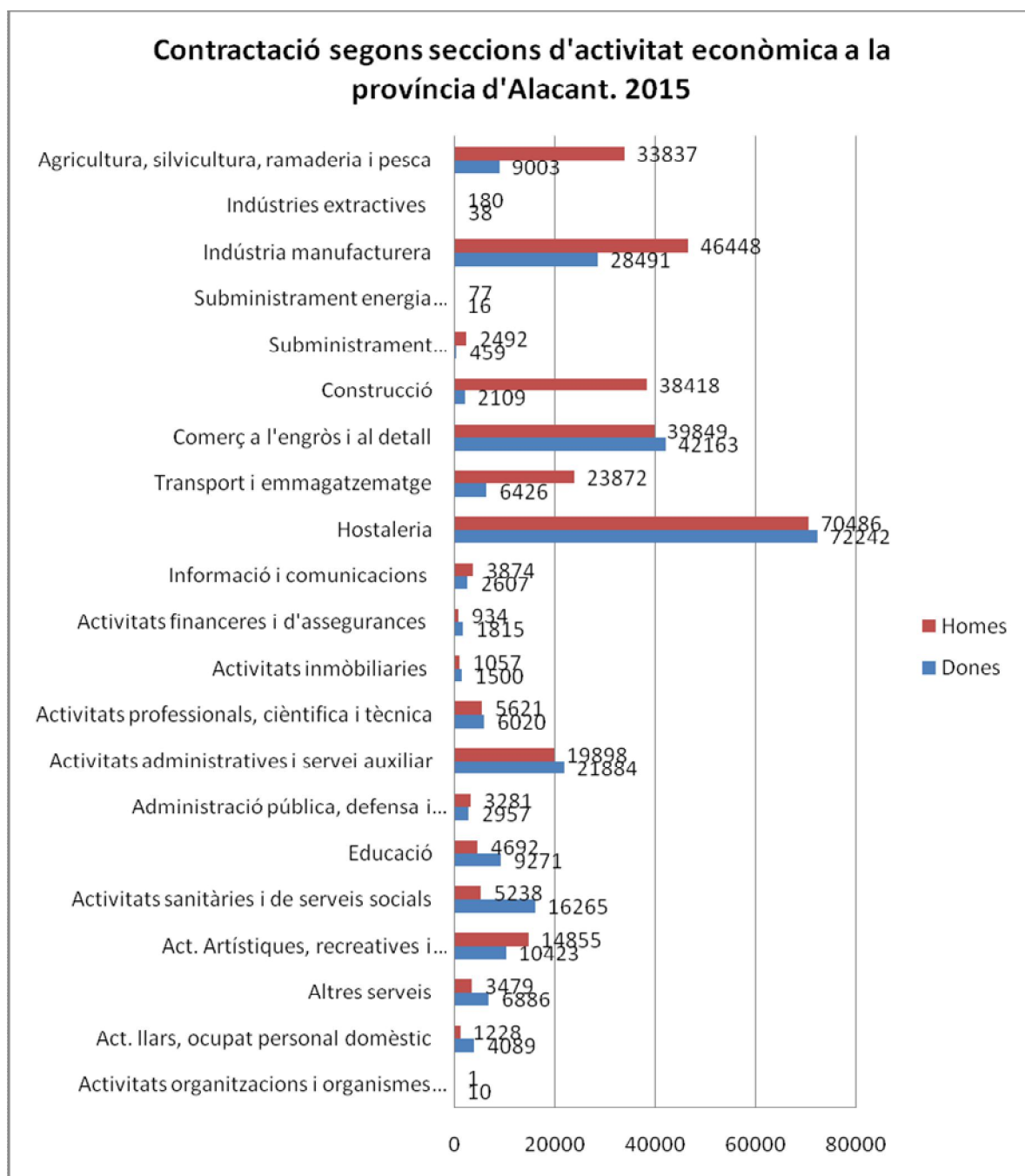
Gràfica 12. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

Respecte a la comarca de la marina alta (gràfica 13) veiem el mateix comportament que el de la província d'Alacant, on els homes aconseguixen més contractes en tots els rangs d'edat. La diferència més notable està en la població entre 25 i 45 anys, on podem veure que la contractació és major entre els homes que entre les dones amb una diferència de 4.301 llocs de treball.

Gràfica 13. Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Servei Valencià d'Ocupació i Formació

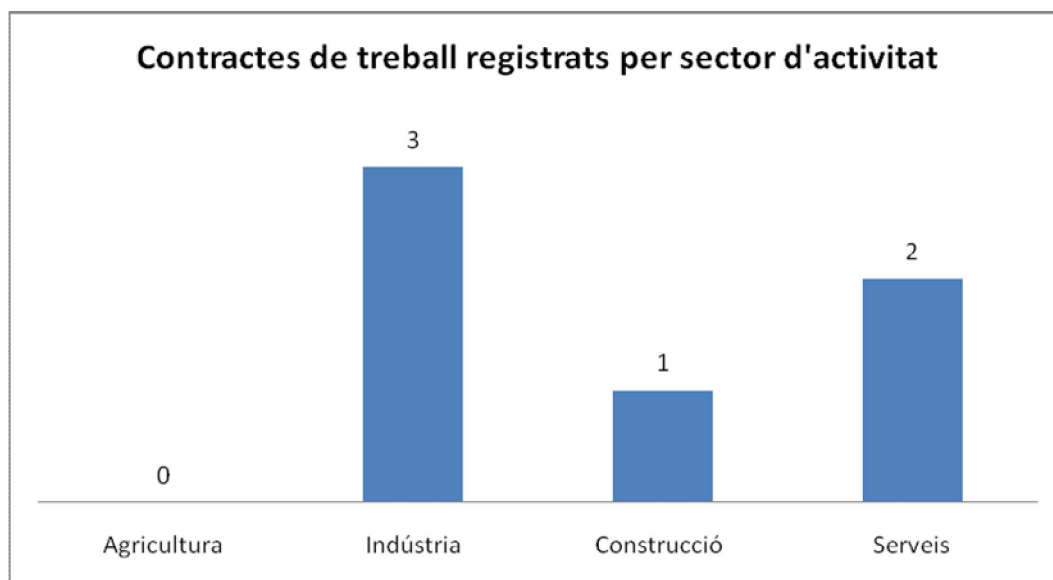
En la gràfica 14 ens mostra la contractació segons l'activitat econòmica durant el 2015 a la província d'Alacant. Els sectors d'educació, les activitats sanitàries i de serveis socials, les activitats administratives, les activitats de la llar i el personal domèstic són els àmbits laborals on les dones tenen majors taxes d'ocupació. Les dades de la gràfica també mostren que es contracta a la província d'Alacant a més dones en les activitats professionals, científiques i tècniques; hostaleria i comerç menor. Els homes segueixen sent majorment contractats en els sectors de la construcció; el transport i emmagatzematge; l'agricultura, pesca i ramaderia; la informació i comunicacions; i la indústria manufacturera.

Gràfica 14. Font: elaboració pròpia a partir de l'Informe del mercat de treball d'Alacant. Servei Públic d'Ocupació Estatal. Tot l'any 2015

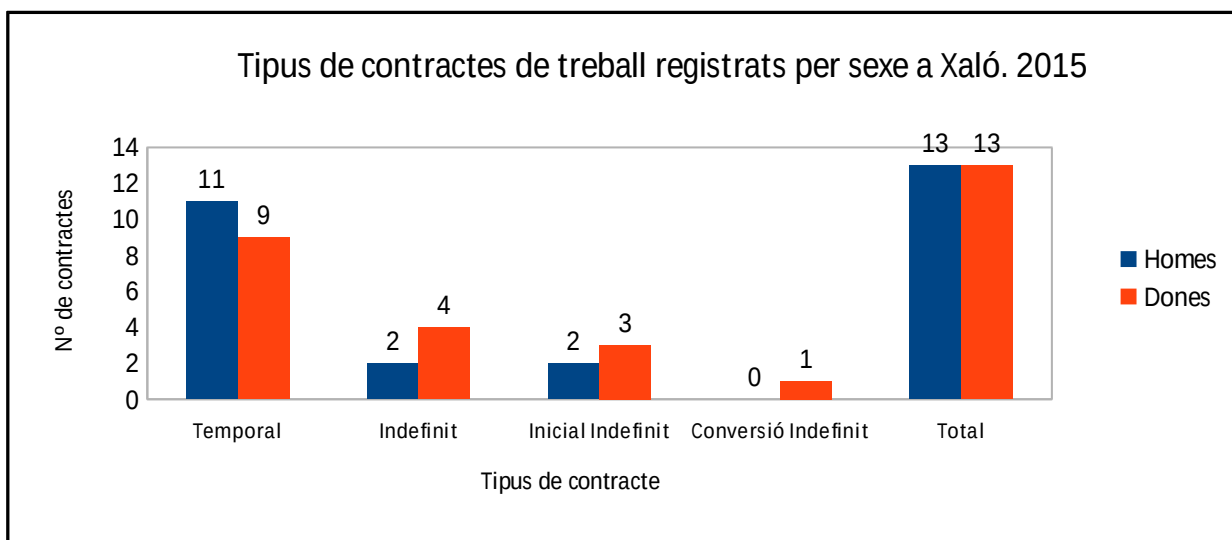
5.2.3. Sector productiu i contractes registrats a Xaló.

La gràfica 15 mostra els contractes de treball segons l'activitat productiva durant el 2015 a Xaló i es pot observar que el nombre més gran de contractes a Xaló pertany al sector serveis

Gràfica 15. Font: Confederació Sindical Comissions Obreres País València. Estadístiques comarcals i sectorials. 2015

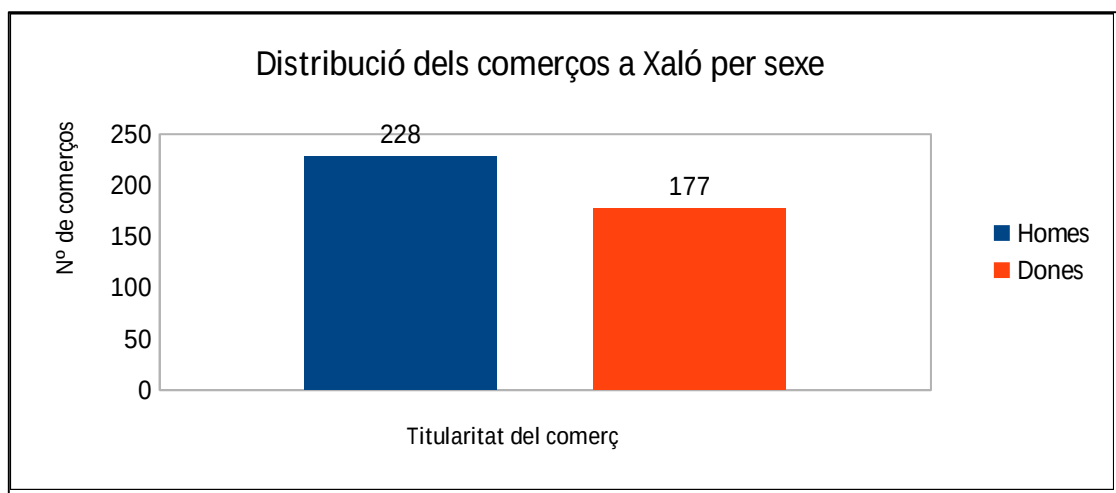
Pel que fa als tipus de contractes (gràfica 16) de treball a Xaló segons el sexe realitzats durant el 2015 es dóna un equilibri en el nombre total de contractes. Es van realitzar més contractes temporals a homes, i el nombre més gran de contractes indefinits van ser per a les dones.

Gràfica 16. Font: Confederació Sindical Comissions Obreres País València. Estadístiques comarcals i sectorials. 2015

5.2.4. Titularitat dels comerços per sexe de Xaló

A Xaló hi ha un total de 479 comerços, (gràfica 17) dels quals n'hi ha 228 de titularitat masculina i 177 de titularitat femenina. Dels 77 comerços restants no hem pogut conèixer la seua titularitat, ja que estan sota el nom d'una empresa, per tant les xifres desagregades per sexe són aproximades.

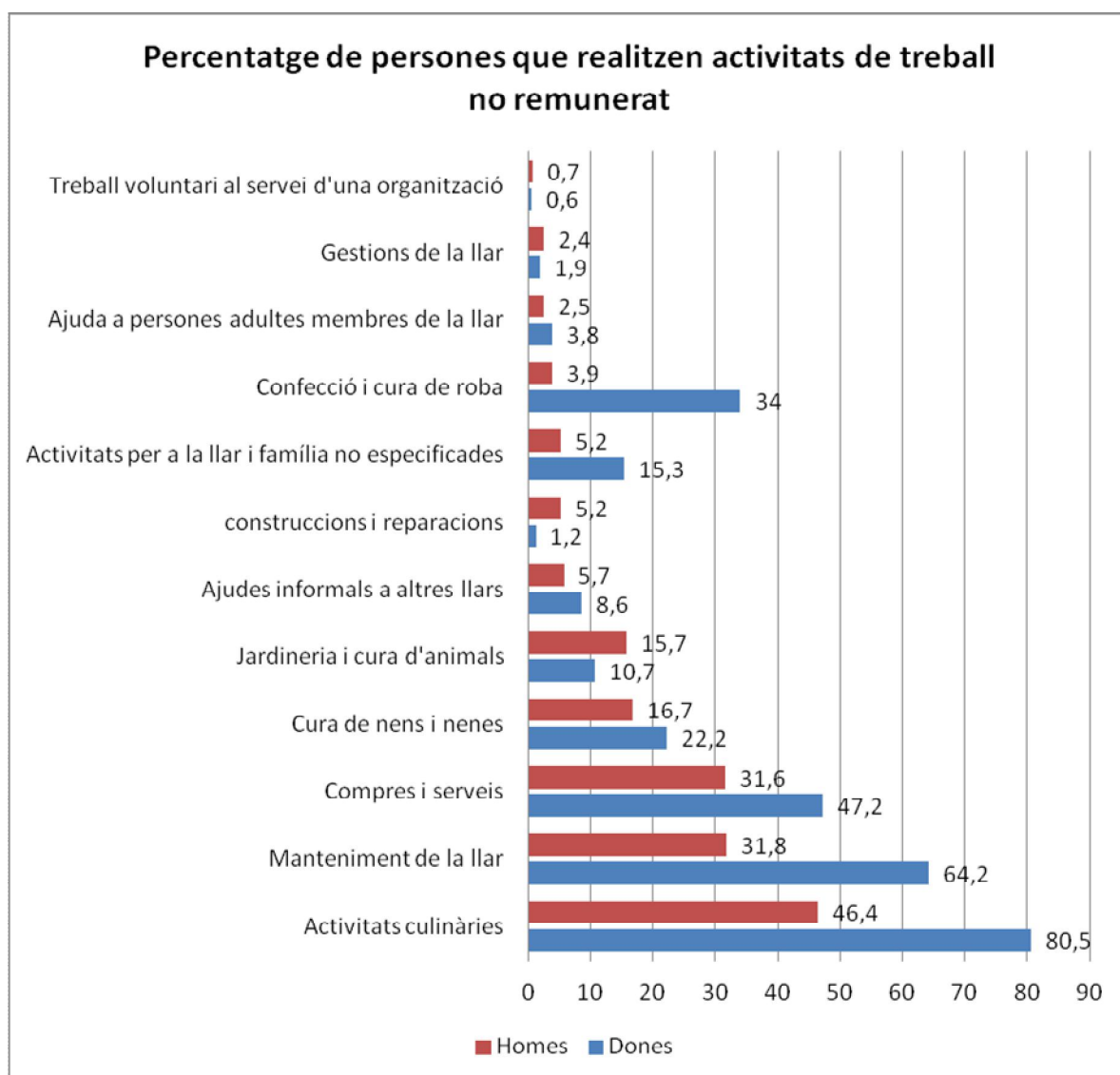

Gràfica 17. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Xaló

5.2.5. Treball no remunerat

Malgrat els canvis en les dinàmiques familiars i la creixent participació laboral de les dones, poc s'ha modificat la divisió sexual de treball (gràfica 18). Persisteix la molt baixa participació masculina en les tasques domèstiques, culinàries, manteniment de la llar, compres i serveis i cures. Quant a les dones, aquestes tenen una sobrecàrrega de treball i demandes a causa que persisteix el seu rol tradicional i naturalitzat de cuidadores, i se suma el nou paper que ja exerceixen en la vida pública i laboral.

El treball no remunerat que els homes segueixen exercint són la jardineria i la cura d'animals, la construcció i les reparacions. Cal destacar que segons les dades de la gràfica 18, els homes realitzen treball voluntari al servei d'una organització un 0,1% més que les dones.

Gràfica 18. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'informe Dones i Homes a Espanya del Institut Nacional d'Estadística. 2015.

5.3. Organització municipal

Mitjançant l'Ordre PRE/525/2005, de 7 de març, per la que es donava publicitat a l'Acord del Consell de Ministres pel qual s'adoptaven mesures per afavorir la igualtat entre dones i homes, s'estableixen una sèrie d'actuacions que contribueixen a disminuir la desigualtat en tots els àmbits de la vida quotidiana: treball, empresa, conciliació de la vida laboral i familiar, investigació, solidaritat, esport, violència de gènere, etc.

Per a completar aquesta ordre, la Llei Orgànica 3/2007 de 22 de març per a la igualtat efectiva de dones i homes, advoca per una igualtat de gènere real i efectiva en la societat. L'article 51 de la Llei enumera uns criteris d'actuació de les Administracions públiques en matèria d'ocupació pública, que s'estenen a:

- Remoure els obstacles que impliquen la pervivència de qualsevol tipus de discriminació amb la finalitat d'oferir condicions d'igualtat efectiva entre dones i homes en l'accés a l'ocupació pública i al desenvolupament de la carrera professional.
- Facilitar la conciliació de la vida personal, familiar i laboral, sense menyscapte de la promoció professional.
- Fomentar la formació en igualtat, tant en l'accés a l'ocupació pública com al llarg de la carrera professional.
- Promoure la presència equilibrada de dones i homes als òrgans de selecció i valoració.
- Establir mesures efectives de protecció enfront de l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe.
- Establir mesures efectives per eliminar qualsevol discriminació retributiva, directa o indirecta, per raó de sexe.

- Avaluar periòdicament l'efectivitat del principi d'igualtat als seus respectius àmbits d'actuació.

5.3.1. La distribució de les persones representats polítiques a Espanya

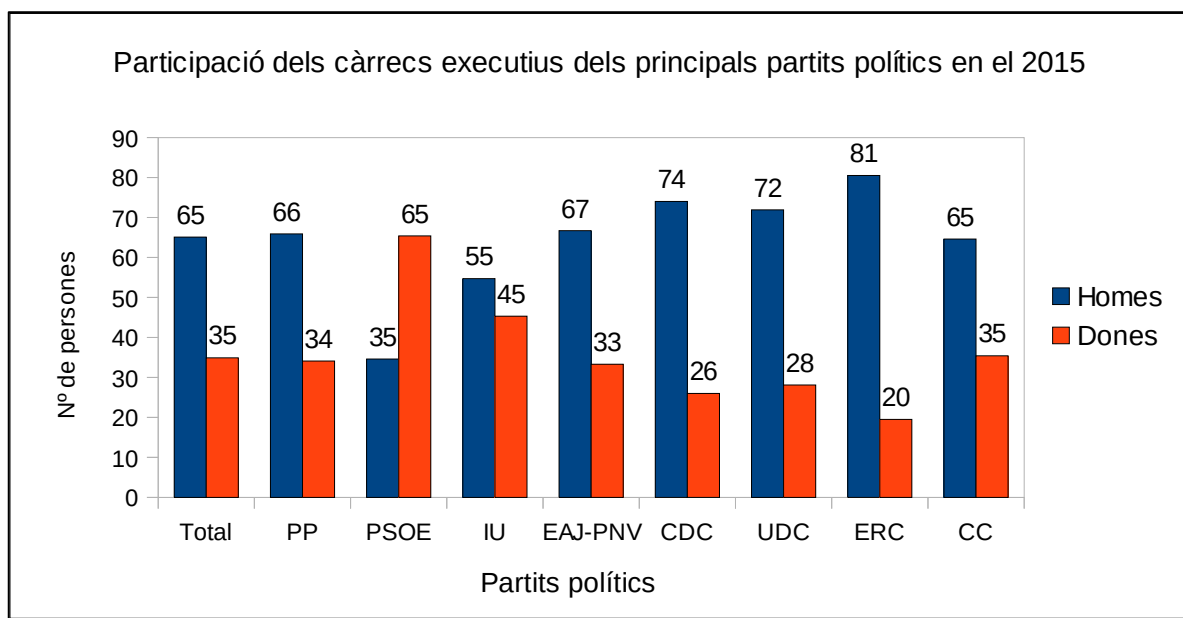
A continuació presentem una sèrie de gràfiques que mostren la distribució dels i les representants polítics dels distints partits que en l'actualitat representen a les ciutadanes i ciutadans.

La gràfica 1, representa la distribució respecte al sexe dels membres dels organismes superiors dels següents partits polític l'any 2015:

PP (Partit Popular). Comitè Executiu Nacional; PSOE (Partit Socialista Obrer Espanyol). Comissió Executiva Federal; IU (Esquerra Unida). Presidència Executiva Federal; EAJ-PNB. Consell Nacional (EBB); CDC (Convergència Democràtica de Catalunya). Direcció Nacional; UDC (Va unir Democràtica de Catalunya). Comitè de Govern; ERC (Esquerra Republicana de Catalunya). Comissió Executiva Nacional; CC (Coalició Canària) Comissió Executiva Nacional.

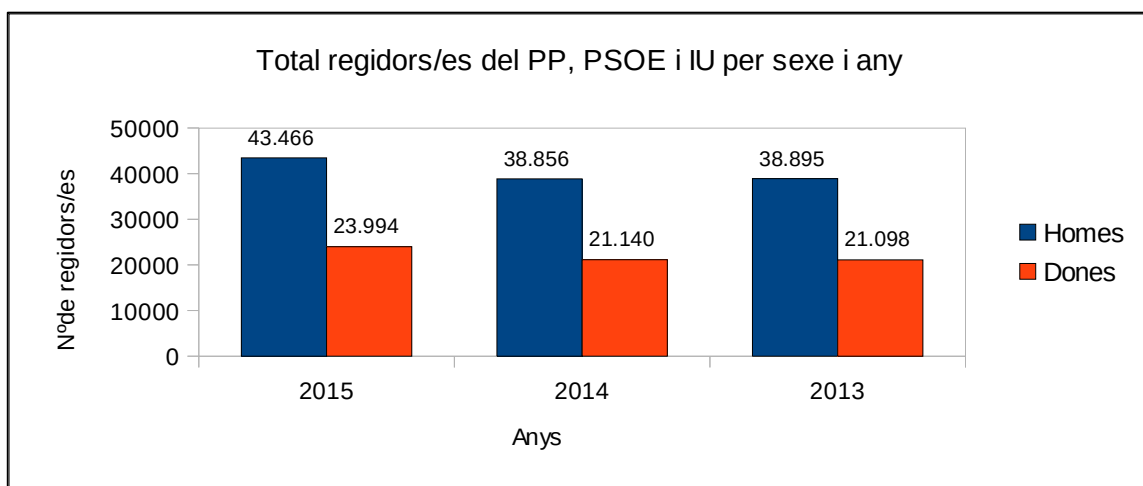
Els comitès executius nacionals, direccions nacionals, comitès de govern i comissió executiva nacional són els òrgans principals en la presa de decisió en cada partit, és on es decideixen les qüestions d'Estat i les polítiques que conformen a cada partit.

Aquesta mateixa gràfica mostra que en els òrgans principals dels partits polítics els homes tenen una major representació, exceptuant el PSOE on les dones tenen una representació major que els homes. Esquerra Unida seria el partit polític que més s'acosta a la paritat en els càrrecs de l'executiva. A la resta de partits polítics la proporció d'homes duplica o triplica el percentatge de dones.

Gràfica 1. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'informe Dones i Homes a Espanya de l'Institut Nacional d'Estadística. 2015.

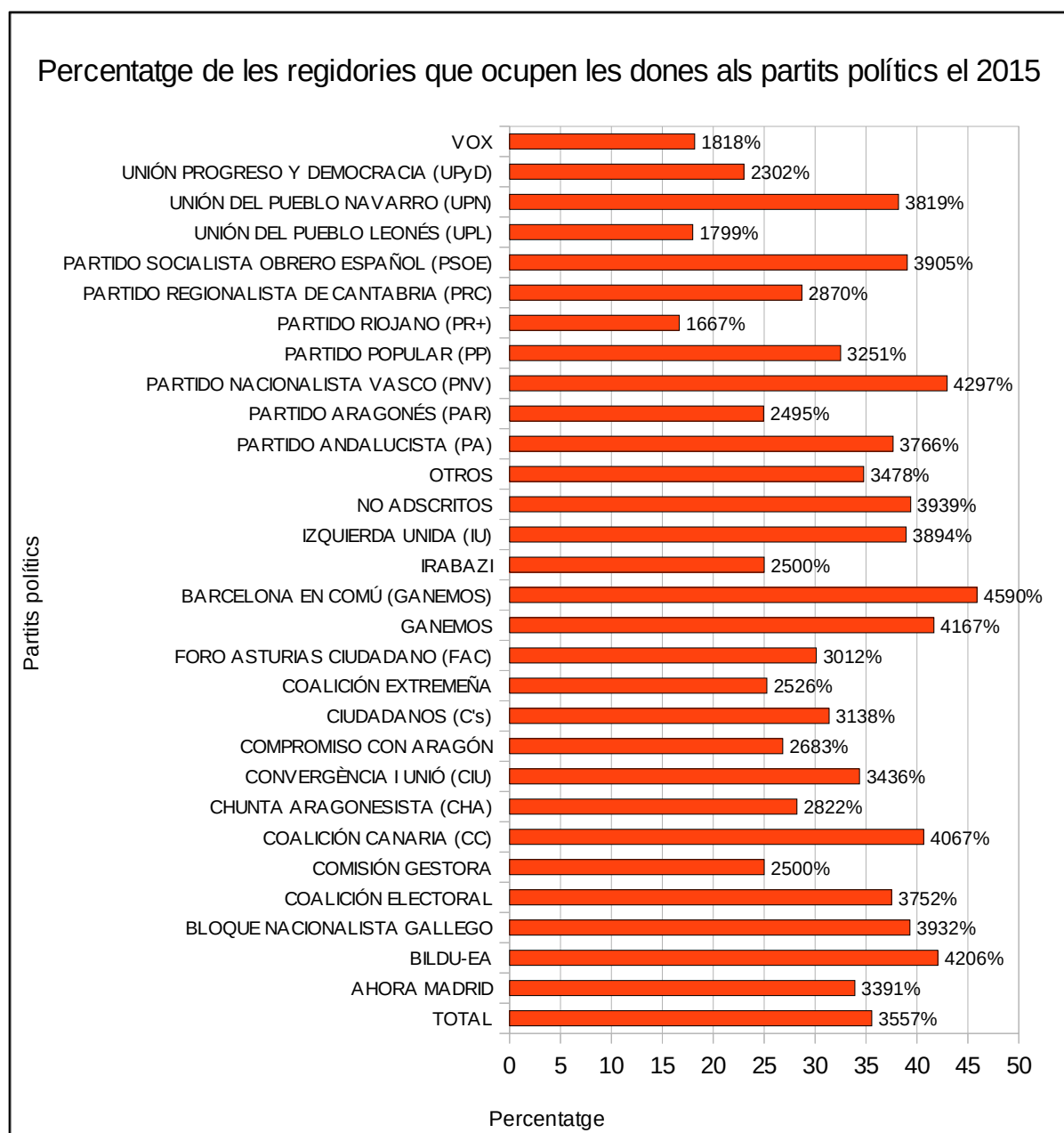
La gràfica 2 mostra el total de regidors/es en l'àmbit estatal de la suma dels representants polítics del Partit Popular, del Partit Socialista Obrer Espanyol i d'Esquerra Unida des del 2013 al 2015 (no es disposava de dades d'altres partits polítics). En el 2013 va haver-hi un 45,8% més d'homes regidors que de dones, en el 2014 la xifra va descendir 4 desenes i es va situar en el 45,4% i en el 2015 la diferència va ser del 45%. Les diferències entre el nombre d'homes i de dones que ocupen una regidoria a Espanya segueix sent molt alta. Pràcticament els homes dupliquen el nombre de dones regidores.

Gràfica 2. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'informe Dones i Homes a Espanya de l'Institut

Nacional d'Estadística. 2015.

La gràfica 3 mostra el percentatge que ocupen les dones en els partits polítics amb representació a Espanya en el 2015. Dels 27 partits polítics que es mostren en la gràfica, cap arriba a la proporció del 50% de les dones en les regidories que representen. El partit polític que representa Ada Colau, Barcelona en Comú, és el que més s'acosta a una paritat equitativa entre sexes.

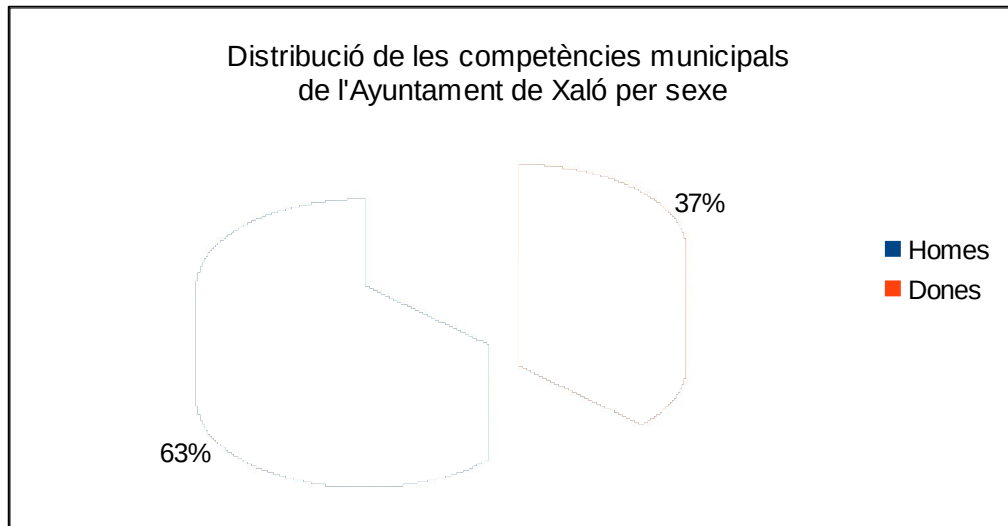
Gràfica 3. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'informe Dones i Homes a Espanya de l'Institut

Nacional d'Estadística. 2015.

5.3.2. Distribució dels càrrecs polítics segons sexe a Xaló

Actualment l'equip de govern que representa a la ciutadania de Xaló està conformat per l'alcalde i set regidors/es, dels quals tres són homes i quatre són dones. La paritat s'equilibra respecte al nombre de representants polítics, però si observem la taula 1, on s'exposa la distribució de les competències municipals de Xaló per sexe s'observa que hi ha un desequilibri, ja que els homes ocupen gairebé dos terços de la totalitat de competències i les dones un terç. Aquesta distribució percentual està representada en la gràfica 4.

Competències municipals de Xaló	Homes	Dones
Alcaldia	X	
Hisenda	X	
Urbanisme i sostenibilitat	X	
Règim Intern	X	
Resta de competències	X	
Servei públic de residus sòlids	X	
Abastiment docimiciliari d'aigua potable	X	
Participació ciutadana	X	
Comunicació i transparència	X	
Serveis socials i sanitat		X
Igualtat i diversitat		X
Educació e infància		X
Festes		X
Agricultura	X	
Esports	X	
Turisme i comerç.	X	
Cultura i joventut.		X
Ciutadania i integració		X
Gestió i direcció del Mercat de la Terra i Rastre		X
Tabla 1. Font: elaboració propia a partir de les dades del Ajuntament de Xaló. 2016		

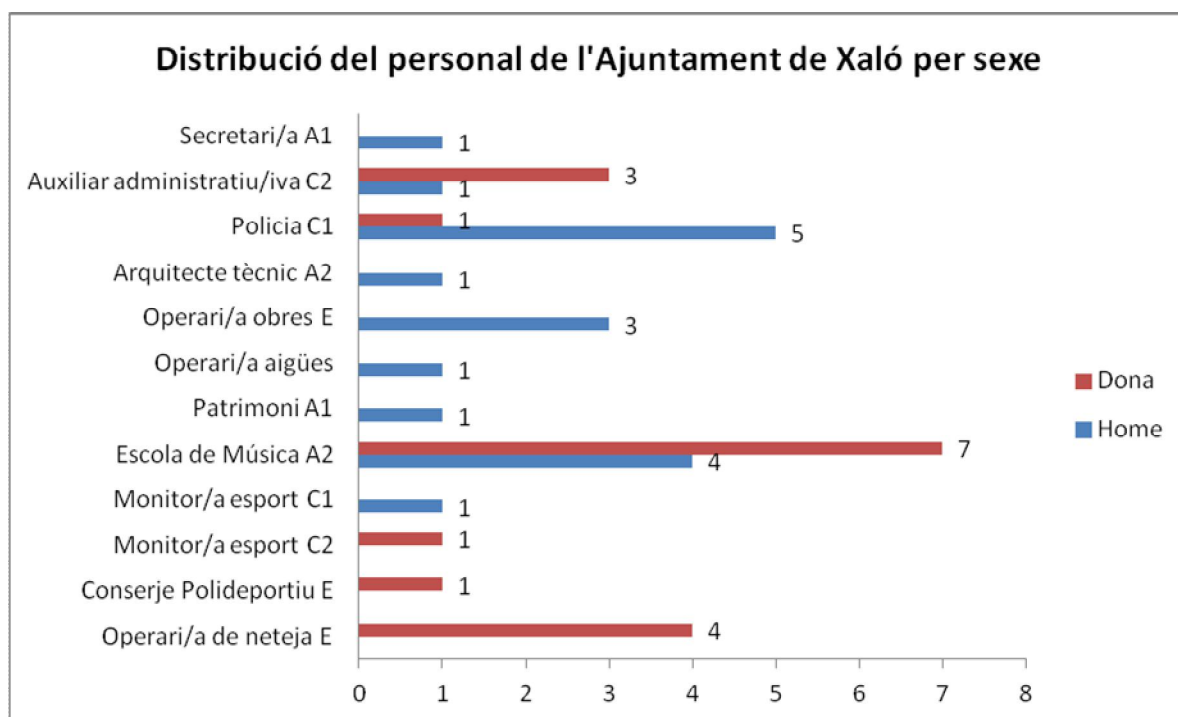

Gràfica 4. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Xaló, 2016

5.3.3. Distribució dels funcionaris i funcionàries que treballen per a l'Ajuntament de Xaló.

La distribució dels funcionaris i funcionàries que treballen per a l'ajuntament de Xaló es veu representada en la gràfica 5. S'exposa el lloc de treball que desenvolupa cadascú i la categoria a la qual correspon.

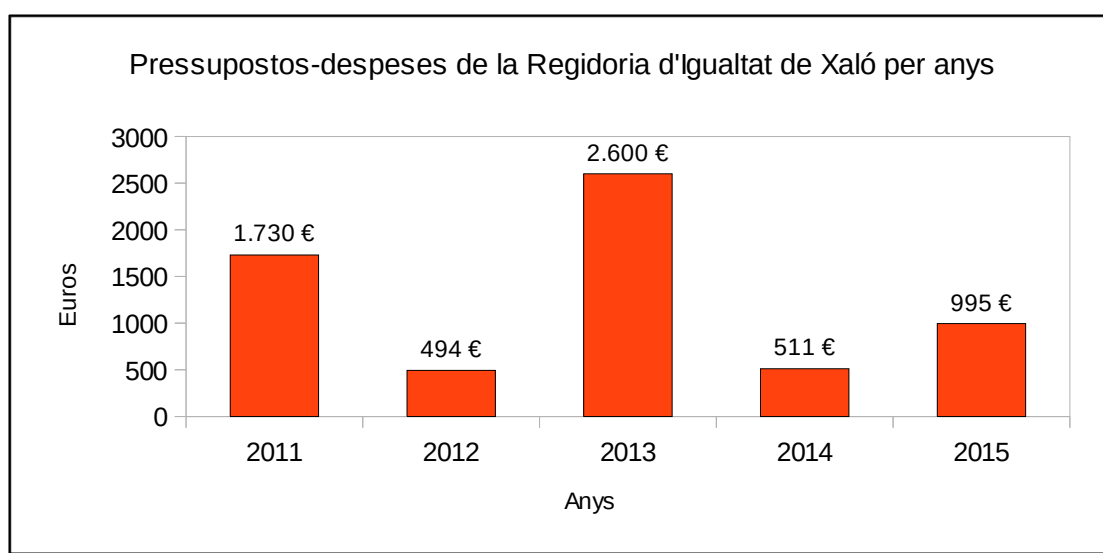
El 51,4% correspon a llocs ocupats per homes a l'Ajuntament mentre que el 48,6% correspon a dones. Cal destacar, que en la distribució per sexe de l'ocupació de llocs de treball del funcionariat per a l'ajuntament, els llocs d'operaris d'obres estan ocupats exclusivament per homes i els de policia de manera majoritària, mentre que a l'escola de música i al servei de neteja els llocs de treball estan ocupats per dones. Aquesta distribució per sexes respon a professions on tradicionalment hi ha hagut una divisió sexual del treball.

Gràfica 5. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Xaló. 2016

5.3.2. Pressupostos adjudicats a la Regidoria d'Igualtat a Xaló.

La gràfica 6 mostra els pressupostos que ha obtingut la Regidoria de la Dona, o bé, de les despeses que ha pogut realitzar des del 2011 fins al 2015. S'observa que no hi ha una quantitat fixa assignada a la regidoria, i que les dotacions econòmiques varien des dels 494 euros l'any 2012 fins als 2.600 euros en el 2013.

Gràfica 6. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Xaló. 2016

5.4. Educació i cultura

L'educació i la cultura són dos dels pilars fonamentals en la socialització i, per tant, es converteixen en uns eixos estratègics per aconseguir avanços cap a la igualtat entre dones i homes en totes les àrees d'actuació. És necessari aprofundir en un model educatiu que permeti, a qualsevol persona, decidir el seu itinerari formatiu i professional, sense cap tipus de condicionants o determinismes previs. També produir una cultura que fomenti valors com la igualtat, la integració i la pau per a generar relacions humanes més cohesionades entorn d'aquests valors.

Els estudis realitzats per l'Institut de la Dona per a la Igualtat d'Oportunitats afirmen que els patrons sexistes segueixen condicionant les actituds, els comportaments i les expectatives dels agents de la comunitat escolar, així com els continguts de les assignatures i del material de suport educatiu.

D'altra banda existeixen certs patrons culturals que condicionen l'existència d'alguns camps professionals masculinitzats, com les enginyeries, i altres feminitzats, com l'educació.

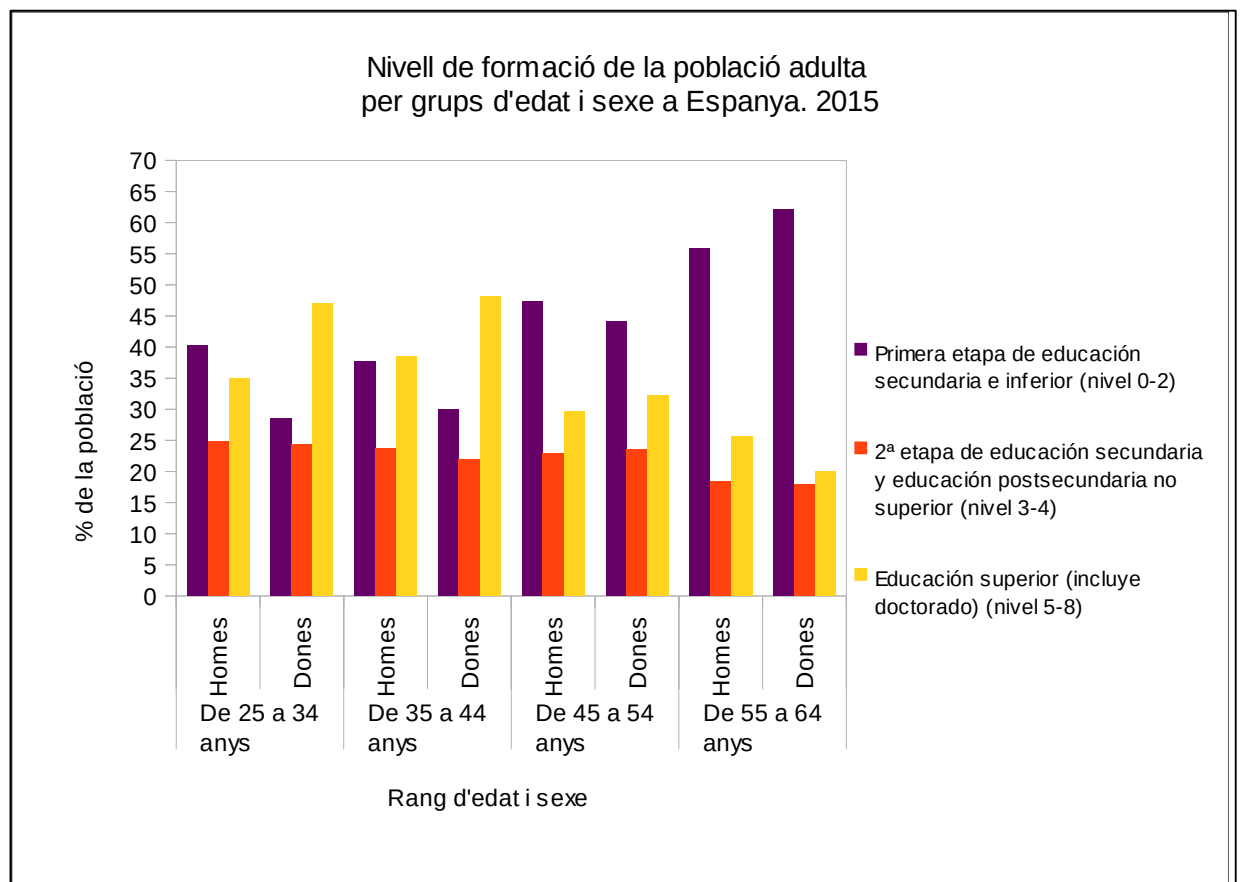
5.4.1. Educació

En aquest apartat s'inclouen dades referents a altres nivells geogràfics per prendre referència a l'hora d'analitzar les característiques de la població objecte d'aquest estudi. És necessari conèixer la distribució entre homes i dones segons els estudis realitzats per conèixer la situació actual en el sistema educatiu. Un tema rellevant, ja que el nivell d'estudis està directament imbricat amb l'esfera laboral.

En la gràfica 1 s'exposen els nivells d'educació des dels 25 fins als 64 anys a Espanya i per sexe. S'observa que en els tres grans nivells educatius en els quals s'ha agrupat la població existeixen desequilibris significatius. Segons l'INE, les taxes d'escolarització fins a l'edat obligatòria, els 16

anys, són bastant similars entre homes i dones però a partir d'aquesta edat, les taxes femenines són superiors a les masculines, la qual cosa significa que les dones abandonen menys el sistema educatiu que els homes.

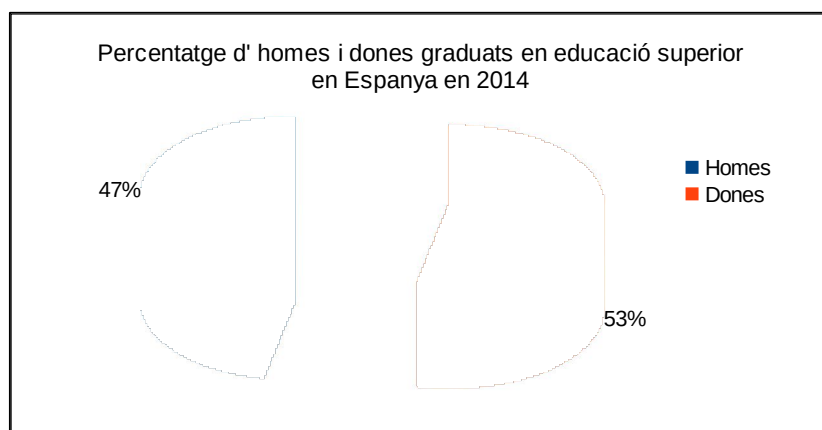
Els homes tenen majors taxes pel que fa a la primera etapa de l'educació secundària, exceptuant el rang d'edat de 55 a 64 anys on les dones superen als homes en aquest nivell educatiu. També en aquest rang d'edat els homes obtindran majors taxes en educació superior que les dones. Tanmateix, són les dones les que tenen majors taxes d'estudis superiors finalitzats que els homes des dels 25 fins als 54 anys.

Gràfica 1. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'informe Dones i Homes a Espanya de l'Institut Nacional d'Estadística. 2015.

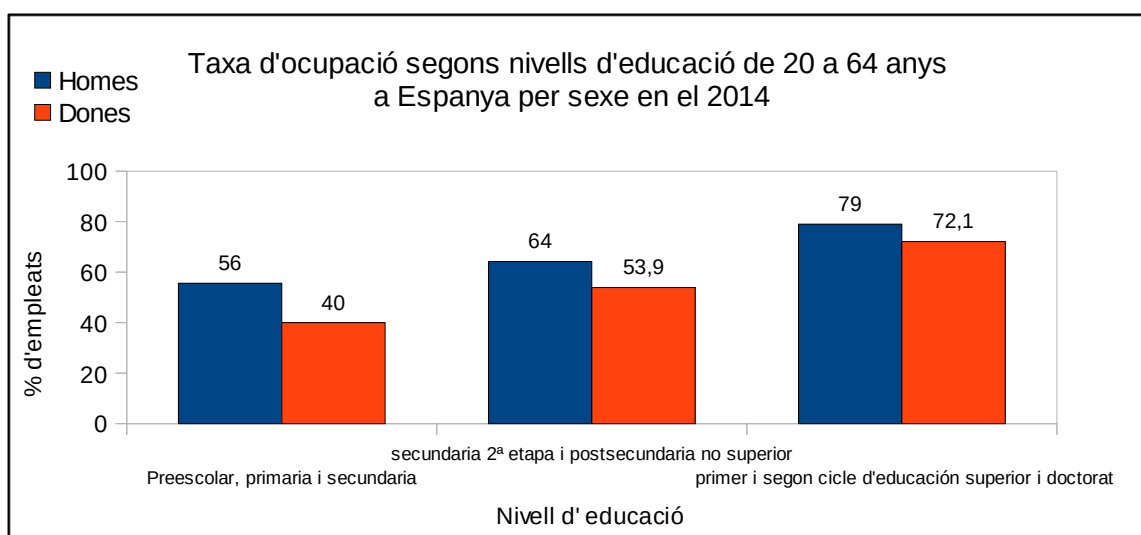
Un exemple del percentatge més alt de dones a partir dels 16 anys amb estudis superiors és la que ens presenta la gràfica 2. El percentatge de dones graduades en educació superior l'any 2014 va ser superior als homes, encara que si observem la gràfica 3, seran els homes els que

tinguen major probabilitat de trobar treball amb els mateixos estudis superiors finalitzats.

Gràfica 2. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'informe Dones i Homes a Espanya De l'Institut Nacional d'Estadística. 2015.

Malgrat ser un fet les majors taxes de dones en secundària i estudis superiors, a l'hora de creuar aquesta variable amb les taxes d'ocupació s'observa en la gràfica 3, a escala nacional, que els homes tenen majors oportunitats de trobar treball en els tres nivells educatius.

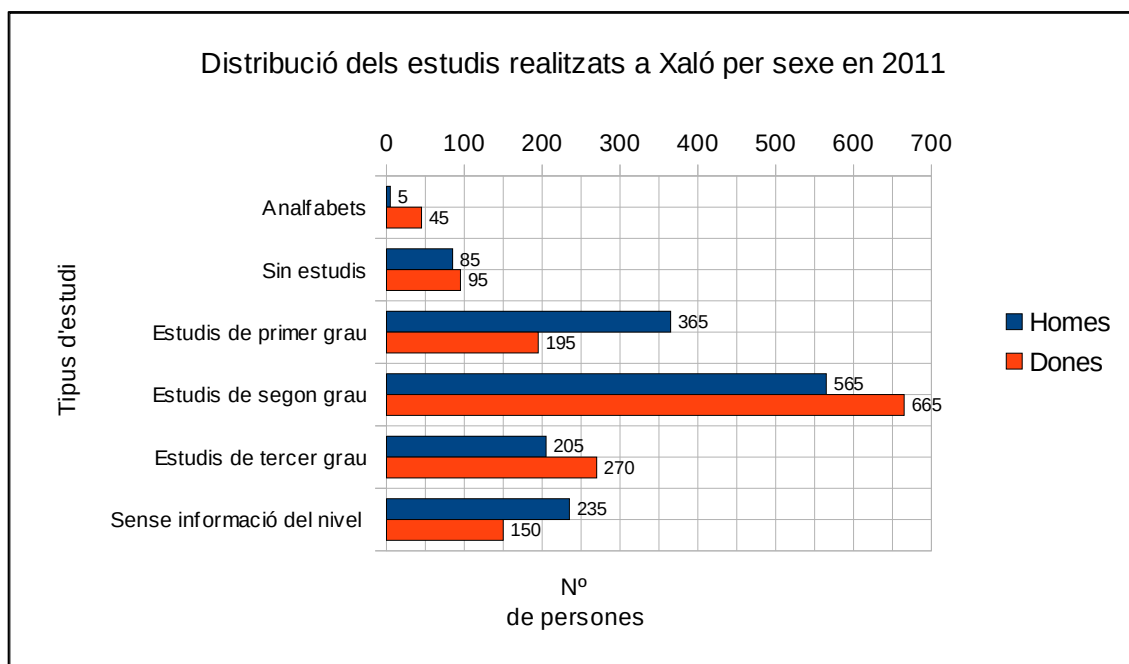

Gràfica 3. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'informe Dones i Homes a Espanya de l'Institut Nacional d'Estadística. 2015.

Pel que fa a la província d'Alacant, segons l'Informe del Mercat de Treball d'Alacant, l'any 2015 tres de cada quatre contractes es van realitzar amb treballadors amb un nivell formatiu inferior a batxillerat. La contractació de dones és percentualment major a la d'homes en els nivells

formatius de batxillerat i superiors. Concretament, entre els contractats amb titulació universitària, les dones van signar el 63,93% dels contractes. Per tant, la dinàmica en l'àmbit estatal no coincideix amb la realitat laboral produïda en el 2015 a la província on les dones amb titulació universitària van ser més contractades que els homes.

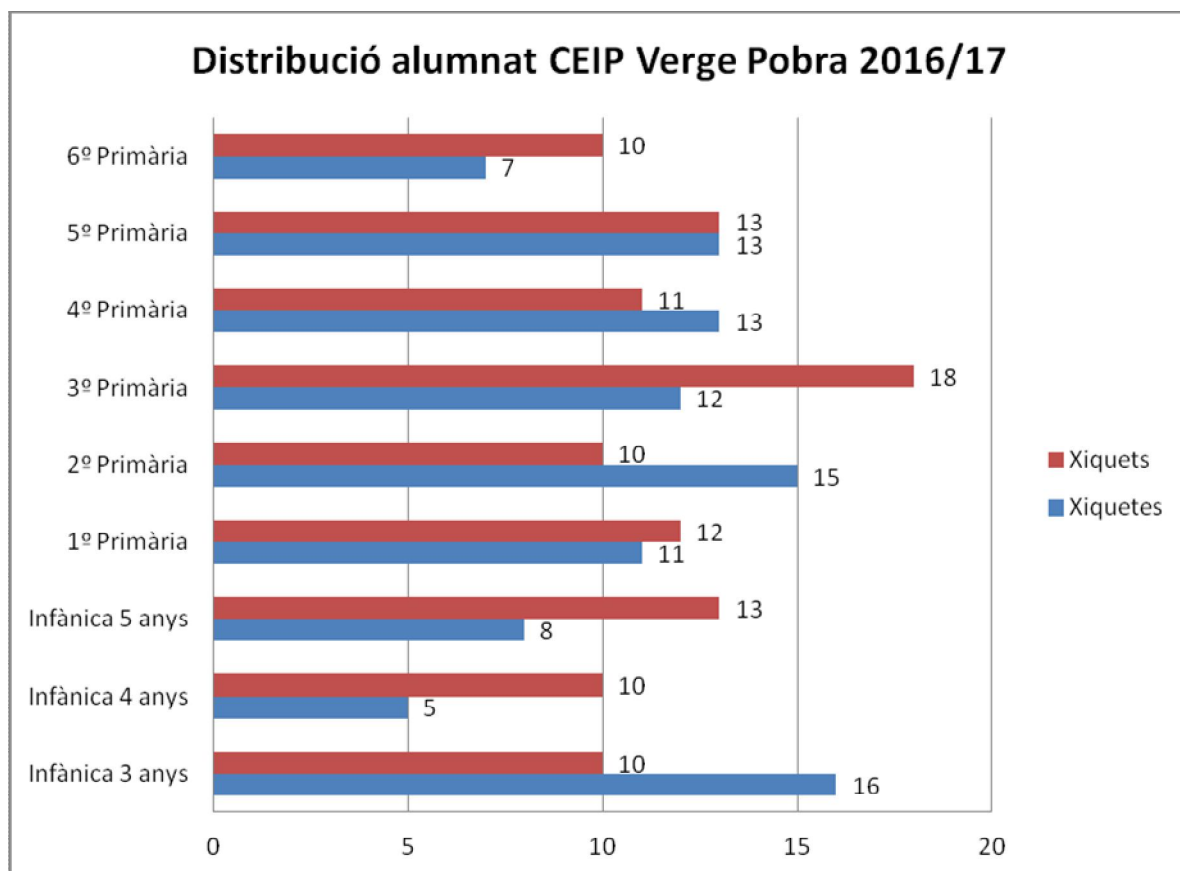
Les dades últimes que tenim sobre els nivells d'estudis finalitzats per la població de Xaló daten del 2011, quan es va elaborar el cens. Xaló segueix la tendència nacional on els homes tenen una taxa major en estudis de primer grau, però les dones tenen taxes més altes en segon i tercer grau (gràfica 4).

Gràfica 4. Font: elaboració pròpia a partir del cens realitzat en el 2011. Institut Nacional d'Estadística

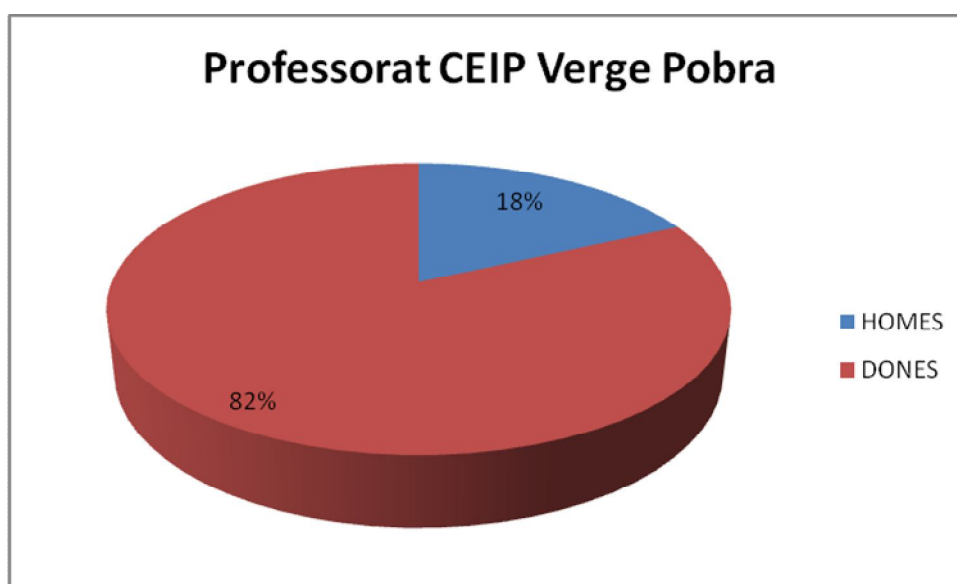
5.4.1.1. Dades desagregades del CEIP Verge Pobra de Xaló

Quant a la distribució de les matrícules en l'escola Verge Pobra, en el curs 2016/17 hi ha 107 xiquets i 100 xiquetes. Mostra un equilibri entre sexes, encara que en alguns cursos hi ha diferències, com és el cas de 3r de primària, on hi ha més xics, o el 2n de primària on hi ha més xiques (gràfica 5).

Gràfica 5. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Xaló. 2016

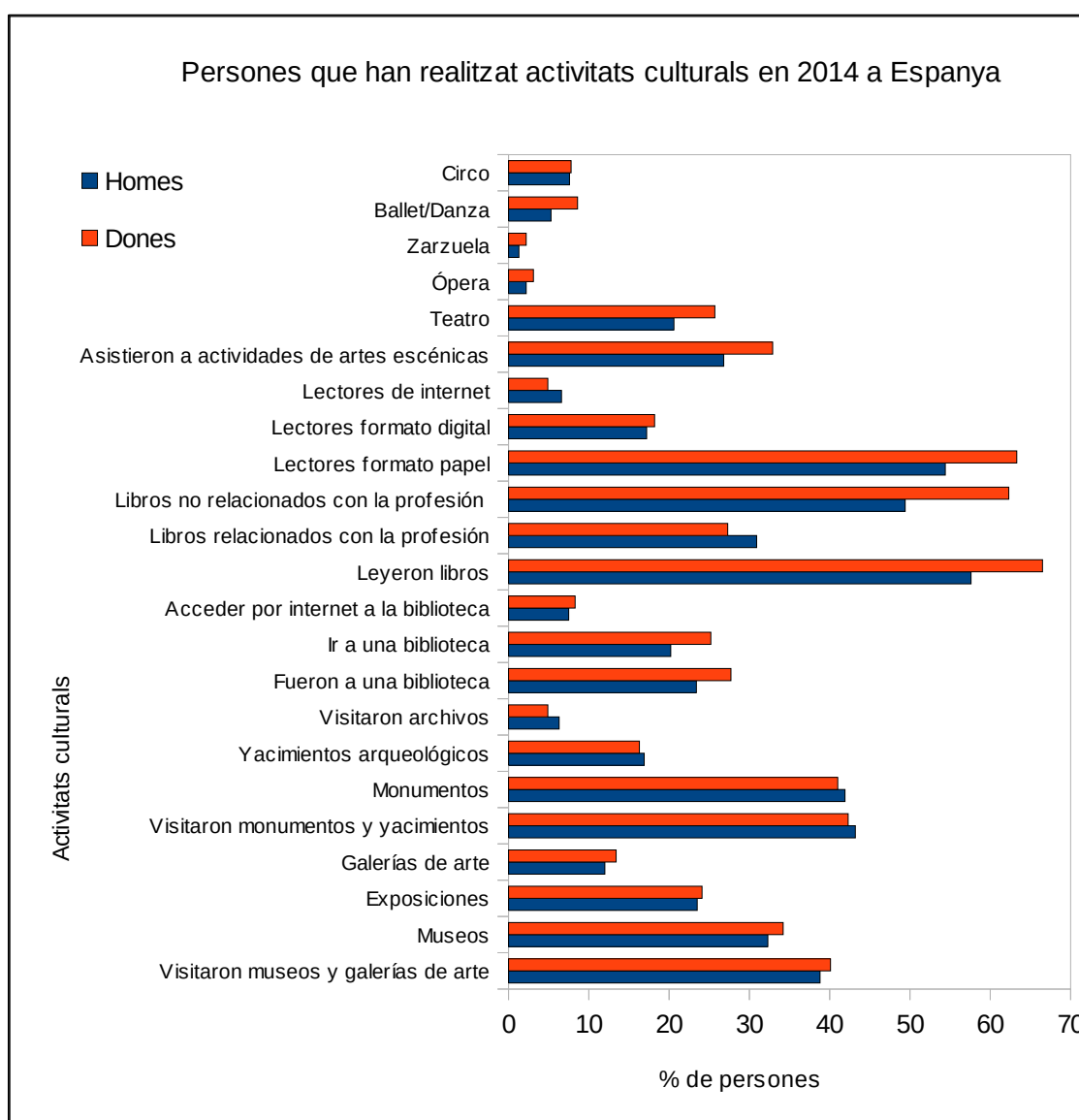
Pel que fa al professorat del CEIP Verge Pobra, hi ha 18 professores per 4 professors, la docència és un sector professional tradicionalment feminitzat (gràfica 6).

Gràfica 6. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Xaló. 2016

5.4.2. Cultura

En aquest apartat es pretén mostrar com es distribueixen homes i dones en el gaudiment de la cultura, tant a escala nacional amb dades estatals, com a escala local mitjançant dades del municipi que estudiem. Segons l'enquesta d'hàbits i pràctiques culturals a Espanya, (gràfica 7) les dones realitzarien més activitats culturals que els homes. Entre les activitats amb majors diferències entre dones i homes es troba l'activitat lectora i l'assistència a activitats relacionades amb les arts escèniques.

Gràfica 7. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'informe Dones i Homes a Espanya

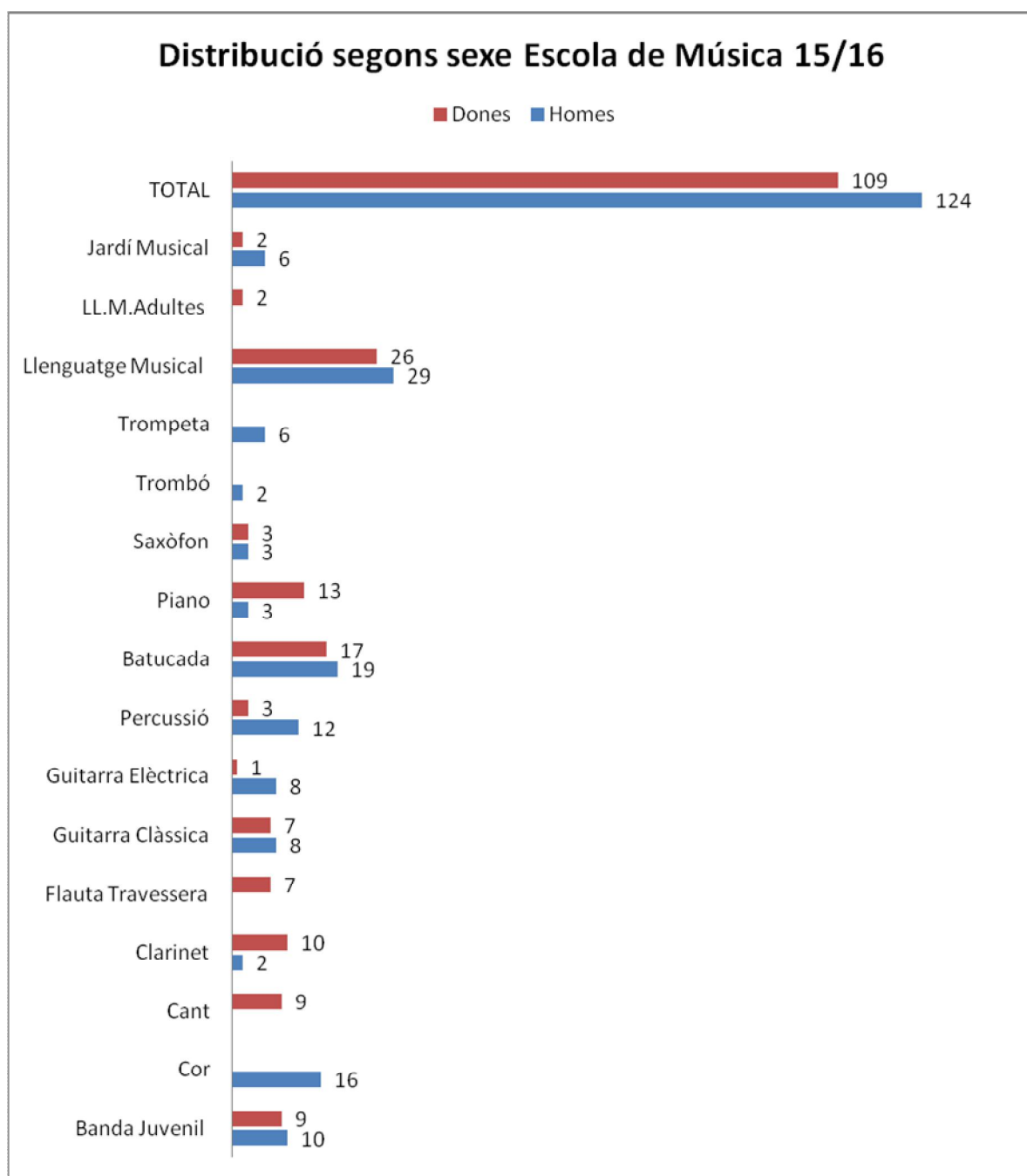
De l'Institut Nacional d'Estadística. 2015.

Pel que fa a Xaló, podem observar la distribució en l'activitat lectora a través de les estadístiques que ofereix la biblioteca municipal. També tenim dades de l'elecció d'instruments musicals de l'escola de Música i Dansa municipal.

5.4.2.1. Participats a l' Escola de Musica i Dansa de Xaló

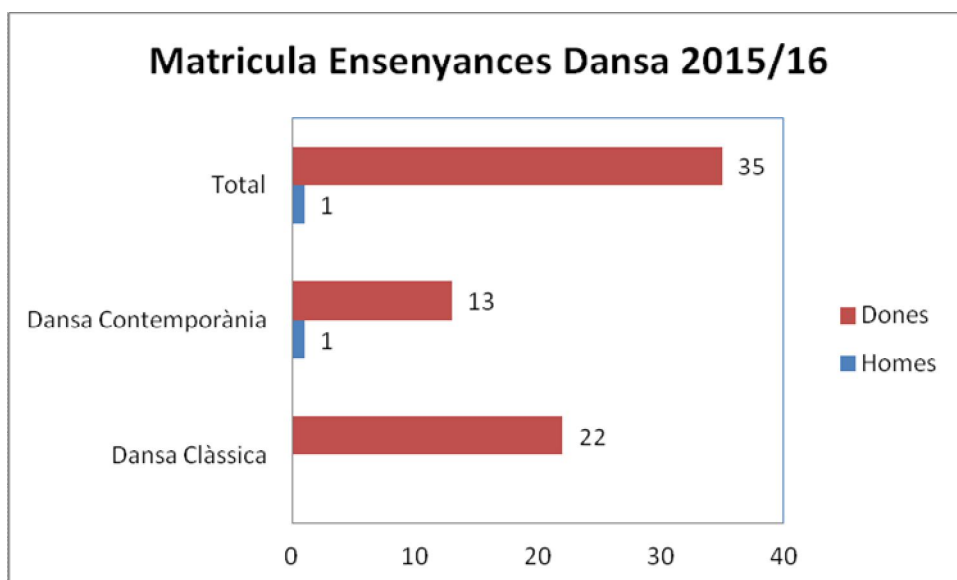
A l'escola municipal de Música i Dansa de Xaló s'imparteixen cursos de diversos instruments, en total 16 per a tots els segments d'edat. A més, també imparteixen classes de ballet i ball modern.

La gràfica 8 mostra la distribució per sexe de les classes d'instruments musicals. Des de la perspectiva de gènere és podria assenyalar que hi ha classes d'instruments on s'aglutinen més els homes com, és el cas de la percussió i la trompeta, mentre que el clarinet i la flauta travessera són instruments triats principalment per dones. L'Escola de Música i Dansa de Xaló en general té més presència d'homes que dones, on podem trobar sols presència masculina en cor, guitarra elèctrica, trombó, percussió i les dones en piano i cant.

Gràfica 8. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Xaló. 2016

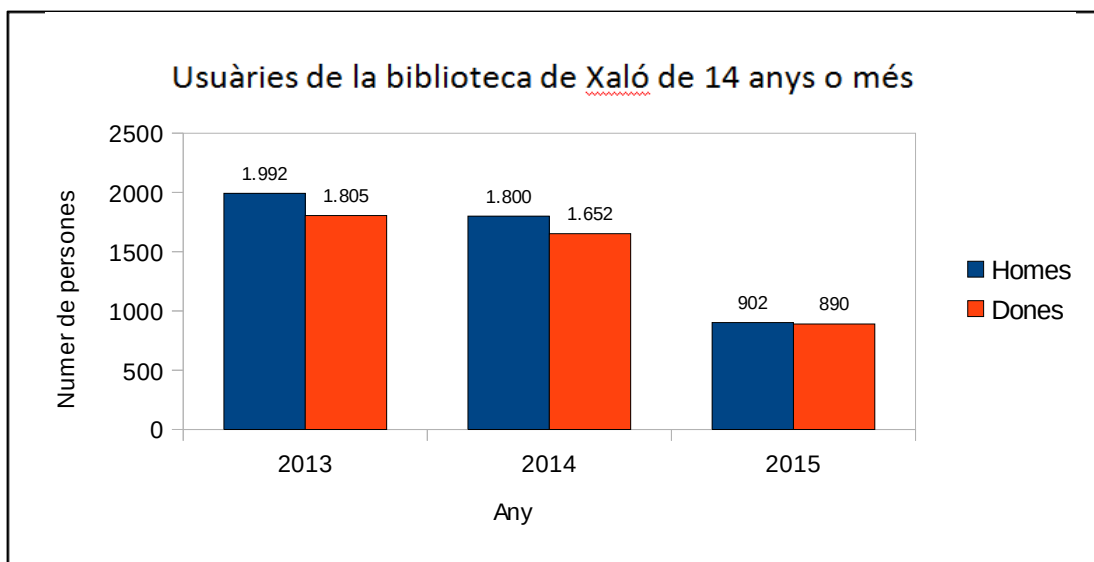
Per altra banda en relació a les matricules relacionades amb la dansa, tant la clàssica com la contemporània, es pot dir que sols es una pràctica realitzada per xiquetes. (gràfica 9).

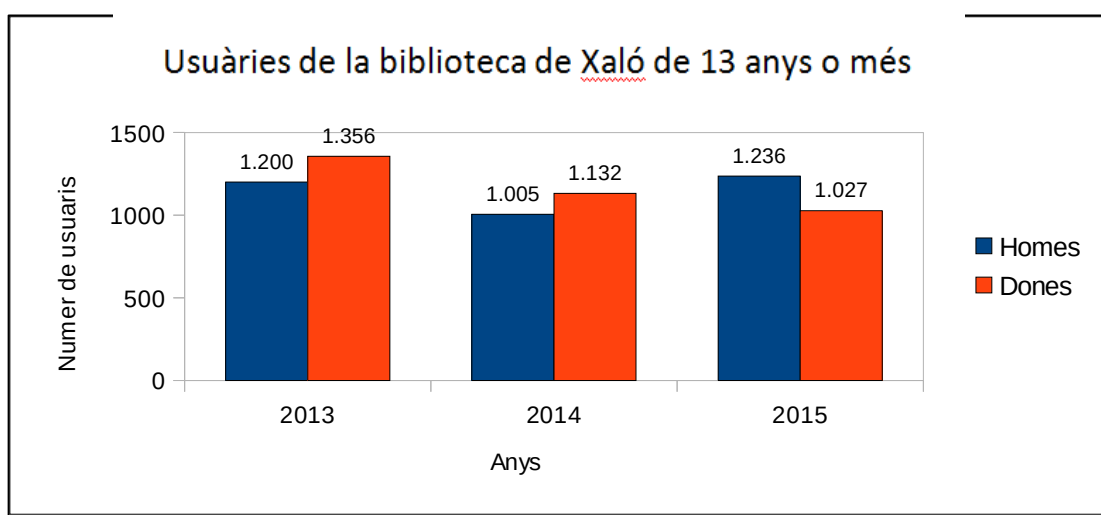
Gràfica 9. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Xaló. 2016

5.4.2.2. Usuàries de la biblioteca de Xaló

En el cas de l'activitat lectora dels habitants de Xaló, podem observar en les gràfiques 9 i 10 que existeix un major ús de la biblioteca per part dels homes majors de 14 anys, mentre que són les dones menors de 14 anys les que llegeixen més. Encara que sembla que la tendència en els tres últims anys entre els menors de 14 anys de Xaló és el progressiu major ús de la biblioteca per part de xiquets que de xiquetes.

Gràfica 9. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Xaló. 2016

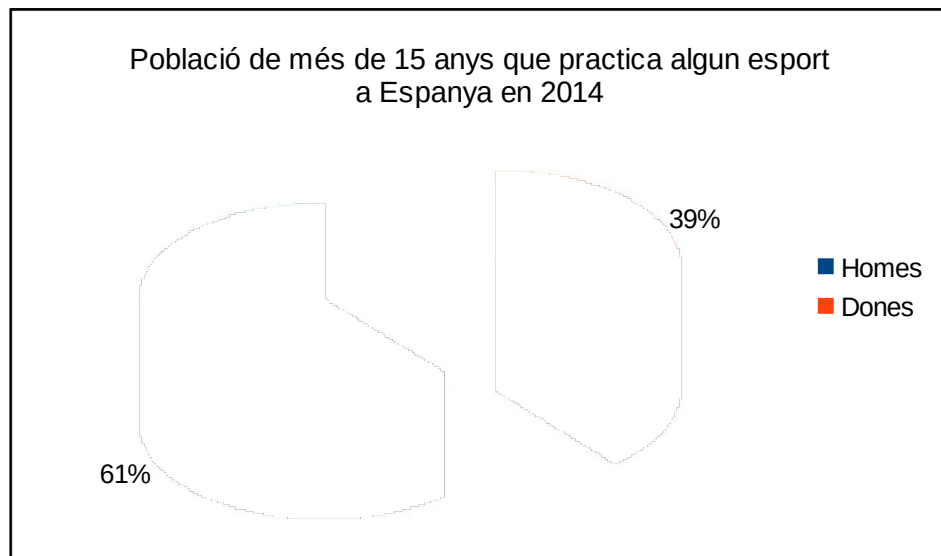

Gràfica 10. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Xaló. 2016

5.5. Esport

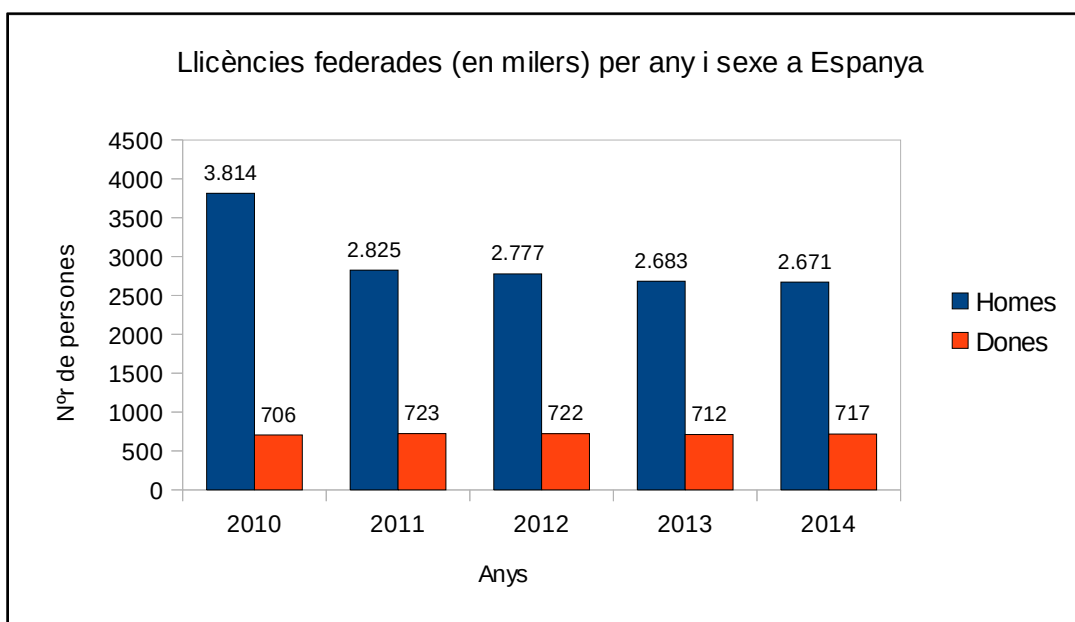
L'anuari d'estadístiques esportives elaborat a l'Enquesta de la Població Activa estatal, tracta de conèixer les característiques de la població en relació a l'esport. El document reflecteix que tant la pràctica de l'esport com les empreses que treballen en aquest sector, el personal que entrena, així com el temps dedicat a l'esport, és proporcionalment molt major en els homes que en les dones.

Segons dades de l'anuari (gràfica 1), se situa en un 61% els homes de més de 15 anys que practiquen algun esport, enfront del 39% de les dones amb més de 15 anys que en practiquen algun a Espanya.

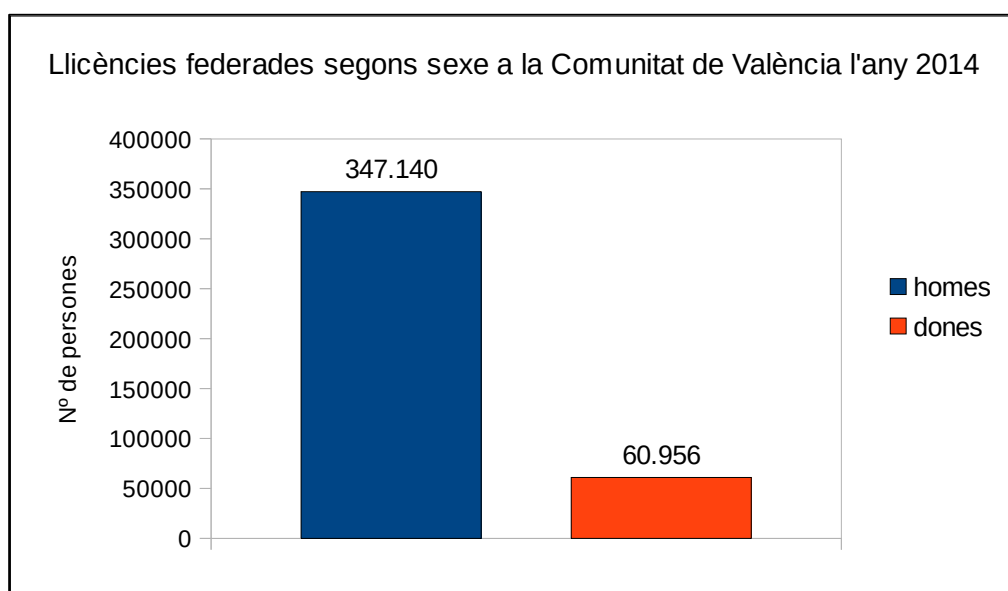
Gràfica 1. Font: elaboració pròpia a partir de l' Anuari d'Estadístiques Esportives, 2015. Subdirecció General d'Estadística i Estudis, Secretaria General Tècnica. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

Pel que fa a la variable llicències federades, un document que dóna la possibilitat de competir en l'àmbit local, provincial o estatal, podem observar en la gràfica 2 que els homes, depenent dels anys, arriben a multiplicar per cinc les xifres de les dones federades en algun esport. En el període de 2010 a 2014 només hi ha un increment, en valors absoluts, d'11 dones més. Si observem el nombre d'homes federats, la xifra ha disminuït i ha passat de 3814 en el 2010 a 2671 en el 2014.

Gràfica 2. Font: elaboració pròpia a partir de l' Anuari d'Estadístiques Esportives, 2015. Subdirecció General d'Estadística i Estudis, Secretaria General Tècnica. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

La tendència d'homes i dones federats en algun esport en la comunitat Valenciana segueix la mateixa proporció que en el conjunt de l'Estat. En la gràfica 3 es pot veure que per cada dona que està federada hi ha cinc homes.

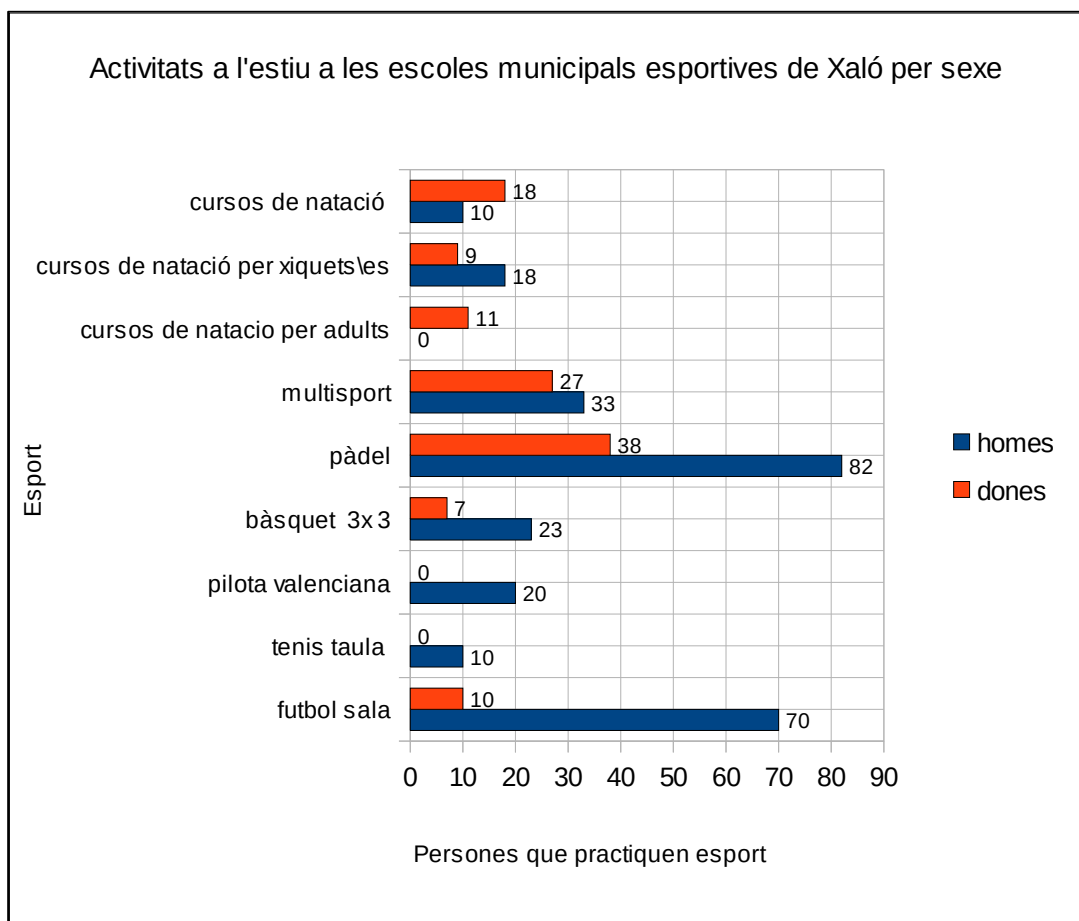

Gràfica 3. Font: elaboració pròpia a partir de l' Anuari d'Estadístiques Esportives, 2015. Subdirecció General d'Estadística i Estudis, Secretaria General Tècnica. Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

5.5.1. Distribució a les escoles esportives de Xaló segons l'activitat i sexe

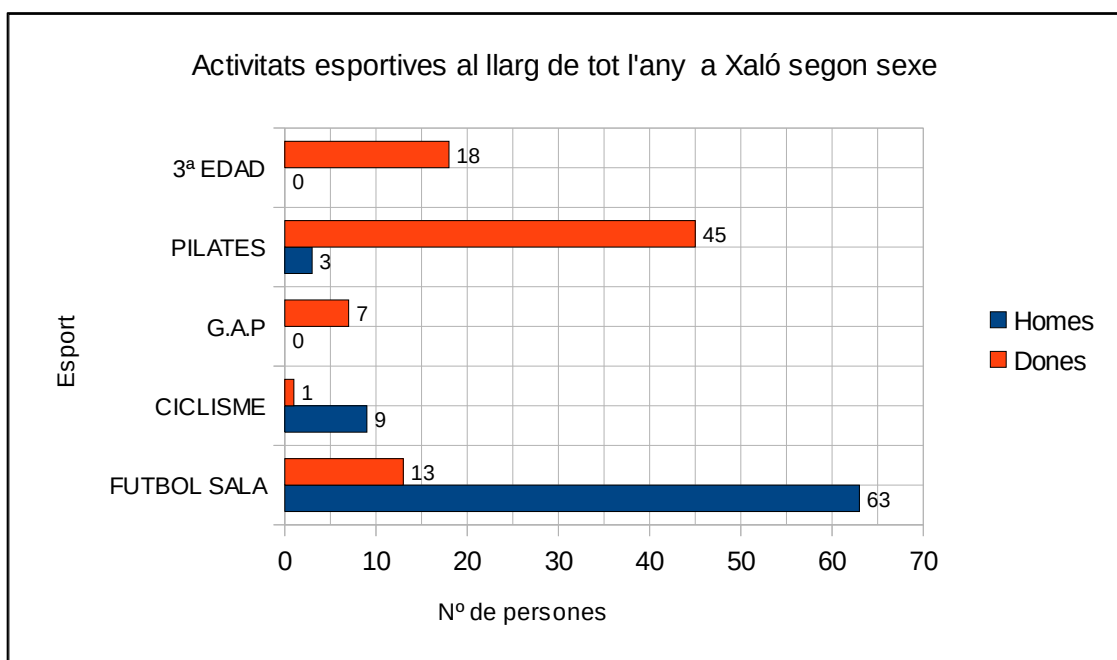
En el cas de Xaló, hem obtingut les xifres de l'escola municipal esportiva municipal desagregades per sexe, tipus d'esport i l'estacionalitat. Les dues gràfiques que presentem a continuació mostren els esports practicats segons siguin escoles d'estiu o esports que es practiquen la resta de l'any.

La gràfica 4 mostra els esports que l'escola municipal realitza exclusivament els mesos d'estiu. Podem observar que existeixen dos esports practicats exclusivament per homes, és el cas de la pilota valenciana i el tennis de taula. D'altra banda, pel que fa al futbol sala, esport tradicionalment masculinitzat, trobem que, tot i haver major proporció d'homes que el practiquen, 70 homes, hi ha 10 dones que fan aquesta pràctica esportiva.

Gràfica 4. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Xaló. 2016

Quant a les activitats esportives realitzades durant tot l'any (gràfica 5), observem una polarització sexualitzada de l'esport, on la gimnàstica per la tercera edat, pilates i G.A.P són activitats físiques realitzades exclusivament per dones. Al ciclisme la relació és de 9 homes per 1 dona i al futbol sala hi ha 63 homes per 13 dones.

Gràfica 5. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l' Ajuntament de Xaló. 2016

5.6. Salut

La salut és una de les necessitats fonamentals per al benestar en la vida de les persones. Per això és molt rellevant el coneixement sobre l'impacte que tenen les distintes malalties sobre dones i homes per a saber els motius que les produeixen. La recerca sobre gènere i salut incideix en el coneixement del grau d'accés i utilització dels serveis de salut i sobre els factors determinants que afecten la salut. En analitzar les diferències epidemiològiques i de morbiditat entre sexes, s'aprofundeix en altres qüestions socials, ambientals, laborals, físiques i psíquiques que les produeixen.

Segons l'INE, a Espanya, entre 1994 i 2014, l'esperança de vida dels homes ha passat de 74,4 a 80,1 anys i la de les dones de 81,6 a 85,6 anys.

La mortalitat per causes externes (accidents, caigudes, agressions, suïcidis, homicidis) és més alta en els homes, l'any 2014 van representar el 4,7% del total de les defuncions en homes i el 2,8% del total de defuncions en les dones. L'any 2014, les malalties relatives als tumors van ser la primera causa de defunció en les dones (32,8%) i les malalties del sistema circulatori la segona (22,1%). En homes, per grans grups de causa de mort, els tumors van ocupar el primer lloc (33,4%) i les malalties del sistema circulatori (26,6%) el segon.

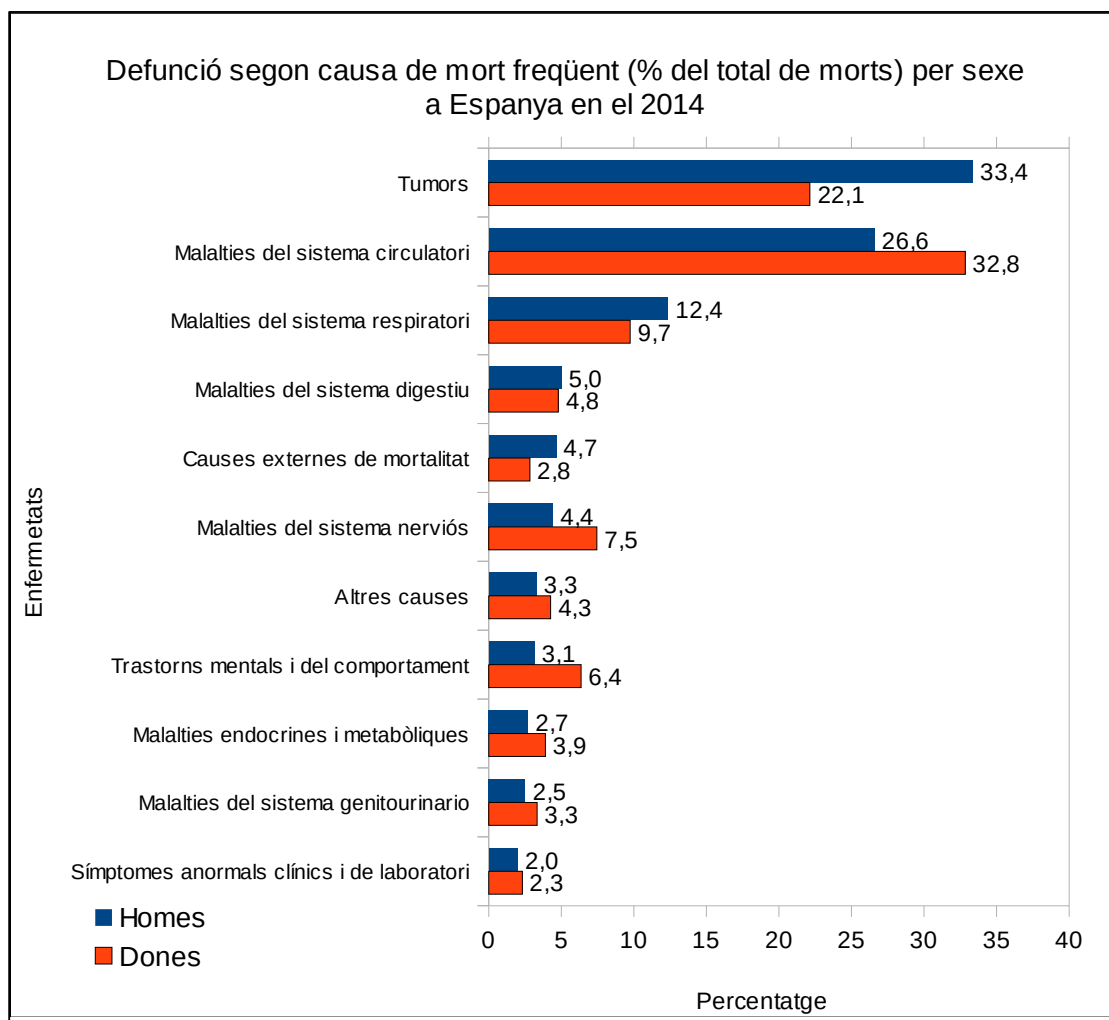
En l'Enquesta de Salut de la Comunitat Valenciana realitzada el 2015 la morbiditat es registra a partir de patologies diagnosticades que tenen un caràcter crònic, en comptes de per grups de malalties. Seleccionant aquelles patologies amb una incidència superior al 10% s'ha observat que:

- Els dolors d'esquena, els dolors lumbaris o les varices en les cames són les malalties que afecten en major proporció a les dones, i es donen en una de cada cinc.
- Existeix una sèrie de patologies amb una prevalença molt similar independentment del sexe. És el cas de la tensió alta o el colesterol elevat.

En la resta de patologies referides, la prevalença és molt superior en el cas de les dones. Els percentatges tripliquen als dels homes, trobant-se les majors diferències en el cas

de l'artrosi, l'artritis i el reumatisme (18,7% enfront de 4,5%) o en el dels problemes circulatoris (13,4% en dones enfront de 5,2% en homes), i duplicant-los en l'ansietat i la depressió.

En la gràfica 1 s'aprecien les diferències entre les causes de mort més freqüents per sexe al 2014. La primera causa de mort per a les dones van ser les malalties del sistema circulatori,

mentre que per als homes van ser els tumors .

Gràfica 1. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'informe Dones i Homes a Espanya del Institut Nacional d'Estadística. 2015.

Segons les dades de l'INE, les pràctiques preventives de les dones influeixen en les taxes que mesuren les consultes mèdiques. Un 77,1% de dones de 50 a 69 anys es van realitzar una mamografia per a la detecció precoç del càncer de mama en els últims dos anys segons la pauta recomanada, i el

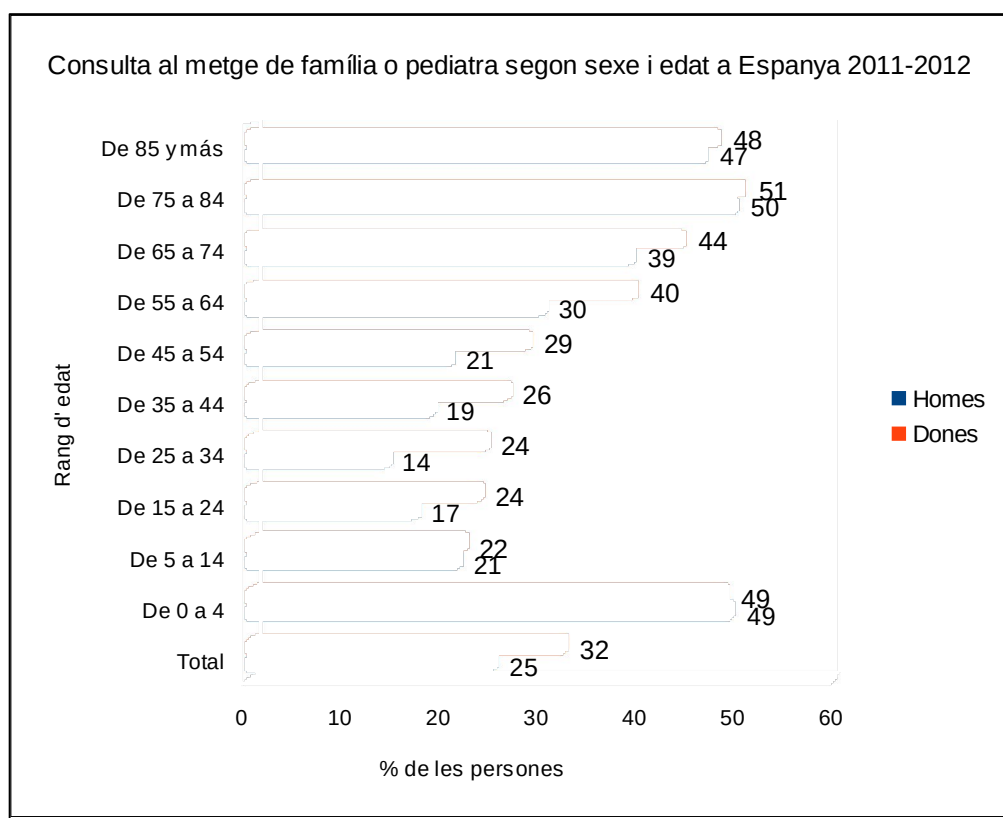
percentatge de dones d'aquest tram d'edat que mai s'han realitzat una mamografia és bastant baix (7,6%).

Un 20,7% de dones de 15 i més anys van assistir a una consulta ginecològica, per causes diferents a l'embaràs o part, fa menys de 6 mesos, i un 27,1% entre 1 i 3 anys. Solament el 5,9% mai ha anat per motius diferents de l'embaràs o part. Les dones amb més edat assisteixen amb menys freqüència a una consulta ginecològica, com és el cas de les dones de 65 a 74 anys i les de 75 a 84 anys, un 44,6% i un 62,0% respectivament van assistir per última vegada fa més de 3 anys.

L'enquesta nacional de salut realitzada entre el 2011 i 2012 realitza enquestes on es reflecteix la qualitat de vida relacionada amb la salut. Algunes preguntes fan al·lusió a l'autopercepció del seu estat físic i psicològic. La següent taula reflecteix l'autopercepció dels enquestats. Podem observar que hi ha una major incidència entre les dones en els diversos graus d'ansietat/depressió.

Ansietat o depressió		
	Homes	Dones
No estic ansiós/a ni deprimit/da	90	81
Estic lleument ansiós/a o deprimit/da	6,3	10,4
Estic moderadament ansiós/a o deprimit/da	2,5	5,8
Estic molt ansiós/a o deprimit/da	1	2,3
Estic extremadament ansiós/a o deprimit/da	0,3	0,6
Taula 1. Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta Nacional de Salut 2011-2012. INE-MSSSI		

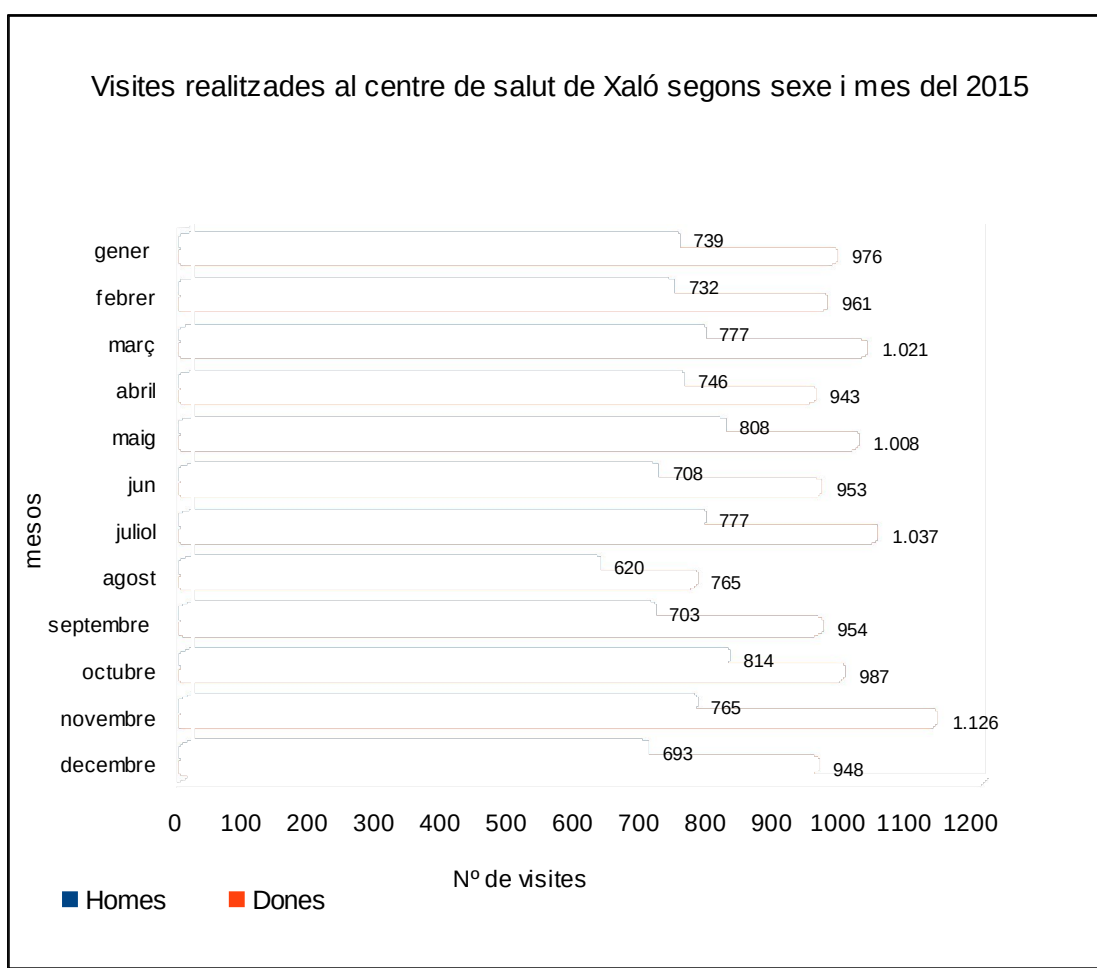
La gràfica 2, reflecteix les diferències en l'assistència a la consulta del metge de família. Les taxes més altes són aquelles que pertanyen tant als primers segments d'edat, com als que corresponen a les persones més majors.

Gràfica 2. Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'informe Dones i Homes a Espanya de l'Institut Nacional d'Estadística. 2015.

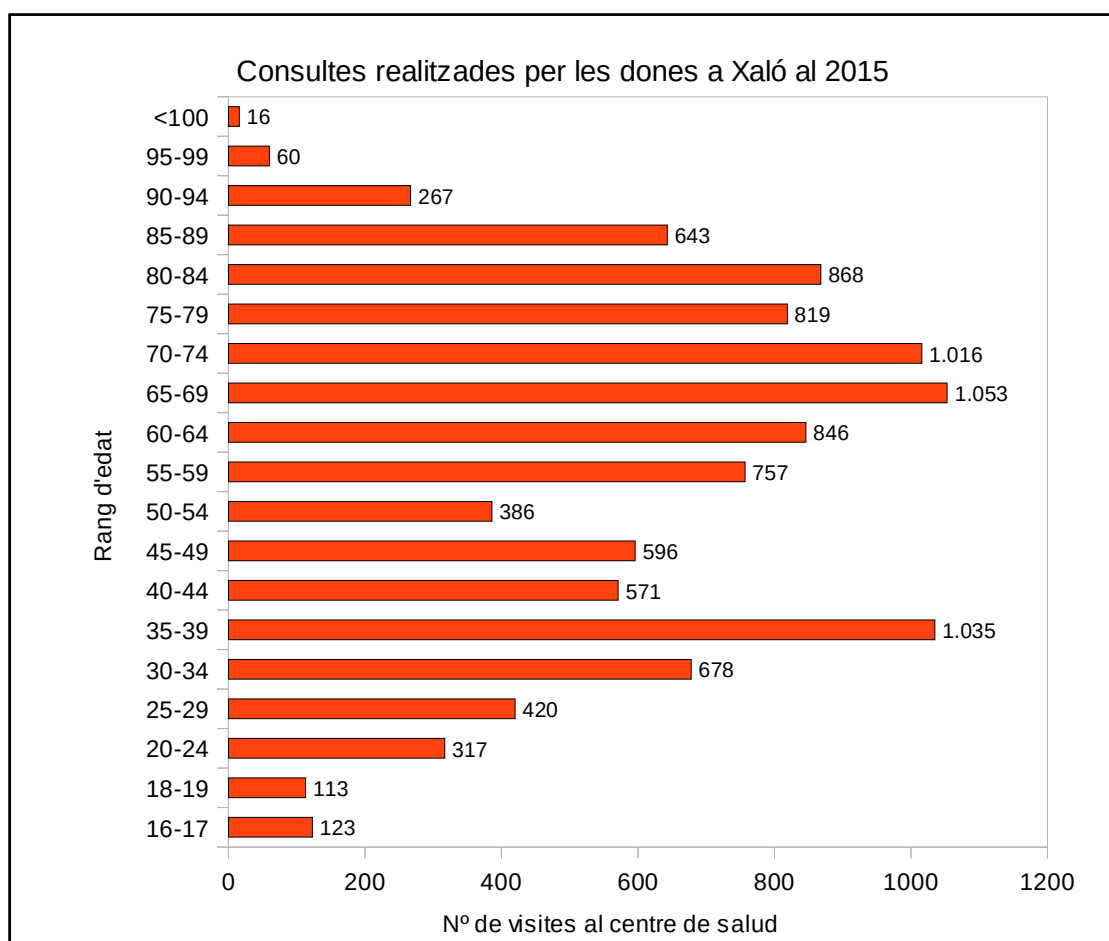
5.6.1. Visites al centre de salut de Xaló per sexe

Pel que fa al cas concret de Xaló, observem en la gràfica 3 alguns aspectes similars al que succeeix a escala nacional, entre d'altres, que les dones realitzen més visites al centre de salut que els homes. El mes on hi ha hagut major nombre de visites per part de les dones ha estat novembre mentre que per als homes va ser maig del 2015.

Gràfica 3. Font: centre de salut Xaló. Elaboració pròpia.

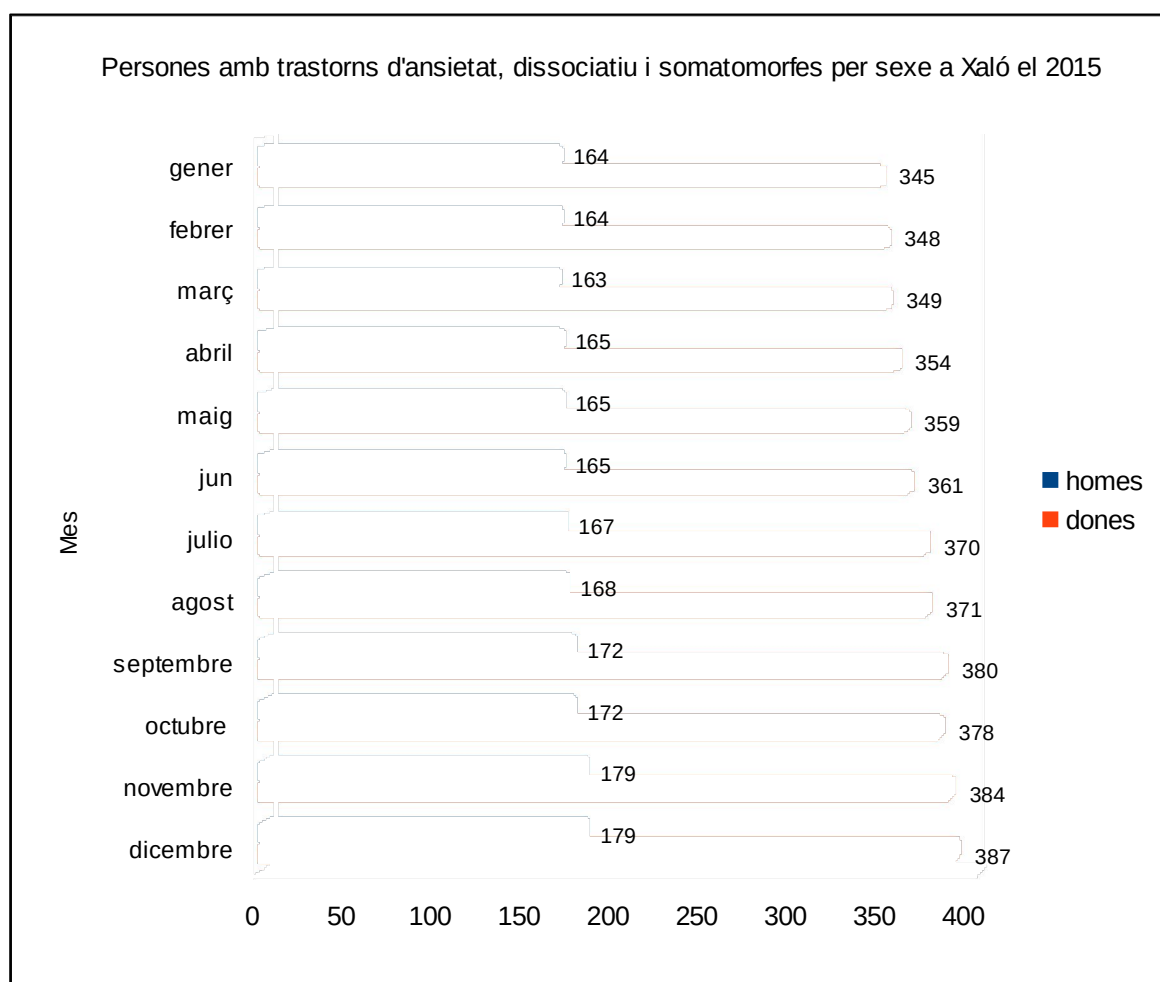
A la gràfica 4 es mostren les consultes realitzades per les dones al centre de salut de Xaló durant l'any 2015. Podem observar que les visites més freqüents pertanyen als segments d'edat entre 35-39 anys i entre 65 i 74 anys, superant el miler de visites.

Gràfica 4. Font: centre de salut Xaló. Elaboració pròpia.

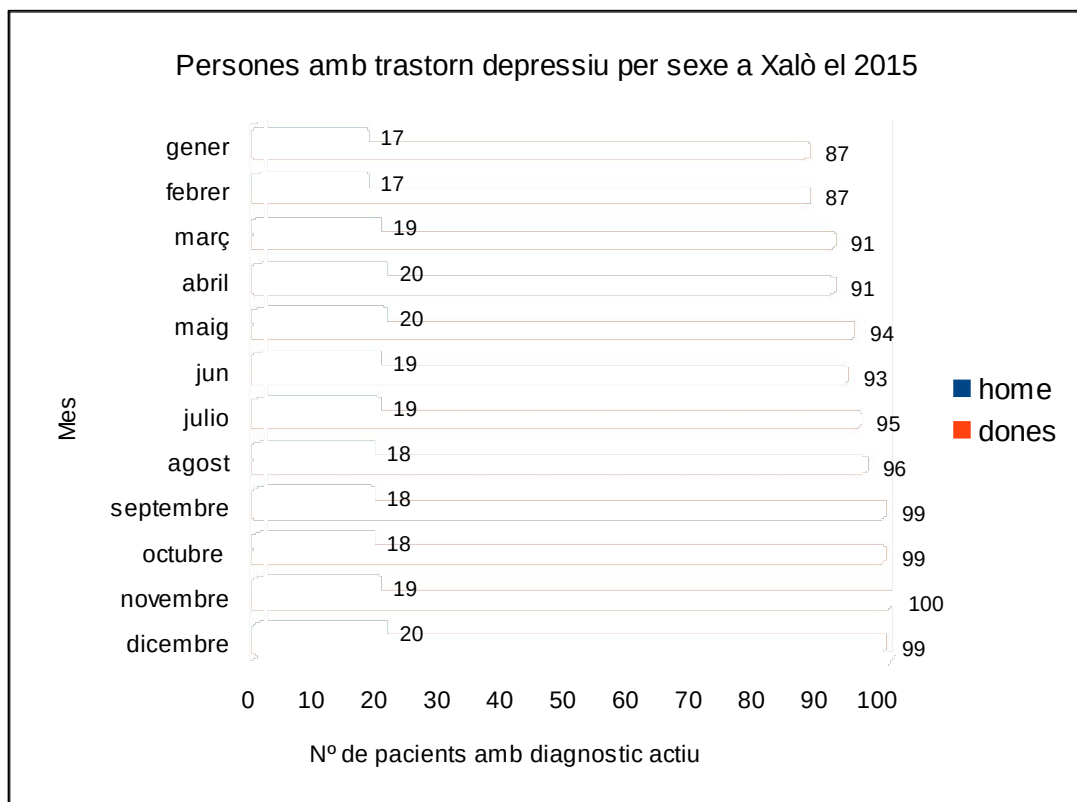
5.6.2. Malalties psíquiques a Xaló

La següent gràfica 5 recull les dades sobre les persones diagnosticades amb trastorns d'ansietat, dissociatius i somatomorfes a Xaló durant el 2015. Observem que les dones diagnosticades amb aquestes malalties dupliquen al nombre d'homes. En tots dos sexes hi ha un creixement gradual des de gener fins a desembre, encara que el augment més gran es produeix en les dones.

Gràfica 5. Font: centre de salut Xaló. Elaboració pròpia.

La següent gràfica exposa els diagnòstics per trastorn depressiu desagregat per sexe a Xaló i s'observa que les dones sofreixen aquest trastorn depressiu cinc vegades més que els homes. S'observa un lleu augment en els homes amb 17 casos al gener i 20 al desembre, però el creixement és major en el cas de les dones, que passen de 87 casos al gener a 99 al desembre. Caldria investigar les causes d'una diferència tan gran entre ambdós sexes pel que fa als trastorns depressius al municipi.

Gràfica 6. Font: centre de salut Xaló. Elaboració pròpia.

5.7.Participació ciutadana

En 1995 es va realitzar la IV Conferència Mundial sobre les Dones en Beijing amb l'objectiu de promoure la igualtat, el desenvolupament i la pau per a totes les dones del món, en interès de tota la humanitat. En aquesta conferència es va fer explícita la necessitat de la participació ciutadana de les dones per a la creació d'una societat igualitària real:

“L'apoderament de les dones i la seua plena participació en condicions d'igualtat en totes les esferes de la societat, tot incloent la participació en els processos de presa de decisions i l'accés al poder, són fonamentals per a l'assoliment de la igualtat, el desenvolupament i la pau”¹.

Les dones són subjectes de plens drets, tant en la dimensió jurídica com en les esferes culturals, polítiques, econòmiques, educatives, sanitàries i esportives. Potser una esfera que no té tanta visibilitat, però que és tan necessària com les altres, és la participació ciutadana per a la construcció d'una igualtat real en drets i oportunitats. La participació ciutadana significa ser part d'un tot, és construir amb la inclusió de totes. Des de l'Institut de la Dona per a la igualtat d'oportunitats es fomenta l'associacionisme de les dones com a instrument de canvi de la seua situació social.

- Pepa Franco Rebollar, Clara Guilló Girard i Laura Sánchez García, autores de "La participació de les associacions en les Polítiques Locals d'Igualtat"², situen la participació de les dones des de tres perspectives bàsiques:
- Participació com a sinònim de la categoria "públic". Sinònim de presència i activitat de les dones en l'esfera pública, sobretot als espais de representació i presa de decisions: subjectes polítics.

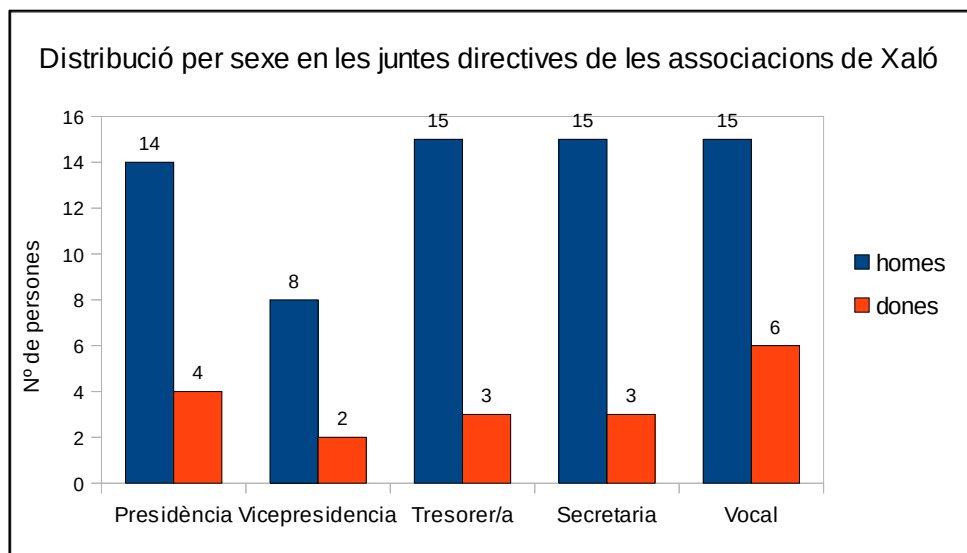
1 IV Conferencia Mundial sobre las Mujeres. Declaración de Beijing 1995. Epígrafe 13.

2 Movimiento Asociativo de Mujeres y las Políticas Locales de Igualdad. "La participación de las asociaciones en las Políticas Locales de Igualdad", organizadas por la Federación Española de Municipios y Provincias y la Federación Andaluza de Municipios y Provincias, el día 22 de septiembre de 2005.

- Participació com a estratègia. Fórmula d'intervenció, amb les dones, en tots els aspectes de l'esfera pública (social, econòmica, política, cultural) i respecte a tots els actors: públics i privats, institucions i Administracions.
- Participació com a instrument, com a element d'apoderament: consciència i autoorganització. Autonomia, presència, visibilitat i capacitat real de prendre decisions.

5.7.1. Les associacions a Xaló

Per a la creació d'una associació és necessari establir els càrrecs de presidència, de tresoreria i de secretaria, a més poden incorporar-se càrrecs com la vicepresidència i vocals. A Xaló es comptabilitzen un total de 18 associacions i la distribució dels càrrecs per sexe s'arreglen en la gràfica 1. És visible l'escassa representació de les dones en el teixit associatiu en qualsevol dels càrrecs. Les dones a Xaló ocupen la presidència d'un 22% de les associacions enfront d'un 78% de representació masculina.

Gràfica 1. Font: dades municipals. Elaboració pròpia.

Les quatre associacions on la presidenta és una dona són: Associació mestresses de casa; Jalon Valley arc; AMPA Xaló i Club de fotografia.

Les esferes d'educació i mestresses de casa han estat espais als quals les dones han estat relegades tradicionalment. D'altra banda, l'objectiu de les dues associacions restants és la cura

d'animals i la fotografia. El càrrec on apareixen més dones és el de vocal, sent aquest un càrrec poc rellevant en les juntes directives de les associacions.

5.8. Serveis socials

L'informe “Dones i Homes a Espanya” realitzat per l'Institut Nacional d'Estadística té com a objectiu agrupar dades que permeten analitzar la situació d'homes i dones en determinades àrees socials des d'una perspectiva de gènere.

Aquest informe recull que a Espanya l'any 2015 la principal raó al·legada per les dones per a treballar a temps parcial com a conseqüència de la cura de persones dependents és el no haver-hi o no poder pagar els serveis adequats per a la cura de fills (53,3%). El 70,5% dels homes al·lega altres motius diferents com a principal motiu per a treballar a temps parcial.

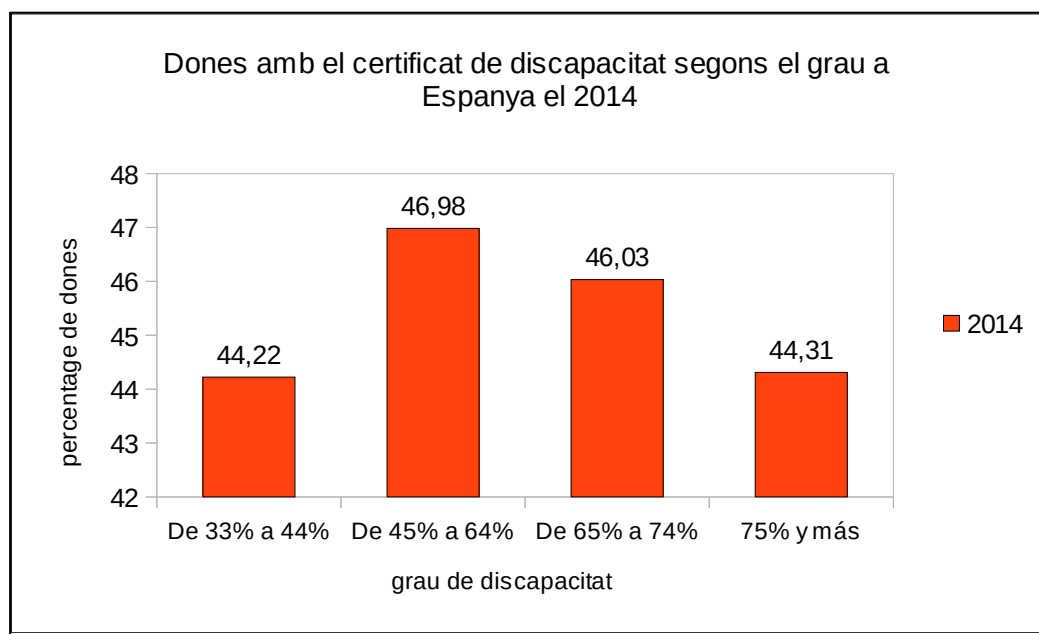
Segons grups d'edat, l'any 2015 el percentatge més alt de dones i d'homes que treballen a temps parcial perquè cuiden a persones dependents correspon al grup de 35 a 44 anys, 61,9% en les dones i 41,2% en els homes.

El percentatge més alt de dones parades que han deixat el treball per a cuidar a persones dependents correspon a les que tenen de 35 a 44 anys (52,4%). En el cas dels homes, el percentatge d'aturats del mateix grup d'edat que també han deixat el treball per a cuidar a persones dependents és del 43,2%.

Quant a les persones inactives, l'any 2015 el percentatge més alt de dones que no busquen ocupació perquè cuiden a persones dependents correspon al grup d'edat de 35 a 44 anys (38,6%), i en els homes correspon al grup d'edat de 55 i més anys (29,6%).

La gràfica 1 recull el percentatge de dones respecte al total amb el certificat de discapacitat, segons el grau de discapacitat, de l'any 2014. Les dades posen de manifest que no hi ha grans desequilibris en el nombre de discapacitats entre dones i homes, però les dones obtindrien

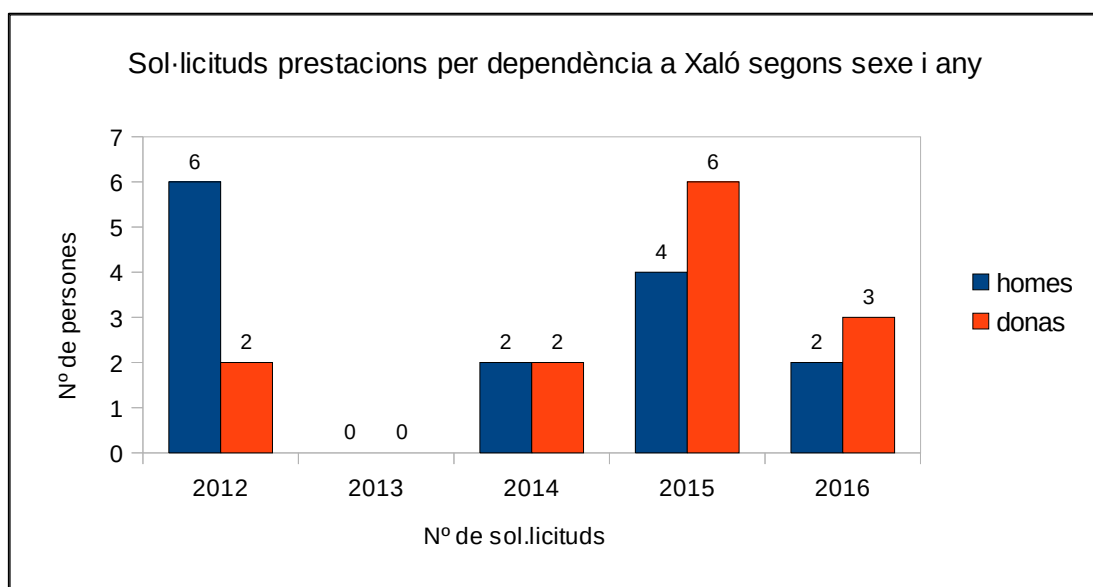
menys certificats de discapacitats que els homes. Això no vol dir que hi haja menys dones amb discapacitat, ja que les dades solament recullen l'assignació del certificat.

Gràfica 1. Font: Institut de la dona. 2014

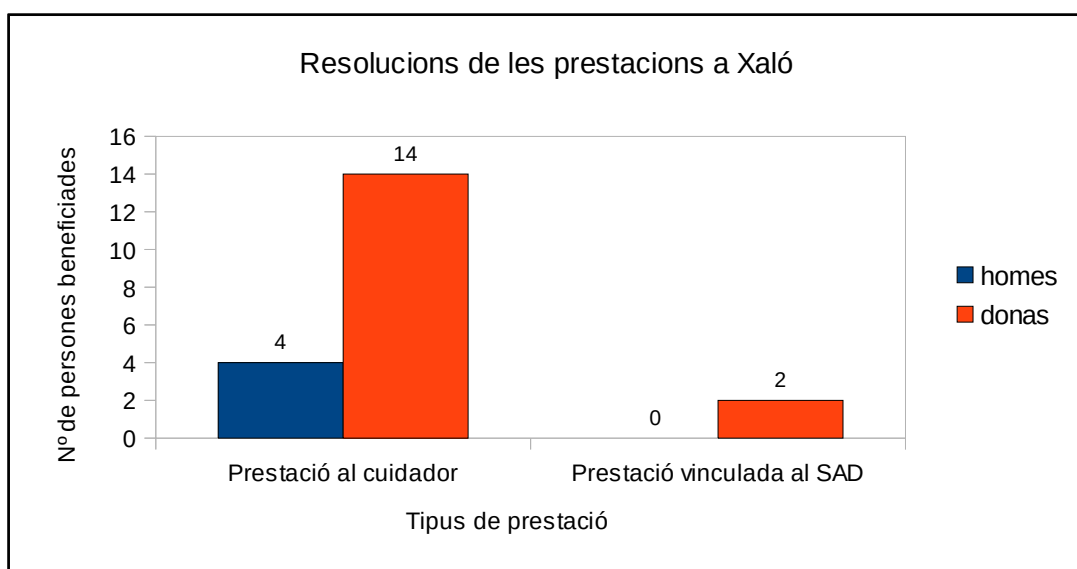
5.8.1. Dependència a Xaló

En el cas d'estudi, Xaló, en comparar les sol·licituds per a la prestació de dependència entre els anys 2012 i 2016 podem observar en la gràfica 2 que en el 2012 va haver-hi més homes que van sol·licitar la prestació i en el 2015 es dóna el cas contrari, van ser les dones les que més la van sol·licitar. L'any 2014 i 2016 pràcticament no existeixen desequilibris importants entre sexes.

Gràfica 2. Font: Massma. Elaboració pròpia

Pel que fa a les persones que treballen com a cuidadors/es de la dependència, podem observar que en el cas de Xaló (gràfica 3), que aquest sector està clarament feminitzat, 14 dones i 4 homes. Quant a les prestacions vinculades al Servei d'Atenció Domiciliària per a la dependència (SADD), les dues persones que treballen a domicili a Xaló són dones.

Gràfica 3. Font: Massma. Elaboració pròpia

5.9. Violència de gènere

La Conferència Mundial dels Drets Humans celebrada a Viena en 1993, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar la “Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona”. En l'Art. 1 d'aquesta Declaració es defineix la violència contra la dona com “tot acte de violència basat en la pertinença al sexe femení que tinga o pugui tindre com a resultat un dany o sofriment físic, sexual o psicològic per a la dona, així com les amenaces de tals actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen en la vida pública com en la vida privada”.

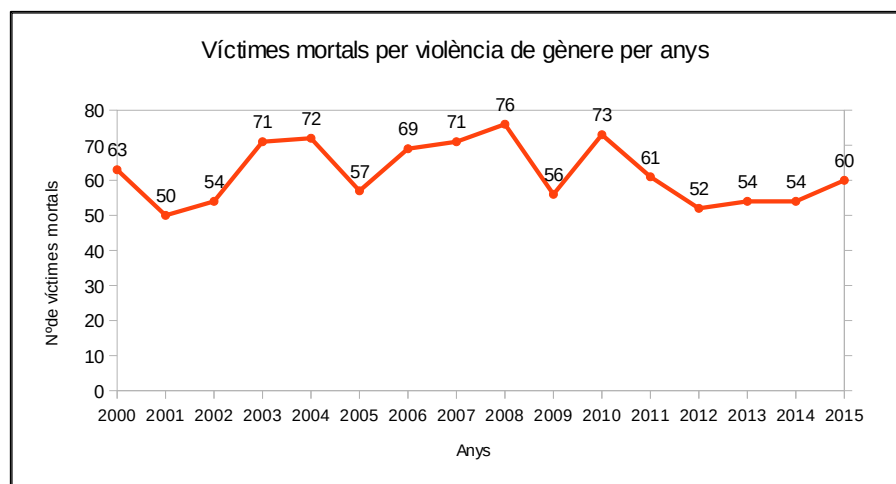
En la IV Conferència Mundial de les Dones celebrada en Beijing (Beijing 1995) es reconeix que la violència contra les dones és un obstacle per a la igualtat, el desenvolupament i la pau dels pobles, ja que impedeix que les dones gaudeixen dels seus drets i llibertats fonamentals i és considerada com “una manifestació de les relacions de poder històricament desiguals entre dones i homes, que ha conduït a la dominació masculina, a la discriminació, i a impedir el ple desenvolupament de la dona”.

D'acord amb l'Informe de la IV Conferència Mundial sobre la Dona celebrada en Beijing (1995), les causes que expliquen la violència de gènere són:

- La violència contra les dones és un mecanisme social fonamental pel qual les dones estan en una posició de subordinació respecte dels homes. Produïda sovint en la família, es tolera i es denuncia.
- La violència contra les dones és una manifestació de les relacions de poder històricament desiguals entre dones i homes, que han conduït a la dominació masculina, a la discriminació contra les dones per part dels homes i a impedir el ple desenvolupament d'aquestes.

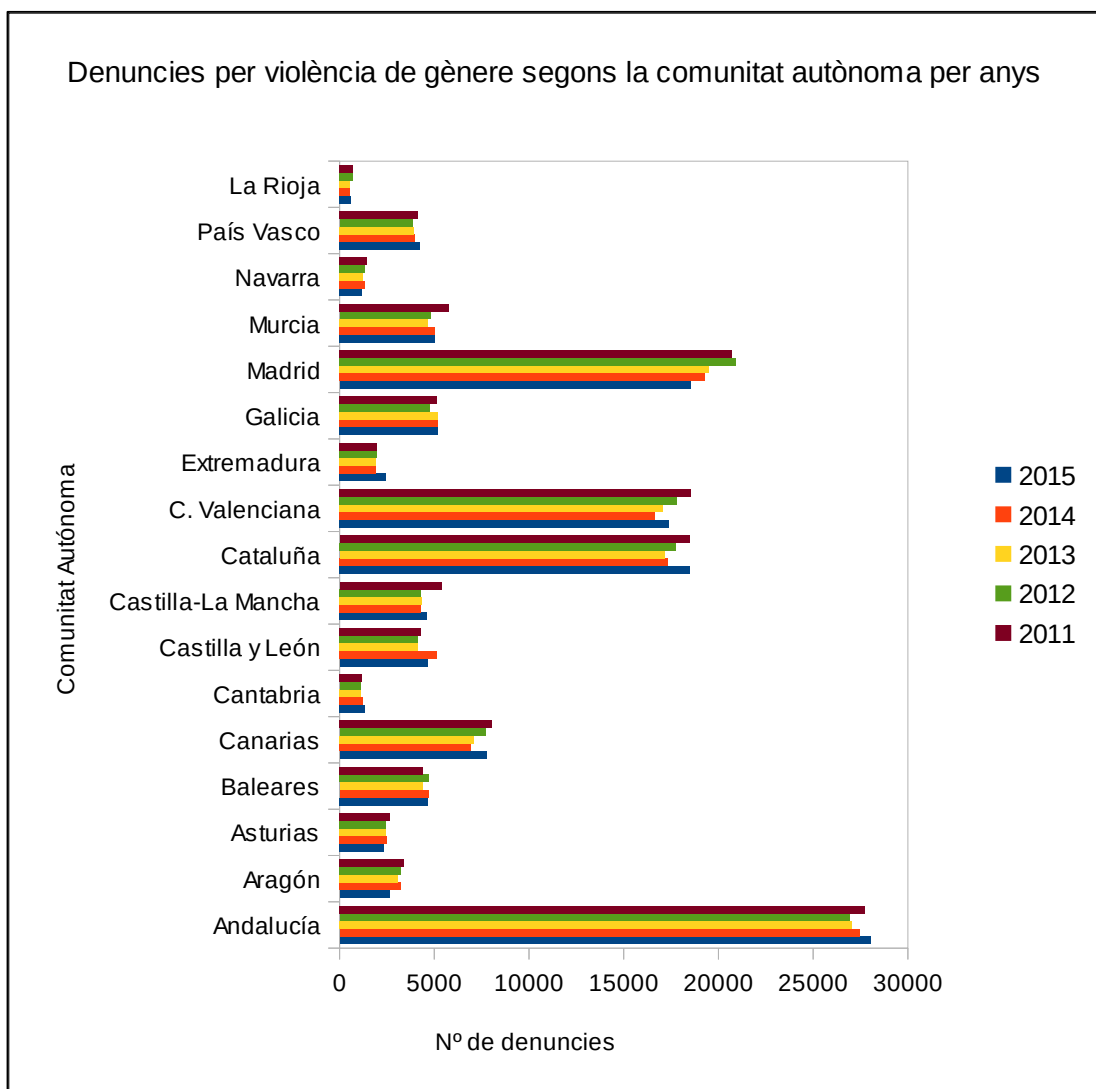
- La violència contra les dones al llarg del seu cicle vital té el seu origen en pautes culturals, la llengua i la religió que perpetuen la condició inferior que s'assigna a les dones en la família, en el treball i en la societat. La situació actual es produeix fonamentalment per la consideració d'inferioritat de les dones després de segles de dominació masculina.

A continuació es presenta la gràfica 1 on s'exposen les víctimes mortals per violència de gènere des de l'any 2000 fins al 2015 a l'àmbit estatal. Observem que, malgrat els esforços de les institucions públiques, associacions i moviments socials a favor de la igualtat i de la pau entre dones i homes, segueixen existint dones víctimes mortals. La gràfica mostra un rang de víctimes mortals entre 50 i 76 dones. Durant l'any 2015 va haver-hi tan sols 3 morts menys que l'any 2000. Es constata que des de l'any 2012 hi ha una tendència creixent en les víctimes mortals per violència de gènere.

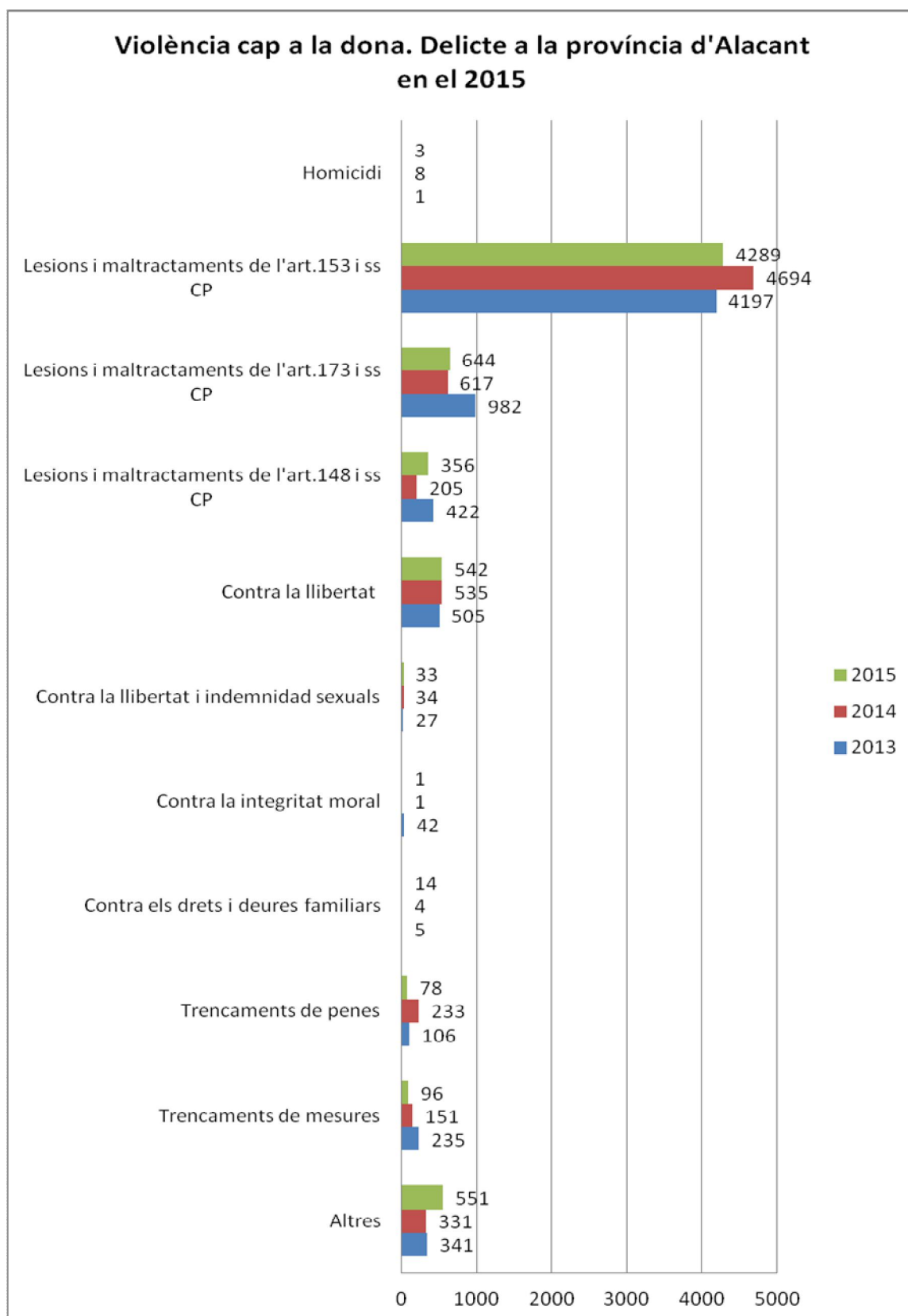

Gràfica 1. Font: Institut de la Dona. Elaboració pròpia.

En la gràfica 2, s'exposen el nombre de denúncies per violència de gènere segons la comunitat autònoma i l'any. Podem observar que hi ha comunitats com la de Madrid i Aragó on hi ha una tendència a disminuir el nombre de denúncies, però a altres comunitats, com Catalunya i Andalusia, han augmentat el nombre de denúncies des del 2011. Per tant, és un fenomen que lluny d'eradicar-se es manté i, fins i tot, augmenta depenent del territori. A la gràfica 2 es pot observar que la Comunitat Valenciana se situa com la quarta comunitat amb més nombre de denúncies.

Gràfica 2. Font: Poder Judicial. Violència domèstica i de gènere. Elaboració pròpia. <http://www.poderjudicial.es/>

Gràfica 3. Font: Poder Judicial. Violència domèstica i de gènere. Elaboració pròpia. <http://www.poderjudicial.es/>

Pel que fa a la província d'Alacant, en la tendència de cada delictes exercit contra la dona, observem a la gràfica 3, que mentre alguns delictes, com el trencament de mesures i de penes, han descendits considerablement, els delictes contra la llibertat i les lesions i maltractaments, de l'article 153 del codi penal, han augmentat respecte al 2013. En total va haver-hi 6.863 delictes contra la dona l'any 2013, 6.813 delictes en el 2014 i 6.607 delictes en el 2015 a la província d'Alacant. El descens del 2013 al 2015 va ser d'un 3,7% menys de víctimes de violència de gènere.